Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Ana Šelih

Povezava socialnih interakcij s kakovostjo življenja starih ljudi v instituciji

Diplomsko delo

Mentorica: doc. dr. Anamarija Kejžar

Kamnik, 2026

Univerza v Ljubljani

Fakulteta za socialno delo

Ana Šelih

Povezava socialnih interakcij s kakovostjo življenja starih ljudi v instituciji

Diplomsko delo

Mentorica: doc. dr. Anamarija Kejžar

Kamnik, 2026

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem mentorici, doc. dr. Anamariji Kejžar, za strokovno vodenje, podporo in potrpežljivost pri nastajanju mojega diplomskega dela. Njene usmeritve, dostopnost in konstruktivne pripombe so pomembno prispevale h kakovosti končnega izdelka.

Posebna zahvala gre možu Urhu za njegovo razumevanje, potrpežljivost in nenehno podporo skozi celoten študij ter proces nastajanja diplomskega dela.

Iskreno se zahvaljujem tudi staršem za njihovo stalno spodbudo, vero vame ter trdno oporo, ki so mi jo nudili skozi vso študijsko pot.

Povezava socialnih interakcij s kakovostjo življenja starih ljudi v instituciji

Povzetek diplomskega dela

V diplomskem delu obravnavam kakovost življenja starih ljudi v institucionalnem varstvu, s posebnim poudarkom na pomenu socialnih stikov in socialne podpore. Kakovost življenja starih ljudi je večdimenzionalen koncept, ki vključuje fizično zdravje, psihološko blaginjo, stopnjo samostojnosti ter socialne odnose. Posebej pomemben dejavnik kakovosti življenja starih ljudi v institucionalnem varstvu so socialne interakcije, saj lahko vplivajo na občutek pripadnosti, zmanjšujejo občutke osamljenosti ter prispevajo k splošnemu zadovoljstvu z življenjem. V domovih za stare ljudi imajo socialni stiki z vrstniki, zaposlenimi ter družinskimi člani ključno vlogo pri ohranjanju psihosocialnega blagostanja stanovalcev. Pomembno vlogo ima tudi možnost odločanja o lastnem življenju ter vključenost v socialno okolje, v katerem posameznik živi. Selitev v dom za stare ljudi za posameznika predstavlja pomembno življenjsko spremembo, ki poleg večje varnosti in dostopa do pomoči prinaša tudi prilagajanje na novo okolje, nove ljudi in drugačen način življenja. Ta prehod lahko vpliva na posameznikovo doživljanje lastne avtonomije, socialne vključenosti in splošnega počutja. Pri tem so ključni socialni stiki, saj vplivajo na občutek pripadnosti, sprejetosti in splošno zadovoljstvo z življenjem, hkrati pa posamezniku pomagajo tudi pri lažjem sprejemanju sprememb v načinu življenja, ki jih prinaša selitev v institucionalno okolje, ter pri prilagajanju na novo življenjsko situacijo.

Namen diplomskega dela je bil raziskati, kako stanovalci doma za stare ljudi doživljajo kakovost svojega življenja ter kakšen pomen imajo pri tem socialni stiki z drugimi stanovalci, zaposlenimi in svojci. Posebno pozornost sem namenila tudi vlogi socialne podpore in vplivu okolja na počutje posameznika, pri čemer ima pomembno vlogo tudi socialno delo, saj s svojim delovanjem prispeva k spodbujanju socialnih stikov, krepitvi socialne podpore ter izboljšanju kakovosti življenja stanovalcev v institucionalnem varstvu. Raziskava je temeljila na kvalitativnem pristopu, pri čemer sem podatke zbrala s pomočjo intervjujev s stanovalci doma za stare ljudi.

Rezultati raziskave so pokazali, da stanovalci kakovost življenja najpogosteje povezujejo z zdravjem, dobrim počutjem, občutkom varnosti ter dobrimi odnosi z ljudmi v svojem okolju. Ugotovila sem, da socialni stiki pomembno prispevajo k boljšemu počutju stanovalcev, medtem ko njihovo pomanjkanje negativno vpliva na njihovo razpoloženje in doživljanje vsakdana. Prav tako imajo pomembno vlogo zaposleni in svojci, saj s svojo prisotnostjo, podporo in odnosom vplivajo na občutek varnosti, sprejetosti in povezanosti stanovalcev.

Ključne besede: stari ljudje, institucionalno varstvo, domovi za stare ljudi, kakovost življenja, socialne interakcije, osamljenost

The Connection Between Social Interactions and the Quality of Life of Elderly in an Institution

Graduation Thesis Abstract

In my thesis, I examine the quality of life of older people in institutional care, with a particular focus on the importance of social contacts and social support. The quality of life of older people is a multidimensional concept that includes physical health, psychological well-being, the level of independence, and social relationships. Social interactions are a particularly important factor in the quality of life of older people in institutional care, as they can influence the sense of belonging, reduce feelings of loneliness, and contribute to overall satisfaction. In nursing homes, social contacts with peers, staff members, and family members play a key role in maintaining the psychosocial well-being of residents. The possibility of making decisions about one's own life and being involved in the social environment in which an individual lives also plays a key role. Moving to a nursing home represents a significant life change for an individual which, in addition to greater safety and access to assistance, also involves adapting to a new environment, new people, and a different way of life. This transition can affect an individual's perception of autonomy, social inclusion, and overall well-being. In this context, social contacts play a crucial role, as they influence the sense of belonging, acceptance, and overall life satisfaction, while also helping individuals more easily accept changes in their way of life that result from moving into an institutional environment and adapting to a new life situation.

The aim of my thesis was to explore how residents of nursing homes perceive the quality of their lives and what significance social contacts with other residents, staff members, and family members have in this context. I also focused on the role of social support and the influence of the environment on an individual's well-being. Social work plays an important role in institutional care, as it contributes to encouraging social contacts, strengthening social support, and improving the quality of life of residents. The research was based on a qualitative approach, and I collected the data through semi-structured interviews with residents of a nursing home.

The results of the study showed that residents most often associate quality of life with health, well-being, a sense of security, and good relationships with people in their environment. I found that social contacts significantly contribute to the well-being of residents, while their absence negatively affects their mood and everyday experiences. Employees and family members also play an important role, as their presence, support, and relationships influence residents' sense of security, acceptance, and connectedness.

Key words: elderly people, institutional care, nursing homes for the elderly, quality of life, social interactions, loneliness

PREDGOVOR

V zadnjih desetletjih se raziskave na področju staranja vse bolj osredotočajo na kakovost življenja starih ljudi, tudi v kontekstu institucionalnega varstva. Socialna gerontologija, veda, ki z biološkega vidika preučuje starost (Fran, 2026), poudarja, da kakovost življenja v starosti ni odvisna zgolj od zdravstvene oskrbe in materialnih pogojev bivanja, temveč tudi od socialnih odnosov, občutka pripadnosti, varnosti in vključenosti v skupnost (Dragoš, 2000, str. 293). Pomembno vlogo pri zagotavljanju kakovostnega življenja starih ljudi ima tudi socialno delo. Socialni delavci v institucionalnem varstvu delujejo kot posredniki med stanovalci, njihovimi družinami in institucionalnim sistemom ter pomagajo pri prepoznavanju potreb, zagovorništvu pravic in krepitvi socialne vključenosti (Milne, 2024, str. 4). Socialno delo s starimi ljudmi vključuje tudi zagotavljanje čustvene podpore, vzpostavljanje odnosov zaupanja ter zagovorništvo pravic starejših, kar prispeva k večjemu občutku varnosti, avtonomije in dostojanstva (Milne, 2024, str. 4).

Izbira teme izhaja iz mojih štiriletnih izkušenj prakse v domu za stare ljudi, kjer sem imela priložnost neposredno spoznavati vsakdanje življenje stanovalcev. Ob tem sem pogosto zaznala, da pogoji bivanja sami po sebi ne zagotavljajo nujno dobrega počutja, temveč imajo ključno vlogo tudi socialni stiki, odnosi z zaposlenimi, dejavnosti v domu in močna socialna mreža. Opažanja iz prakse so me spodbudila k razmisleku o tem, kako stanovalci sami doživljajo kakovost svojega življenja v domu in kako pomembni so odnosi v institucionalnem okolju.

V teoretičnem delu diplomskega dela predstavljam temeljne koncepte institucionalnega varstva, kakovosti življenja in socialnih interakcij v starosti. V empiričnem delu predstavljam ugotovitve kvalitativne raziskave, ki sem jo izvedla med stanovalci Medgeneracijskega centra Bistrica. S pomočjo delno standardiziranih intervjujev sem želela pridobiti vpogled v njihove izkušnje, razumevanje kakovosti življenja, osamljenosti, pomen druženj, odnosov z zaposlenimi ter vpliv socialne podpore izven in znotraj institucije. Na podlagi analize zbranih podatkov sem oblikovala ključne ugotovitve in predloge za izboljšanje prakse institucionalnega varstva.

Namen diplomskega dela je prispevati k razumevanju, da kakovost življenja v starosti ni odvisna le od oskrbe, temveč tudi od odnosov, občutka vključenosti in podpore. Opozoriti želim na pomen celostnega pristopa, ki stare ljudi obravnava kot posameznike z lastnimi potrebami, izkušnjami in željami. Raziskava temelji na kvalitativnem pristopu, ki omogoča poglobljen

vpogled v subjektivne izkušnje, vendar ima tudi svoje omejitve. Zaradi majhnega in neslučajnostnega vzorca ugotovitev ni mogoče posploševati, temveč jih je treba razumeti kot prispevek k razumevanju izkušenj sodelujočih stanovalcev. Kljub temu raziskava odpira pomembna vprašanja in ponuja izhodišče za nadaljnje raziskovanje.

VSEBINA

1 Teoretični uvod 1

1.1 Staranje prebivalstva in socialno delo 1

1.2 Kakovost življenja starih ljudi 3

1.2.1 Kakovost življenja v domu za stare ljudi 4

1.3 Institucionalno varstvo kot oblika dolgotrajne oskrbe 5

1.4 Socialni stiki in socialna podpora v institucionalnem okolju 8

1.5 Problematika osamljenosti starih ljudi v institucionalnem okolju 12

2 Formulacija problema 15

3 Metodologija 17

3.1 Vrsta raziskave 17

3.2 Merski instrument 17

3.3 Opredelitev enot raziskovanja ‑ populacija in vzorec 18

3.4 Zbiranje podatkov oziroma empiričnega gradiva 18

3.5 Obdelava gradiva 19

4 Rezultati 21

4.1 Demografski podatki sogovornikov 21

4.2 Bivanje v domu za stare ljudi 22

4.3 Kakovost življenja v domu za stare ljudi 24

4.4 Socialni stiki v domu za stare ljudi 25

4.5 Socialni stiki izven doma za stare ljudi 29

4.6 Interpretacija rezultatov glede na raziskovalna vprašanja 32

5 Razprava 36

5.1 Bistvene ugotovitve 36

5.2 Kritika metodologije 39

6 Sklepi 41

7 Predlogi 42

8 Zaključek 43

9 Uporabljena literatura 45

10 Priloge 48

10.1 Raziskovalni instrument 48

10.2 Transkripcija intervjujev 52

10.2.1 Intervju A 52
10.2.2 Intervju B 59
10.2.3 Intervju C 66
10.2.4 Intervju D 71
10.2.5 Intervju E 77
10.2.6 Intervju F 83
10.2.7 Intervju G 89

10.3 Kodiranje 96

10.3.1 Odprto kodiranje 96
10.3.2 Osno kodiranje 161

Kazalo tabel

TABELA 1: PRIMER ODPRTEGA KODIRANJA 19
TABELA 2: ODPRTO KODIRANJE INTERVJUJA A 96
TABELA 3: ODPRTO KODIRANJE INTERVJUJA B 105
TABELA 4: ODPRTO KODIRANJE INTERVJUJA C 112
TABELA 5: ODPRTO KODIRANJE INTERVJUJA D 119
TABELA 6: ODPRTO KODIRANJE INTERVJUJA E 128
TABELA 7: ODPRTO KODIRANJE INTERVJUJA F 138
TABELA 8: ODPRTO KODIRANJE INTERVJUJA G 147

1 TEORETIČNI UVOD

1.1 Staranje prebivalstva in socialno delo

Staranje je kompleksen, večdimenzionalen proces, ki vključuje biološke, kulturne, ekonomske in socialne vidike (Dragoš, 2000, str. 294). Sodobne družbe se danes vse bolj srečujejo z različnimi demografskimi spremembami, ki neizogibno vplivajo na njihovo ekonomsko in socialno strukturo. Eden izmed procesov, ki so v zadnjem času bolj v ospredju razprav, je staranje prebivalstva, ki za državo predstavlja številne nove izzive in vprašanja na področju predvsem socialnega varstva, zdravstvenih storitev in pa medgeneracijskih odnosov (Kerbler, 2025, str. 305). Pri tem je izredno pomembno razumevanje staranja kot pojava, ki je neizogiben in naraven, družba pa se mora temu ustrezno prilagoditi in razviti strategije, ki bodo omogočale kakovostno življenje starih ljudi in nenazadnje tudi njihovo aktivno vključevanje v družbo. Globalni napredek v medicini in rast socialnih neenakosti dodatno vplivata na dinamiko staranja, saj so nove zdravstvene možnosti pogosto dostopne le manjšini. Zaradi tega je starost večdimenzionalni pojav, ki zahteva celosten pogled na življenje posameznika (Dragoš, 2000, str. 294).

Demografsko gibanje, ki je trenutno vir mnogoterih razprav, je staranje prebivalstva. Tako kot drugod po svetu je tudi v Sloveniji moč zaznati upad rodnosti in hkrati podaljševanje pričakovane življenjske dobe. Rezultat tega je vedno večje število starih ljudi oz. tistih, ki so starejši od 65 let (Kerbler, 2015). Po podatkih Eurostata je delež prebivalcev EU, starih 65 let ali več, 1. januarja 2025 znašal približno 22,0 %, kar potrjuje trend staranja prebivalstva. Demografske projekcije kažejo, da se bo ta delež do leta 2050 približal eni tretjini prebivalstva (okoli 30 %) (Eurostat, 2026). Ta pojav pa ni nenaden, ampak je posledica večletnih sprememb, ki so nastajale počasi in šele zdaj prihajajo v ospredje kot področje, ki ga je treba smiselno preučiti ter se nanj ustrezno prilagoditi. Kakovost oskrbe v institucionalnem varstvu je povezana tudi z usposobljenostjo in izobraževanjem strokovnih delavcev. Za zagotavljanje pravočasne in na posameznika usmerjene oskrbe, ki temelji na spoštovanju človekovih pravic, je pomembno, da imajo zdravstveni in socialni delavci ustrezna znanja in kompetence za delo s starimi ljudmi (World Health Organization, 2021, str. 159). V številnih državah je usposobljenost zaposlenih na tem področju še vedno omejena, kar lahko vpliva na kakovost oskrbe in podpore stanovalcem. Poleg tega so zaposleni v dolgotrajni oskrbi pogosto premalo prepoznani, slabo plačani in nimajo dovolj možnosti za dodatno izobraževanje ali strokovno podporo, kar lahko vodi tudi v večjo fluktuacijo kadra in posledično vpliva na stabilnost ter

kakovost oskrbe v institucijah (World Health Organization, 2021, str. 159). V Sloveniji je bilo v zadnjih letih mogoče opaziti, da se kot družba zavedamo tega, da na tovrstne demografske spremembe nismo ustrezno pripravljeni (Možina Zupanc idr., 2025 ter Kerbler, 2015). Kljub temu da si Slovenija že nekaj časa aktivno prizadeva za ureditev tega področja preko strategij aktivnega staranja, medgeneracijskega sodelovanja in spodbujanja solidarnosti, ostaja dejstvo, da so obstoječi sistemi preobremenjeni in premalo prilagojeni potrebam starejše populacije (Možina Zupanc idr., 2025). Prav na tem mestu pa ima osrednjo vlogo socialno delo, ki s svojim pristopom omogoča razumevanje starega človeka kot posameznika, ki ima lastne izkušnje, potrebe in potenciale (Možina Zupanc idr., 2025). Delo socialnega delavca temelji na odnosu, ki je enakovreden, poln empatije in spoštovanja avtonomije posameznika. Skozi različne oblike sodelovanja, recimo z individualnimi pogovori, skupinskim delom ipd., pomagamo uporabnikom ohranjati ali pa krepiti socialno mrežo, spodbujati njihovo aktivno vlogo v skupnosti ter preprečevati občutke osamljenosti (Mešl, 2020). Socialno delo torej predstavlja vez med posameznikom in institucijo na način, da se uporabniki ne počutijo zgolj kot prejemniki pomoči, temveč kot aktivni in enakovredni člani družbe, kar pa pomembno prispeva k izboljšanju kakovosti življenja (Mešl, 2020). V institucionalnem varstvu socialni delavci delujejo na več področjih. Njihovo delo vključuje psihosocialno ocenjevanje potreb stanovalcev, svetovanje in podporo pri prilagajanju na življenje v domu, zagovorništvo pravic stanovalcev ter povezovanje z družino in skupnostjo (Beaulieu, 2012, str. 26). Socialni delavci sodelujejo tudi v interdisciplinarnem timu, kjer prispevajo k načrtovanju oskrbe in k iskanju rešitev za socialne in čustvene stiske stanovalcev. Pomemben del njihovega dela je tudi spodbujanje avtonomije, samoodločanja in ohranjanja dostojanstva starega človeka, saj lahko s tem zmanjšujejo negativne učinke institucionalizacije in krepijo občutek lastne vrednosti pri stanovalcih (Beaulieu, 2012, str. 26–28). S takšnim pristopom socialno delo prispeva k izboljšanju psihosocialnega počutja stanovalcev, krepitvi socialnih odnosov ter k večji kakovosti življenja v institucionalnem okolju (Beaulieu, 2012, str. 33). Vloga socialnega dela je zato tesno povezana s širšimi družbenimi spremembami, ki jih prinaša staranje prebivalstva, saj se z naraščanjem deleža starejših ljudi povečujejo tudi potrebe po ustreznih oblikah podpore, oskrbe in socialne vključenosti. Staranje prebivalstva torej ne pomeni le demografskega izziva, temveč tudi vprašanje zagotavljanja kakovostnega življenja v starosti. S staranjem se pogosto spreminjajo socialne mreže posameznika, povečujejo pa se tudi potrebe po socialni podpori, oskrbi in prilagojenih oblikah bivanja. Zaradi tega postaja vprašanje kakovosti življenja starih ljudi eno izmed ključnih področij sodobnih raziskav na področju socialnega dela in gerontologije (Milne, 2024, str. 4–5).

1.2 Kakovost življenja starih ljudi

Kakovost življenja je eden ključnih konceptov v raziskovanju staranja in gerontologije, saj omogoča celostno razumevanje dobrega staranja ter dobrobiti posameznika v poznejših življenjskih obdobjih. V sodobni literaturi se kakovost življenja razume kot večdimenzionalen in subjektiven koncept, ki vključuje fizične, psihološke in socialne vidike posameznikovega življenja ter okolje, v katerem posameznik živi (Chen idr., 2020, str. 1). Pri starih ljudeh ima koncept kakovosti življenja poseben pomen, saj staranje pogosto prinaša spremembe v zdravju, socialnih odnosih in življenjskih okoliščinah, ki lahko pomembno vplivajo na posameznikovo blaginjo. Svetovna zdravstvena organizacija kakovost življenja opredeljuje kot posameznikovo dojemanje svojega položaja v življenju v kontekstu kulture, v katerem živi, ter v odnosu do svojih ciljev, pričakovanj in skrbi (Capatu idr., 2026, str. 107). Kakovost življenja kot objektivna situacija se nanaša na okoliščine posameznikovega življenja, ki jih strokovnjaki štejejo kot pomembne za dobro in uspešno staranje. Pri starih ljudeh so ključni dejavniki predvsem finančno stanje, bivalne razmere, socialni odnosi ter zdravje in funkcionalne sposobnosti. Objektivne okoliščine določajo stopnjo subjektivne blaginje, vendar same po sebi povedo malo o tem, kako zadovoljujoče je posamezniku določeno stanje (Boggartz, 2020, str. 10). So rezultat življenjske biografije posameznika, ki jo oblikujejo starost, spol, socioekonomski status, kultura ter prelomni življenjski dogodki, kot so bolezni ali izguba partnerja. Upoštevati pa je treba tudi dodatne dimenzije, kot so občutek avtonomije, socialna participacija, ohranjanje senzoričnih sposobnosti, intimnost ter soočanje s staranjem in smrtjo (Capatu idr., 2026, str. 107–108). Na kakovost življenja starih ljudi pa torej ni mogoče gledati le objektivno, saj gre za kompleksen pojem, ki presega zgolj fizično zdravje in vključuje subjektivno dojemanje lastnega življenja v kontekstu osebnih ciljev, pričakovanj, socialnih odnosov, okolja in kulturnih vrednot (Rodriguez-Martinez idr., 2023, str. 2). Razume se kot posameznikova ocena lastne uresničitve in zadovoljstva v vsakdanjem življenju, kar je ključen kazalnik uspešnega staranja in učinkovitosti tako zdravstvenih kot socialnih intervencij (Rodriguez-Martinez idr., 2023, str. 2). Pri starih ljudeh kakovost življenja poleg naštetih dimenzij vključuje tudi ohranjanje samostojnosti, socialne povezanosti, občutek varnosti ter možnost aktivnega sodelovanja v družbenem življenju, saj ti dejavniki pomembno vplivajo na doživljanje staranja (Milne, 2024, str. 8–13). Kakovost življenja starejših vpliva tudi na raven socialnih aktivnosti, telesne aktivnosti in vsakodnevnih življenjskih navad. Nizka telesna aktivnost, omejeni socialni stiki ter zmanjšana mobilnost so povezani z nižjo kakovostjo življenja in slabšim psihološkim počutjem starejših ljudi (Olsen idr., 2016, str. 2). Pomemben vidik kakovosti življenja starih ljudi predstavlja tudi njihovo duševno zdravje, ki je tesno

povezano s socialnimi odnosi, občutkom pripadnosti ter možnostjo sodelovanja v družbenem življenju. Duševno zdravje lahko razumemo kot stanje psihičnega dobrega počutja, ki posamezniku omogoča, da se uspešno sooča z vsakodnevnimi življenjskimi izzivi, razvija svoje sposobnosti ter aktivno sodeluje v družbenem življenju. Pomemben dejavnik pri ohranjanju dobrega duševnega zdravja so tudi socialni odnosi in občutek povezanosti z drugimi ljudmi. V zadnjih letih se vse bolj uveljavlja spoznanje, da je duševno zdravje tesno povezano tudi s kakovostjo socialnih interakcij in družbene vključenosti. Socialna povezanost predstavlja pomemben element kakovosti življenja, zlasti pri starih ljudeh v institucionalnem varstvu (Chapman idr., 2024, str. 1). Nasprotno pa lahko pomanjkanje socialnih stikov in dolgotrajna osamljenost negativno vplivata na posameznikovo dobro počutje in zdravje (Patil in Braun, 2024, str. 2). Obenem je mogoče opaziti ponovni vzpon zanimanja za družbene vidike duševnega zdravja, ki zajema raziskovanje dejavnikov, ki prispevajo k nastanku duševnih stisk, ter preučevanje oblik podpore, ki posameznikom pomagajo vzpostaviti smiselno in povezano družbeno življenje (Tew, 2005, str. 13). To poudarja potrebo po celostnem pristopu k obravnavi duševnega zdravja, ki vključuje tako individualne kot tudi družbene dejavnike in stremi k zagotavljanju ustrezne podpore posameznikom pri okrevanju ter doseganju višje kakovosti življenja.

1.2.1 Kakovost življenja v domu za stare ljudi

Kakovost življenja je posebej pomemben koncept tudi v institucionalnem okolju, saj predstavlja pomembno merilo uspešnosti oskrbe in podpore stanovalcem v domovih za stare ljudi. V teh ustanovah je zagotavljanje kakovosti življenja eden ključnih ciljev oskrbe, saj omogoča, da stanovalci živijo varno, udobno in v spodbudnem življenjskem okolju (Rodriguez-Martinez idr., 2023, str. 1). Zato so pomembne različne oblike podpore in oskrbe, ki jih oseba prejme ali ne prejme. Pristopi oskrbe, ki upoštevajo navade, želje in življenjske izkušnje stanovalcev ter jih vključujejo v vsakodnevne aktivnosti, pomembno prispevajo k izboljšanju njihovega počutja in kakovosti življenja (Kejžar idr., 2022, str. 1). Poleg samega načina oskrbe na kakovost življenja vplivajo tudi organizacijske in strukturne značilnosti institucije. Z višjo kakovostjo življenja stanovalcev so pogosto povezani manjši domovi za stare ljudi, večji delež zasebnih sob ter organizacijske oblike oskrbe, ki omogočajo večjo individualnost in občutek domačnosti (Xu, Kane in Shamliyan, 2013, str. 134–135). Takšne oblike institucionalnega okolja lahko stanovalcem omogočajo več zasebnosti, večjo avtonomijo in bolj osebne odnose z zaposlenimi ter drugimi stanovalci. Ker pa resnično šteje ravno perspektiva posameznika, je najboljši način

določanja kakovosti življenja posvetovanje z uporabniki samimi. To pomeni uporabo pristopa, osredotočenega na posameznika. Tak pristop postavlja posameznika v središče odločitev in temelji na prepričanju, da so osebne potrebe, vrednote in želje oblikovane v interakciji z njegovim socialnim in okoljskim kontekstom. Kakovost življenja se tako doseže, ko posameznik uresniči tisto, kar je zanj pomembno (Boggartz, 2020, str. 18). Izredno pomembne so vsakodnevne aktivnosti, redni socialni stiki ter telesne dejavnosti. Pomanjkanje socialnih stikov, nizka telesna aktivnost in slabša mobilnost so namreč povezani z nižjo kakovostjo življenja stanovalcev (Olsen idr., 2016, str. 2). Aktivnosti, ki spodbujajo socialno interakcijo, gibanje in sodelovanje v skupnosti doma, lahko zato pomembno prispevajo k izboljšanju psihološkega počutja stanovalcev.

Staranje prebivalstva prinaša tudi pomembne družbene izzive, med katerimi so naraščajoče potrebe po zdravstveni in socialni oskrbi ter spremembe v strukturi družin. Večina starih ljudi živi s partnerjem ali družino, a se s staranjem povečuje tudi delež tistih, ki živijo sami. Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije pomemben delež starih ljudi živi sam. Delež oseb, ki živijo same, se s starostjo povečuje. Med starejšimi od 85 let jih več kot tretjina živi v enočlanskem gospodinjstvu (SURS, 2024). Medgeneracijska solidarnost, dobri osebni stiki in prenos življenjskih izkušenj so ključni za kakovost življenja. Zadovoljstvo starih ljudi s kakovostjo življenja je torej povezano tudi z odnosi, socialno vključenostjo in možnostjo samostojnega odločanja ter aktivnega preživljanja starosti. Za kakovostno staranje so pomembni dostop do podpore, socialnih mrež in neformalnih oblik pomoči, ki omogočajo samostojnost, človeško bližino in vključujoče življenje (Ramovš, 2013, str. 538–541).

1.3 Institucionalno varstvo kot oblika dolgotrajne oskrbe

Po podatkih Organisation for Economic Co-operation and Development (v nadaljevanju OECD) dolgotrajno oskrbo v Sloveniji prejema približno 11 % oseb, starih 65 let ali več, kar kaže na manjše odstopanje od povprečja OECD, ki znaša približno 11,5 % (OECD, 2023, str. 221). Dolgotrajna oskrba se v različnih državah organizira v več oblikah. Najpogostejše to vključuje oskrbo na domu, institucionalno oskrbo v domovih za stare ljudi ali drugih ustanovah za dolgotrajno oskrbo ter neformalno oskrbo, ki jo zagotavljajo družinski člani ali druge osebe iz socialne mreže posameznika (OECD, 2023). Institucionalno varstvo je le ena izmed možnosti dolgotrajne oskrbe starih ljudi, tako drugod po svetu kot tudi v Sloveniji (Mali, b. d., str. 17). Za bivanje v domu za stare ljudi se posamezniki najpogosteje odločijo takrat, ko zaradi

poslabšanja zdravstvenega stanja, zmanjšane funkcionalne sposobnosti ali drugih življenjskih okoliščin ne zmorejo več samostojno skrbeti zase in potrebujejo več podpore, kot jo lahko zagotovijo doma (Mali, 2013, str. 321). Na to kažejo tudi podatki raziskav na področju dolgotrajne oskrbe, ki kot pomemben razlog za vključitev v institucionalno varstvo izpostavljajo povečano potrebo po pomoči. Podatki o izstopih iz storitev pomoči na domu to dodatno potrjujejo, saj je eden pogostejših razlogov za prenehanje storitve odhod v dom za starejše (25,6 %) (Petrič idr., 2021, str. 61). Ti podatki kažejo, da se institucionalno varstvo pogosto pojavi kot nadaljevanje oskrbe, ko pomoč na domu več ne zadostuje, bodisi zaradi poslabšanja zdravstvenega stanja bodisi zaradi povečane odvisnosti od pomoči drugih (Petrič idr., 2021, str. 61). Osnovni namen institucionalnega varstva pa ni zgolj zadovoljevanje fizičnih potreb posameznikov, temveč tudi zagotavljanje duševne in socialne podpore. Kljub temu pa se pričakovanja starejših generacij nenehno povečujejo, kar predstavlja nove izzive in zahteve za izboljšanje kakovosti storitev (Mali, b.d., str. 19). Bivanje v instituciji je pogosto povezano s stigmo in občutkom izključenosti iz družbe. Goffman je te ustanove opisal kot prostore, kjer so posamezniki odrezani od družbe in živijo življenje, vodeno s strani pravil institucije in njenih zaposlenih. Neprimerno je že samo poimenovanje, denimo »institucija«, ki domovom za stare ljudi pripisuje negativen predznak, ter »nameščanje« ljudi v domove za stare ljudi, ki da občutek »odloženosti« (Možina Zupanc idr., 2025). Ne glede na to pa se pričakuje, da bo institucija nadomestila njihov prvotni dom in poskrbela za varnost, zasebnost ter občutek neodvisnosti svojih uporabnikov, kar pa je pogosto omejeno, saj ti običajno nimajo vpliva na izbiro storitev (Goffman, 1961, str. 72). Kljub temu pa se v sodobnih pristopih k dolgotrajni oskrbi vse bolj uveljavlja prizadevanje za zmanjševanje institucionalnega značaja domov za stare ljudi. Raziskave poudarjajo premik od tradicionalnega institucionalnega modela k bolj celostni in k osebi usmerjeni oskrbi, ki upošteva fizične, psihološke, socialne in duhovne potrebe posameznika (Kejžar & Turunen, 2024, str. 2). V številnih domovih se zato uvajajo manjše bivalne enote ali gospodinjske skupine, kjer življenje poteka v bolj domačem okolju in vključuje vsakodnevne dejavnosti, kot so skupno pitje kave, peka ali vrtnarjenje, kar prispeva k večjemu občutku domačnosti in boljšemu počutju stanovalcev (Kejžar & Turunen, 2024, str. 9). Takšni pristopi lahko zmanjšujejo občutek institucionalizacije ter krepijo socialne odnose in občutek normalnosti v vsakdanjem življenju stanovalcev (Chapman idr., 2024, str. 1).

S prej omenjenimi dejavniki se povečuje število starih ljudi, ki potrebujejo nenehno in temeljito oskrbo zaradi zmanjšanih telesnih in duševnih zmogljivosti. To pomeni, da je treba razviti učinkovite sistemske pristope, ki zagotavljajo pomoč in podporo, da bodo stari ljudje lahko

ohranili svojo samostojnost in ustrezno kakovost življenja tudi v instituciji. V tem kontekstu ima socialno delo zelo pomembno vlogo, predvsem pri razumevanju potreb starih ljudi in oblikovanju ustreznih intervencij za podporo posameznikom v procesu staranja (Cesar idr., 2020, str. 332). Glavni namen takšnih institucij je, kot omenjeno, zagotoviti vso potrebno oskrbo, ki si je posameznik ne more več zagotoviti sam. Ta oskrba vključuje ne samo zdravstveno in medicinsko nego, ampak tudi socialno oskrbo in moralno podporo. Ustanove zagotavljajo oskrbo za ljudi z zmernimi do težjimi funkcionalnimi omejitvami, kadar domača pomoč ni več mogoča (OECD, 2023, str. 226 ter Kambič, 1998, str. 131). Za zagotavljanje čim višje kakovosti bivanja v instituciji je zato treba upoštevati različne dejavnike, ki vplivajo na življenje stanovalcev, kot so medosebni odnosi, organizacija vsakdanjega življenja, občutek varnosti, stopnja avtonomije ter dostop do formalne in neformalne socialne podpore (Flaker idr., 2008, str. 14). V sodobnih domovih za stare ljudi se vedno bolj poudarja celostni pogled na posameznika in pristop, usmerjen na osebo, ki vključuje fizične, psihološke, socialne in duhovne dimenzije človekovega življenja. Oskrba se tako postopoma premika od pasivnega modela institucionalne oskrbe k aktivnemu pristopu, ki spodbuja smiselne aktivnosti, sodelovanje stanovalcev ter njihovo vključevanje v vsakdanje življenje doma (Kejžar in Turunen, 2024, str. 1–2). Subjektivno zadovoljstvo se nanaša na celovito oceno kakovosti življenja, ki jo posameznik naredi na podlagi lastnih izkušenj. V okviru institucionalnega varstva se pojavi nekaj posebnih izzivov, ki lahko vplivajo na subjektivno zadovoljstvo stanovalcev. Že dejavniki fizičnega okolja, kot so standard bivalnih razmer v domovih za stare, nadzor nad fizičnim okoljem in dostop do storitev, lahko pomembno vplivajo na udobje in počutje stanovalcev. Omejen prostor in pomanjkanje nadzora nad lastnim okoljem prispevata k občutku nemoči in nezadovoljstva, po drugi strani pa lahko marsikateremu stanovalcu pomeni tudi izboljšanje bivalnih razmer glede na predhodne razmere v domačem okolju. Pomembni so tudi socialni faktorji, kot so družinske in socialne mreže ter stopnja podpore, ki jo stanovalci prejmejo od svojega socialnega okolja. V institucionalnem varstvu se lahko občutek povezanosti zmanjša, saj se stanovalci znajdejo v okolju, kjer so odvisni od zaposlenih za zadovoljevanje svojih potreb. Pomanjkanje stikov s širšo družbo in omejene možnosti za družabne dejavnosti lahko vplivajo na občutek osamljenosti in socialne izolacije, pri čemer pa imajo ključno vlogo stiki z družinskimi člani v obliki rednih obiskov, skupnih izvajanj aktivnosti in ohranjanja odnosa. Na dobrobit stanovalcev vplivajo tudi socialno-ekonomski faktorji, recimo dohodek in splošen življenjski standard. Stroški oskrbe v domovih za stare lahko predstavljajo finančno breme za stanovalce in tudi za njihove družine, kar lahko vpliva na njihovo zadovoljstvo s kakovostjo življenja. Izredno pomembno pa je tudi zdravstveno stanje

stanovalcev. Zagotavljanje ustrezne zdravstvene oskrbe in podpore je ključno za ohranjanje njihovega fizičnega in psihičnega počutja. Stanovalci z zdravstvenimi težavami ali omejitvami lahko doživljajo večje težave pri zadovoljevanju svojih potreb in želja, kar lahko vpliva na njihovo zadovoljstvo (Bond in Corner, 2004, str. 6–8). Na tem področju pa se domovi za stare v zadnjih letih tako doma, kot po svetu, spopadajo z velikim izzivom, saj s strani zdravstvenega kadra ni interesa za delo v domu za stare.

1.4 Socialni stiki in socialna podpora v institucionalnem okolju

Socialne mreže so nepogrešljiv del življenja in pomembno vplivajo na dobro počutje in kakovost življenja posameznikov, ne le v kontekstu institucionalnega varstva, temveč v vseh starostnih skupinah. Vendar pa se s staranjem pogosto spreminjajo tako struktura kot tudi funkcija teh mrež. Socialne mreže starih ljudi se običajno zelo razlikujejo od mlajših generacij. Te mreže so navadno ožje, kar najverjetneje izhaja iz specifičnih potreb starih ljudi. Kljub temu pa socialne mreže pomembno vplivajo na uspešno staranje, saj lahko zagotovijo večjo podporo in pomagajo starejšim premagovati izgube, s katerimi se soočajo v procesu staranja (Miloševič Arnold, b.d., str. 253–254). Socialna podpora v institucionalnem okolju pomeni dostopnost pomoči, ki stanovalcu omogoča občutek varnosti, pripadnosti in nadzora nad vsakdanjim življenjem. V domu za stare ljudi se ne uresničuje le skozi formalno oskrbo, temveč tudi skozi vsakdanje odnose s sostanovalci, zaposlenimi, svojci in prostovoljci. Prav kakovost odnosa, kontinuiteta osebja in občutek, da je pomoč dosegljiva, pa so pomembni dejavniki socialne povezanosti in kakovosti življenja v dolgotrajni oskrbi (Chapman idr., 2024, str. 1–2). Socialna podpora zato ni le dodatek k oskrbi, temveč ena od njenih osrednjih razsežnosti. Za kakovost življenja stanovalcev v domovih za stare ljudi je ključna tudi izmenjava informacij in sodelovanje med zaposlenimi, stanovalci ter njihovimi svojci, saj takšno sodelovanje omogoča boljše razumevanje potreb stanovalcev in izboljšuje kakovost oskrbe. (Kejžar in Turunen, 2024, str. 2). Za stanovalce, ki se lahko samostojno vključujejo v skupnost, so pomembne skupinske aktivnosti, medgeneracijski programi, prostovoljstvo, neformalna druženja na oddelku ter možnost soodločanja pri organizaciji dneva. Za stanovalce, ki večino časa preživijo v sobi ali postelji, pa je treba razvijati individualizirane oblike podpore: redne kratke obiske zaposlenih in prostovoljcev, pogovore ob postelji, pomoč pri telefonskih ali video stikih s svojci, branje, spremljanje pri obrokih, duhovno podporo ter aktivnosti, prilagojene omejeni mobilnosti. Socialna povezanost predstavlja temeljno človekovo potrebo in pomembno vpliva na kakovost življenja stanovalcev v domovih za stare ljudi (Chapman idr., 2024, str. 1–2). Ta pa v dolgotrajni

oskrbi ni odvisna le od števila dogodkov, temveč tudi od tega, ali so aktivnosti prilagojene zmožnostim, interesom in življenjski zgodbi posameznika (Chapman idr., 2024, str. 4 in Patil in Braun, 2024, str. 2). Pomembno vlogo imajo tudi prostovoljci, saj lahko povečajo kontinuiteto odnosa, pomagajo pri vključevanju stanovalca v skupnost ter zmanjšujejo občutek prezrtosti. Prav znanje zaposlenih, prenos znanja znotraj tima in usklajeno sodelovanje med poklicnimi skupinami prispevajo k bolj kakovostni oskrbi ter k večji blaginji stanovalcev (Kejžar in Turunen, 2024, str. 2–3). Prav tako je pomembno tudi, da je oskrba čim bolj skladna z navadami in željami posameznika. Kadar je skrb bolj prilagojena osebi pogosto pride do izboljšanja razpoloženja, odnosa do hranjenja in splošnega počutja, (Chapman idr., 2024, str. 4 in Kejžar idr., 2022, str. 2). Socialno delo ima pri tem torej povezovalno vlogo: ocenjuje socialno mrežo stanovalca, prepoznava tveganje za osamljenost, usklajuje sodelovanje s svojci, prostovoljci in drugimi službami ter skupaj s stanovalcem soustvarja individualizirane oblike podpore.

Pomembno vlogo ima tudi sodelovanje med zaposlenimi, stanovalci in njihovimi svojci, saj izmenjava znanja in informacij o življenjskih navadah, željah in potrebah stanovalcev pomembno prispeva k boljši kakovosti oskrbe in k večjemu dobremu počutju stanovalcev (Kejžar in Turunen, 2024, str. 2). Nenazadnje je prvi stik ob prihodu v dom za stare ljudi za uporabnika izjemno pomemben, saj so lahko prisotni občutki negotovosti, pričakovanj in nenazadnje strahu pred neznanim. Ta prvi stik je običajno s socialno delavko, ki najprej stanovalcu poda ključne informacije o nastanitvi, pravilih in organizaciji življenja v domu. Začetni trenutki so za stanovalce zelo pomembni, saj predstavljajo prelomnico med dosedanjim življenjem, kot so ga poznali, in novim življenjem v institucionalnem okolju. V tem procesu socialna delavka ne opravlja zgolj informativne funkcije, temveč je predvsem oseba podpore, ki stoji ob uporabniku, ga vodi skozi celoten proces namestitve in mu pomaga soočiti se z novimi izzivi. Njena vloga obsega tako psihosocialno podporo kot tudi pomoč pri vzpostavljanju prvih socialnih stikov z ostalimi stanovalci in zaposlenimi, kar bistveno vpliva na občutek pripadnosti, varnosti in samozavesti stanovalca v novem okolju (Mali, 2013, str. 324–325). Pomembno je, da socialna delavka že ob prvem stiku ustvari prostor za odprt in zaupen pogovor, kjer se posameznik počuti slišanega in sprejetega. Z vzpostavitvijo varnega in podpornega vzdušja omogoča stanovalcu, da se sprosti in izrazi svoje misli, občutke ter skrbi, brez strahu pred obsojanjem ali nerazumevanjem. Takšna dinamika ne gradi le medosebnega zaupanja, temveč tudi krepi občutek avtonomije in notranje varnosti, ki je ključen pri prilagajanju na življenje v novem okolju (Mešl, 2020). Krepitev moči (empowerment) služi kot

ključno orodje socialnega dela. Poudarja premik od modela, kjer strokovnjaki delujejo za uporabnike, k modelu, kjer delujejo z njimi, da pridobijo nadzor in odgovornost za svoje življenje. Krepitev moči deluje na individualni (pridobivanje samozavesti, veščin in samostojnosti) in kolektivni ravni (skupine za spremembe). Proces vključuje ozaveščanje, učenje novih veščin, podporo pri odločanju in prevzemanje odgovornosti, pri čemer strokovnjak podpira, ne nadomešča posameznika (Dragoš idr., 2008).

Ob prehodu v življenje v domu se pogosto pojavljajo številne težave, zlasti kadar se posameznik ni sam odločil za to spremembo, temveč so na odločitev vplivali drugi, na primer sorodniki. V takih primerih se lahko, poleg že obstoječih, pojavijo različne bolezni in splošno poslabšanje zdravja (Mali, 2013, str. 327). Zato je ključno, da je vse osebje pozorno in pripravljeno na prepoznavanje težkih situacij, s katerimi se soočajo na novi stanovalci. Uspešna prilagoditev na življenje v instituciji zahteva popolno individualizacijo oskrbe. Vsak posameznik je namreč edinstven, prav tako kot vsaka bolezen. Namesto da bi se ljudi obravnavalo zgolj na podlagi diagnoze, je pomembno iskati avtonomne poti (Zaviršek, 2021). V kontekstu življenja v domu za stare ljudi je ključno, da se njihovo bivanje prilagodi do te mere, da kar se da spominja na njihov pravi dom. Pomembno pa ni le ustvarjanje prijetnega fizičnega okolja, temveč, kot rečeno, tudi kakovost odnosov, tako s socialnimi delavci in zaposlenimi kot z ostalimi stanovalci. Ena od ključnih dimenzij kakovosti življenja starih ljudi je tudi ohranjanje in širjenje socialne mreže zunaj doma, saj to omogoča večjo povezanost z družbo in preprečuje socialno izolacijo. To lahko podpira vrsta dejavnosti, ki spodbujajo medgeneracijsko povezovanje in vključevanje v širšo skupnost, na primer sodelovanje z izobraževalnimi ustanovami, prostovoljnimi društvi, skupinske dejavnosti, delavnice, krožki, glasbene urice, terapija z živalmi in podobno. Primer dobre prakse predstavlja projekt Prijazno življenje, o katerem je na Festivalu za tretje življenjsko obdobje spregovorila Damjana Pangerčič leta 2025 (Možina Zupanc idr., 2025). S tem se spodbuja socialna vključenost in krepi socialna mreža posameznika, saj se lahko aktivno udeležuje dogodkov in druženj, ki bi mu sicer morda bili nedostopni. Takšna socialna podpora lahko vključuje tako čustveno, kot tudi praktično pomoč, kar pa dodatno krepi občutek povezanosti, varnosti in pripadnosti (Možina Zupanc idr., 2025 ter Tew, 2005, str. 102). V okviru projekta skupaj s prostovoljci uresničujejo želje starejših, ki prebivajo v domovih, kot so obisk restavracije z Michelinovo zvezdico, koncertov, polet z letalom ali obisk muzikala. Projekt, ki temelji predvsem na donacijah in sponzorstvu, izkazuje pomen povezovanja institucionalnega življenja s širšo družbeno skupnostjo in omogoča starejšim doživeti nove izkušnje ter okrepiti svojo socialno vključenost (Možina Zupanc idr.,

2025). Pri tem pa je pomembno upoštevati, da so zmožnosti stanovalcev za vključevanje v dejavnosti zelo različne. Številni stanovalci imajo kognitivne, senzorne ali gibalne omejitve, zaradi katerih težje vzdržujejo pogovor, prepoznavajo druge ali sodelujejo v aktivnostih. To pomeni, da imajo stanovalci, ki so še sposobni samostojne hoje ali vsaj lažjega gibanja po domu, bistveno več možnosti za vključevanje v skupinske aktivnosti kot tisti, ki večino časa preživijo v sobi ali postelji. Prav zato socialna podpora v domu ne more temeljiti le na skupinskih dejavnostih, temveč mora vključevati tudi individualizirane oblike podpore. Ključne so torej vsakodnevne rutinske interakcije, pozornost do psihosocialnih potreb, podpora pri uporabi telefona ali video klicev ter vključevanje svojcev v življenje doma. Za stanovalce, ki večino časa preživijo sami v sobi, socialna podpora v praksi pomeni predvsem individualizirane oblike stika, kot so pogovori ob postelji, kratki obiski zaposlenih, pomoč pri ohranjanju stikov s svojci ter podpora pri uporabi telefona ali drugih komunikacijskih tehnologij, ki omogočajo ohranjanje socialnih odnosov (Chapman idr., 2024, str. 12–13). Takšne oblike podpore so posebej pomembne za stanovalce z omejeno mobilnostjo ali kognitivnimi omejitvami, saj lahko prav redni socialni stiki pomembno prispevajo k zmanjševanju občutkov izolacije in krepitvi občutka povezanosti.

Sodobni pristopi v dolgotrajni oskrbi zato poudarjajo potrebo po tem, da se institucionalno življenje čim bolj približa domačemu okolju ter da se oskrba prilagaja individualnim potrebam posameznika. V zadnjih desetletjih se je namreč poudarek glede oskrbe postopoma premaknil od pretežno fizične nege k celostnemu, na posameznika usmerjenemu pristopu, ki upošteva fizične, psihološke, socialne in duhovne razsežnosti življenja stanovalcev (Kejžar & Turunen, 2024, str. 2). Tak pristop spodbuja večjo individualizacijo oskrbe ter vključevanje stanovalcev v vsakodnevne dejavnosti in odločanje o lastnem življenju. V Sloveniji se zato vse pogosteje uveljavlja tudi model gospodinjskih skupin, v katerih živi manjše število stanovalcev, pogosto od 10 do 15 oseb. Takšna organizacija bivanja omogoča bolj individualizirano oskrbo, bolj domače okolje in večjo vključenost stanovalcev v vsakodnevne aktivnosti (Kejžar idr., 2022, str. 12). Aktivno povezovanje institucionalnega okolja s širšo družbeno skupnostjo torej bistveno prispeva k ohranjanju socialnih mrež, spodbujanju participacije in izboljšanju kakovosti življenja stanovalcev. S tem je poudarjen pomen celostnega pristopa k socialni vključenosti starih ljudi, kjer kombinacija fizičnega, čustvenega in družbenega okolja ustvarja pogoje za kakovostno in aktivno staranje.

1.5 Problematika osamljenosti starih ljudi v institucionalnem okolju

Stigma, povezana z osamljenostjo, pogosto preprečuje posameznikom, da bi o njej odkrito spregovorili, zato raziskovalci razumevanje tega pojava večinoma gradijo na interpretacijah podatkov iz anket (Bond in Corner, 2004, str. 26 in Možina Zupanc idr., 2025). Za boljše razumevanje te problematike je nujno razlikovati med socialno izolacijo in osamljenostjo. Socialna izolacija pomeni objektivno pomanjkanje socialnih stikov z družino in širšo skupnostjo, medtem ko je osamljenost subjektivno doživljanje pomanjkanja ali izgube družbe (Možina Zupanc idr., 2025). Pojma se pogosto uporabljata kot sopomenki, vendar gre za dva različna koncepta: osamljenost označuje nezaželen občutek oddaljenosti od drugih ljudi ali skupnosti, medtem ko socialna izolacija pomeni objektivno pomanjkanje socialnih stikov in socialne integracije (Patil in Braun, 2024, str. 2). Osamljenost pa ni le beseda, ki bi označevala nekaj enoznačnega, saj v literaturi ločimo več oblik glede na njeno trajanje, intenzivnost in naravo odnosov. Prehodna in situacijska osamljenost sta običajno kratkotrajni, medtem ko kronična osamljenost pomeni dolgotrajno pomanjkanje zadovoljivih odnosov. Po intenzivnosti se lahko izraža kot blag občutek ali globoko čustveno trpljenje. Razlikujemo tudi med čustveno osamljenostjo, ki izhaja iz pomanjkanja intimnih vezi, in socialno osamljenostjo, povezano z odsotnostjo širše socialne mreže. Nekateri avtorji pa dodajajo še eksistencialno osamljenost, ki izvira iz občutka ločenosti od sveta in izgube življenjskega smisla (Schnepf idr., 2024, str. 16). Kljub razlikam pa imata osamljenost in socialna izolacija podobne negativne posledice za zdravje in ju mnogokrat lahko povezujemo z nekaterimi duševnimi motnjami, boleznimi srca in ožilja ter nenazadnje tudi prezgodnjo smrtjo (Patil in Braun, 2024, str. 2).

Osamljenost je pojav, ki izhaja iz dejstva, da je človek po svoji naravi družbeno bitje in za svoje dobro počutje potrebuje socialne odnose ter občutek pripadnosti. Pojavi se takrat, ko posameznik zazna neskladje med želenim in dejanskim obsegom socialnih stikov. Pri tem je pomembno poudariti, da socialna izolacija in osamljenost nista enaka pojma. Posameznik je lahko socialno izoliran, vendar se ne počuti osamljenega, prav tako pa lahko posameznik z navidezno zadostnim številom socialnih stikov še vedno doživlja občutke osamljenosti. Zaradi subjektivne narave tega pojava je raziskovanje osamljenosti zahtevno, saj se njeno doživljanje razlikuje glede na posameznikova pričakovanja, pretekle izkušnje ter osebnostne značilnosti (Schnepf idr., 2024, str. 17–21). Ker osamljenosti ni mogoče neposredno opazovati ali meriti z objektivnimi kazalniki, jo raziskovalci pogosto preučujemo s pomočjo samoocen. To lahko poteka neposredno, z vprašanji o posameznikovem občutku osamljenosti, ali posredno, z vprašanji o pogostosti socialnih stikov, kakovosti odnosov in zaznani socialni podpori. Obe

metodi imata svoje prednosti in omejitve, zato v raziskovanju osamljenosti ne obstaja en sam univerzalen pristop k merjenju tega kompleksnega pojava (Schnepf idr., 2024, str. 17–21).

Osamljenost ni zgolj individualna izkušnja posameznika, temveč tudi posledica širših družbenih okoliščin, ki ne omogočajo zadostne socialne povezanosti. Dolgotrajna osamljenost pomeni poseg v temeljne človekove pravice, kot so pravica do dostojanstva, varnosti in zdravja, zato je odgovornost družbe in države, da ustvarjata pogoje za dostojno in vključujoče staranje (Možina Zupanc idr., 2025). Osamljenost pri starih ljudeh je povezana z različnimi negativnimi zdravstvenimi posledicami, med drugim z duševnimi motnjami, srčno-žilnimi boleznimi ter večjim tveganjem za prezgodnjo smrt, kar potrjuje, da ima ta pojav tudi širše družbene in javnozdravstvene razsežnosti (Patil in Braun, 2024, str. 2). Ponovna reintegracija v družbene sisteme pa je kompleksen proces, v katerem posameznik postopoma ponovno vzpostavlja svojo vlogo in vključenost v družbo. Gre za večplasten proces, ki vključuje ponovno vzpostavljanje socialnih vezi, iskanje smisla in namena v družbenem okolju ter pridobivanje občutka lastne vrednosti in nadzora nad življenjem. To včasih lahko pomeni iskanje smisla v najmanjših opravilih ali dogodkih vsakodnevnega življenja (Možina Zupanc idr., 2025). Pri zmanjševanju osamljenosti so učinkovite zlasti intervencije, ki posamezniku omogočajo ponovno vključevanje v socialne odnose ter ustvarjanje novih priložnosti za socialno interakcijo in podporo, saj s tem krepijo socialne veščine, socialno podporo ter občutek pripadnosti skupnosti (Patil in Braun, 2024, str. 11). Ponovna vzpostavitev socialnih stikov pa je pogosto dolgotrajen proces, ki zahteva vztrajnost in postopno gradnjo zaupanja. Socialna mreža se oblikuje skozi večkratne stike, pri čemer je pomembno, da posameznik prepozna in prizna svojo osamljenost. V sodelovanju s prostovoljci se nato postopoma vključuje v različne oblike podpore, kot so obiski na domu, vključevanje v bralne krožke ali druge dejavnosti v lokalnem okolju (Možina Zupanc idr., 2025). Ta proces je ključen za osebni razvoj in dobro počutje posameznika, saj mu omogoča, da se po premagovanju težav ali kriznih situacij ponovno vključi v družbo in s tem krepi svojo samozavest ter občutek nadzora nad lastnim življenjem (Tew, 2005, str. 72). V kontekstu institucionalnega varstva pa je ta vključitev pogosto otežena zaradi razčlenitve med stanovalci in osebjem, ki je bila sprva ena od ključnih značilnosti totalnih institucij. Stanovalci so pogosto postavljeni v vlogo odvisnih posameznikov, ki potrebujejo pomoč, medtem ko osebje prevzema nadrejeni položaj. Ta hierarhična dinamika lahko vpliva na interakcije med tema dvema skupinama. Stanovalci lahko občutijo izgubo avtonomije, medtem ko osebje, kljub dobrim namenom, včasih deluje po mehaničnih načelih "popolnega zavoda". Ta razčlenitev lahko otežuje vzpostavljanje pristnih socialnih interakcij med stanovalci in zaposlenimi ter

lahko prispeva k občutkom izolacije in osamljenosti med stanovalci institucionalnega varstva (Kambič 1998, str. 132 in 133 ter Goffman, 1961, str. 7). V zadnjih letih pa je prišlo do pomembnega premika na tem področju. V institucionalnem varstvu starejših ljudi ima ključno vlogo ravno socialna podpora, ki jo zagotavljajo tudi socialni delavci. Ti so skozi svoje delo pridobili obsežne izkušnje pri delu s starimi ljudmi ter razvili posebna načela, ki usmerjajo njihovo delo na tem specifičnem področju. Ta načela so oblikovana tako, da poudarjajo pomembne vidike pri zagotavljanju učinkovite socialne podpore starim ljudem. To vključuje usmerjenost na mobilizacijo moči in potencialov ter zagotavljanje maksimalnega funkcioniranja starejših posameznikov. Prav tako je ključno ustvarjanje okolja brez omejitev, etično ravnanje ter upoštevanje kulturnih razlik. Nenazadnje pa je pomembno tudi postavljanje jasnih in realističnih ciljev za izboljšanje kakovosti življenja v institucionalnem varstvu (Miloševič Arnold, b.d., str. 255). Socialni delavec ima pri vsem tem vlogo, ki jo lahko razložimo skozi koncept Jin-Jang. Jin predstavlja pristop razumevanja posameznika, kjer socialni delavec z empatijo in sočutjem pristopa k spoznavanju njegovih interesov, želja ter vizije boljšega življenja. Gre za razumevanje posameznikovih notranjih motivacij, čustev in osebnih potreb. Sledi pa mu Jang, ki predstavlja pristop, kjer socialni delavec uporabi svoje strokovno znanje in spretnosti za organizacijo potrebnih sistemov in struktur, ki bodo izboljšale posameznikov položaj. To vključuje načrtovanje in izvajanje konkretnih ukrepov ter vzpostavljanje ustreznih podpornih okolij, ki bodo omogočila uresničitev posameznikovih ciljev in potreb. Tak pristop zagotavlja, da se posameznik ne počuti zgolj kot prejemnik pomoči, temveč kot aktivni soustvarjalec lastnega življenja (Brandon, 1994, str. 14).

2 FORMULACIJA PROBLEMA

Odločila sem se raziskati področje vpliva socialnih interakcij na kakovost življenja starih ljudi v institucijah, saj sem pridobila neprecenljive izkušnje med štiriletno prakso v domu za stare ljudi. Neposredno delo s tamkajšnjimi stanovalci me je naučilo, kako kompleksne so njihove potrebe in želje ter me navdalo s sočutjem do njihovega vsakdanjega življenja. Ta izkušnja me je spodbudila k raziskovanju, kako lahko socialna podpora, družabne aktivnosti in socialne mreže vplivajo na njihovo dobro počutje. Želim preučiti, kako lahko obstoječe prakse oskrbe izboljšamo in oblikujemo bolj človeško ter podporno okolje za stare ljudi v institucionalnem varstvu. Z združevanjem strokovnega znanja in empirične raziskave si prizadevam prispevati k boljšemu razumevanju ter oblikovanju optimalnih pogojev za njihovo življenje.

Kakovost življenja v starosti predstavlja pojem, ki vključuje tako objektivne življenjske pogoje kot tudi subjektivno doživljanje lastnega življenja, pri čemer imajo pomembno vlogo zdravje, socialni odnosi, občutek varnosti, avtonomije in socialne vključenosti. Pri tem je posebej pomembno posameznikovo subjektivno doživljanje zdravja, saj izboljšanje zaznanega zdravstvenega stanja, preprečevanje depresije in krepitev socialnih mrež pomembno prispevajo k izboljšanju celostne kakovosti življenja starih ljudi. To poudarja, da kakovost življenja ni odvisna zgolj od dejanskih zdravstvenih ali materialnih pogojev, temveč tudi od občutka povezanosti, psihičnega blagostanja in vključenosti v socialno okolje, v katerem posameznik živi (Boggartz, 2020, str. 10 ter Rodriguez-Martinez idr., 2023, str. 16). Pomemben del kakovosti življenja predstavlja tudi posameznikovo doživljanje socialne povezanosti, saj občutek pripadnosti in vključenosti pomembno prispeva k splošnemu dobremu počutju in zadovoljstvu z življenjem (Možina Zupanc idr., 2025). Socialna povezanost pomembno vpliva na to, kako posameznik doživlja lastno življenje in svoje mesto v družbi. Kadar so socialni odnosi stabilni in podporni, prispevajo k večjemu občutku varnosti, sprejetosti in življenjskega zadovoljstva. Nasprotno pa lahko spremembe v socialni mreži, izgube pomembnih odnosov ali zmanjšanje socialnih stikov vplivajo na subjektivno doživljanje življenja in s tem na celostno kakovost življenja v starosti (Možina Zupanc idr., 2025 ter Boggartz, 2020, str. 137–139).

Podatki raziskave Loneliness study v okviru programa Growing Older ESRC (tj. Economic and Social Research Council), ki je zajemala ljudi, stare 65 let ali več, ki živijo v skupnosti, so pokazali, da je 9 % anketirancev poročalo, da so vedno ali pogosto osamljeni, 37 % jih je navedlo, da se počutijo osamljene včasih, medtem ko jih 54 % ni nikoli občutilo osamljenosti (Bond in Corner, 2004, str. 27). Ti podatki so primerljivi z ugotovitvami starejših raziskav, hkrati pa nakazujejo, da so stari ljudje danes bolj pripravljeni priznati občutke občasne

osamljenosti. Delež tistih, ki poročajo, da se počutijo osamljene včasih, se je namreč povečal iz približno 20 % v petdesetih letih prejšnjega stoletja na skoraj 40 % okoli leta 2000 (Bond in Corner, 2004, str. 27). Osamljenost pa je pojav, ki nima enega samega vzroka, temveč nastaja kot posledica različnih življenjskih okoliščin, socialnih sprememb in osebnih izkušenj posameznika. Pogosto je povezana z izgubami pomembnih odnosov, spremembami v socialni mreži, poslabšanjem zdravja ali prehodi v nova življenjska okolja, pri čemer ima pomembno vlogo tudi subjektivno doživljanje lastne socialne vključenosti in pripadnosti (Bond in Corner, 2004, str. 27–29). Tudi v današnjem času osamljenost ostaja pomemben izziv starih ljudi. Osamljenost in socialna izolacija sta namreč med njimi razmeroma pogosta pojava ter sta povezana z različnimi negativnimi zdravstvenimi izidi, vključno s slabšim telesnim in duševnim zdravjem (Patil in Braun, 2024, str. 2).

Moje diplomsko delo lahko prispeva k boljšemu razumevanju vpliva socialnih interakcij na kakovost življenja starih ljudi v institucionalnem varstvu. S pridobljenimi ugotovitvami lahko oblikujemo smernice in priporočila za izboljšanje obstoječih praks oskrbe ter razvijemo nove strategije za ustvarjanje bolj podpornega in človeškega okolja za stare. Na podlagi empiričnih rezultatov lahko razvijemo in izboljšamo programe socialne podpore, organiziramo boljše družabne aktivnosti ter omogočimo več možnosti za medsebojno povezovanje med stanovalci. S tem lahko prispevamo k izboljšanju njihovega dobro počutja, zadovoljstva in splošne kakovosti življenja v domovih za stare ljudi.

Na podlagi teh dejavnikov sem oblikovala več raziskovalnih vprašanj, ki mi bodo služila kot temelj za izdelavo merskega instrumenta ter nato za analizo rezultatov izvedenih intervjujev. Ta vprašanja so zasnovana tako, da mi omogočajo poglobljeno razumevanje različnih vidikov socialnih interakcij in njihovega vpliva na kakovost življenja starih ljudi v institucijah:

1. Kakšen je vpliv socialnih interakcij na splošno kakovost življenja starih ljudi v institucijah?
2. Kako se izraža občutek osamljenosti med starimi ljudmi v institucijah in kako ta vpliva na njihovo kakovost življenja?
3. Kakšne so razlike v kakovosti življenja med starejšimi v institucijah, ki imajo močno socialno podporo, in tistimi, ki je nimajo?
4. Kakšna je vloga zaposlenih v institucijah pri spodbujanju socialnih interakcij med stanovalci?

5. Kakšen je vpliv obiskov družinskih članov in prijateljev na kakovost življenja starih ljudi v institucijah?
6. Kakšen je vpliv sprememb osebja in izmenjav delavcev na socialne interakcije in kakovost življenja starih ljudi v institucijah?

3 METODOLOGIJA

3.1 Vrsta raziskave

Raziskava je temeljila na kvalitativnem pristopu, saj sem se osredotočila na zbiranje besednih opisov, ki so se nanašali na preučevan pojav. Opisi, izkušnje in mnenja stanovalcev predstavljajo glavno izkustveno gradivo, ki sem ga dobila preko intervjujev oz. metode spraševanja. Pri analizi teh opisov sem se osredotočila na kakovost njihovega življenja in njihove izkušnje s socialnimi interakcijami v instituciji (Mesec, 2017).

Raziskava je tudi empirična, saj sem vse podatke pridobivala na novo, neposredno s terenskim delom in intervjuji (Mesec, 2017). Ta metoda je bila ključna pri pridobivanju gradiva, saj sem želela zajeti njihove subjektivne izkušnje in perspektive.

Namen raziskave je ugotoviti obstoj povezave med socialnimi interakcijami in kakovostjo življenja starih ljudi v instituciji, zato bo raziskava, glede na stopnjo v procesu spoznavanja, opisna (Mesec, 2017).

Nenazadnje pa bodo rezultati moje raziskave lahko tudi uporabni (Mesec, 2017), saj so zbrani podatki doprinesli k vpogledu in razumevanju mnenja ter izkušenj uporabnikov Medgeneracijskega centra Bistrica.

3.2 Merski instrument

Pri izbiri metode zbiranja podatkov sem se odločila za metodo spraševanja, natančneje intervju. Uporabljen merski instrument za zbiranje podatkov so vnaprej pripravljene smernice za intervju. Izvedeni intervjuji so bili zasnovani kot delno standardizirani, kar je pomenilo, da sem imela vnaprej pripravljene določene teme in vprašanja, ki so usmerjale potek pogovora. Kljub temu pa sem svojim sogovornikom omogočila prosto izražanje njihovih mnenj, občutkov in izkušenj. To pomeni, da sem poleg zastavljenih vprašanj prisluhnila tudi njihovim spontanim odgovorom in jih spodbujala pri svobodnem izražanju mnenj. S tem pristopom sem želela

zagotoviti čim bolj celovit vpogled v njihove izkušnje in razumeti njihova razmišljanja in občutke. Za delno standardiziran intervju sem se odločila tudi z namenom, da pustim odprt prostor za dodatne obrazložitve, pojasnitve ter podvprašanja.

Merski instrument je predstavljen v 9. točki – Priloge.

3.3 Opredelitev enot raziskovanja – populacija in vzorec

Populacijo, ki sem jo vključila v raziskavo, predstavljajo stanovalci Medgeneracijskega centra Bistrica v Domžalah v letu 2024. Za izvedbo sem sprva načrtovala deset intervjujev in jih na koncu, glede na pripravljenost za sodelovanje, izvedla sedem. Stanovalce sem torej izbrala na podlagi njihove pripravljenosti za sodelovanje. Pri tem sem bila pozorna, da sem v raziskavo vključila tako moške kot tudi ženske. Poskušala sem biti pozorna tudi na to, da sem v raziskavo vključila tudi tiste stanovalce, ki ne obiskujejo dnevnih srečanj v domu. Intervjuje sem torej izvedla s pomočjo neslučajnostnega priročnega vzorčenja.

3.4 Zbiranje podatkov oziroma empiričnega gradiva

Metoda zbiranja podatkov je bila metoda spraševanja oz. intervju. Izvedla sem sedem intervjujev, in sicer v živo v Medgeneracijskem centru Bistrica v skupnih prostorih oddelka. Ta prostor se mi je zdel najbolj primeren, saj so stanovalci že vajeni druženj v teh prostorih, hkrati pa sem vedela, da tam ne bo prisotnih veliko motečih dejavnikov. Intervjuje sem izvedla v maju 2024, trajali pa so približno 30 minut.

O izvajanju raziskave sem po soglasju vodstva sogovornike obvestila najprej že v 4. letniku tekom prakse, kjer smo že govorili o mojem diplomskem delu in o viziji moje raziskave. Prav tako sem jih o tem obvestila preko mentorice pred začetkom same izvedbe intervjujev, saj so se tako lahko na podlagi pridobljenih informacij odločili, ali želijo pri raziskavi sodelovati ali ne. Nato smo se dogovorili za datume in ure intervjujev. Na dan intervjujev sem najprej še enkrat obrazložila, kaj raziskujem v diplomskem delu ter kako približno bo zasnovan naš pogovor. V nadaljevanju sem zaprosila za dovoljenje, da pogovor posnamem in ga nato v dobesedni obliki zapišem v diplomskem delu. Dogovorili smo se tudi glede zagotavljanja popolne anonimnosti intervjujev. Udeležencem sem zagotovila, da bodo vsi transkripti zapisani v celoti anonimno, brez podatkov, ki bi lahko razkrili njihovo identiteto. Tako sem jim zagotovila, da bo njihova zasebnost v celotnem raziskovalnem procesu zaščitena. Nenazadnje sem jim pojasnila tudi, da

imajo ves čas pravico odločati o tem, o katerih temah želijo govoriti in katerih ne. Če bi želeli kakršen koli del pogovora izključiti iz transkripcije ali se o določeni temi ne bi želeli izreči, me lahko o tem kadar koli med intervjujem obvestijo in bom njihovo željo spoštovala. Poleg tega sem poudarila, da bom v transkripcijo vključila zgolj tiste informacije, ki so relevantne za namen mojega diplomskega dela, medtem ko bom vse ostale dele pogovora, ki se bodo neizogibno pojavili, iz transkripcije izpustila. S tem sem želela zagotoviti občutek varnosti, spoštovanja in popolnega nadzora nad lastno udeležbo v raziskavi.

3.5 Obdelava gradiva

Gradivo sem obdelala na kvalitativni način, saj so zbrani podatki opisni. Po opravljenih intervjujih sem ob poslušanju posnetkov pogovora napravila transkripcijo. Pri tem sem bila pozorna, da sem vanjo vključila le tisto, kar so sogovorniki želeli, izpustila pa sem tudi nepomembne teme, do katerih je med pogovorom neizogibno prišlo. Intervjuje sem označila s črkami od A, B, C, D, E, F, in G ter začela z oštevilčevanjem izjav (primer: A1, B16, C50, D67, itd.). Pripravila sem tabelo z vsemi relevantnimi izjavami ter vsaki pripisala ustrezen pojem, kategorijo in temo. Pri določenih izjavah sem zaradi lažje analize in razumevanja določila tudi podkategorijo.

Tabela 1: Primer odprtega kodiranja

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
…	…	…	…	…	…
D8	Za prihod sem se odločila sama	Samostojna odločitev		Odločitev za odhod v dom	Bivanje v domu za stare ljudi
D9	zaradi starosti	Starost	Razlog za odhod	Odločitev za odhod v dom	Bivanje v domu za stare ljudi
D10	V enoposteljni sobi sem	Enoposteljna soba		Tip nastanitve	Bivanje v domu za stare ljudi

D11	Glede sobe ne bi spremenila popolnoma nič	Zadovoljstvo s sobo	Pozitivni občutki	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
D12	Všeč mi je takšna soba kot je	Zadovoljstvo s sobo	Pozitivni občutki	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
D13	Ne bi mogla biti v dvoposteljni	Ne želi biti v dvoposteljni sobi	Negativni občutki	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
…	…	…	…	…	…

Odprto kodiranje sem izvedla s pomočjo programa Microsoft Excel. Najprej sem iz vseh transkripcij izpisala relevantne izjave ter jim dodelila ustrezne oznake in določila glavne teme. Na ta način sem oblikovala nabor tem, ki so se ponavljale skozi vse intervjuje. V naslednjem koraku sem posameznim izjavam določila pojme, kategorije ter, kjer je bilo to smiselno, tudi podkategorije, kar mi je omogočilo bolj strukturiran vpogled v vsebino. Ko je bilo odprto kodiranje zaključeno, sem prešla na osno kodiranje. V tej fazi sem vse prej oblikovane pojme povezala in smiselno združila v ustrezne kategorije in podkategorije. Pri tem sem naletela tudi na določena neskladja v poimenovanju oziroma razvrščanju, zato sem jih skozi osno kodiranje ustrezno popravila in preoblikovala. Po potrebi sem dodala nove kategorije ali podkategorije, kadar je bilo to potrebno. Osno kodiranje mi je tako omogočilo, da sem vse izjave udeležencev intervjujev vsebinsko natančno uredila v pregledno strukturo kategorij in podkategorij.

Primer osnega kodiranja:

Bivanje v domu za stare ljudi

1. Odločitev za odhod v dom
   - Samostojna odločitev (A6, B10, C7, D8, E9, F7)
   - Pogovoril se je z bližnjimi (G12)
   - Skupna odločitev (G13)

     a. Razlog za odhod
   - Predlog zdravnika (A7)

- Težave z gibanjem (B9)
- Potreba po pomoči (C8, E12, F9)
- Osamljenost doma (C9)
- Starost (D9, E11)
- Težave s hojo (F8)
- Padec (G10)
- Ni zmogel več vsega sam (G11)

Po zaključku odprtega in osnega kodiranja sem nadaljevala z oblikovanjem poglavij, v katerih sem predstavila rezultate raziskave, razpravo, sklepe ter predloge za nadaljnje delo. V tej fazi sem iz analiziranih podatkov izluščila ključne ugotovitve, jih povezala z relevantno teorijo ter kritično ovrednotila njihov pomen v širšem kontekstu. Vse transkripcije opravljenih intervjujev, preglednice z odprtim kodiranjem ter zapisi osnega kodiranja so vključeni v poglavju Priloge.

4 REZULTATI

V nadaljevanju diplomskega dela predstavljam podatke, ki sem jih pridobila med raziskovanjem. Med kodiranjem transkripcij sem oblikovala pet glavnih tem, in sicer Demografski podatki sogovornika, Bivanje v domu za stare ljudi, Kakovost življenja, Socialni stiki v domu za stare ljudi ter Socialni stiki izven doma za stare ljudi. Znotraj omenjenih tem sem izjave opredelila v različne kategorije in (kjer je bilo to za potrebe razumevanja in analize smiselno) tudi v podkategorije.

4.1 Demografski podatki sogovornikov

V sklopu te teme sem najprej pridobila splošne informacije o sogovornikih, saj ti podatki predstavljajo pomembno izhodišče za razumevanje njihovih življenjskih okoliščin in perspektiv. Med sodelujočimi so bile štiri ženske in trije moški, kar je delno skladno s splošnimi demografskimi trendi v institucionalnem varstvu starejših, kjer praviloma prevladuje ženska populacija. Starost sogovornikov je bila med 78 in 84 leti. Večina sogovornikov mi je zaupala, da so uspešno zaključili srednjo šolo, njihovi poklici pa so bili raznoliki, denimo trgovka, prodajalka, učiteljica, računovodkinja, tehnik in mizar. Kar šest od sedmih sogovornikov je ovdovelih, kar je pogosto pomemben dejavnik pri odločitvi za selitev v dom za stare ljudi. Številni se namreč za ta korak odločijo zaradi občutka osamljenosti, kar nakazuje tudi izjava

enega izmed sogovornikov: »*Doma sem bil večkrat sam (G62)«*. Vsi sodelujoči so mi zaupali, da imajo potomce, kar kaže na to, da večina ohranja vsaj neko obliko družinske strukture, ki je lahko pomemben vir podpore, čeprav ta ni vedno zadosten za oskrbo v domačem okolju. Čas bivanja v institucionalni oskrbi se med sogovorniki bistveno razlikuje. Nekateri med njimi bivajo v domu že daljše obdobje, tudi do devet let, medtem ko so drugi v institucionalno varstvo vstopili pred kratkim, denimo eno leto in pol ali dve leti nazaj (v času izvajanja intervjuja). Eden izmed sogovornikov natančnega trajanja ni znal opredeliti (»*Ne vem točno, koliko časa sem že tukaj (G7). Že kar dolgo (G8)«*). Ti podatki pokažejo, da sogovorniki prihajajo iz različnih faz prilagajanja na institucionalno življenje, kar se lahko odraža tudi v njihovih doživljanjih in pogledih, izraženih v intervjujih.

4.2 Bivanje v domu za stare ljudi

V nadaljevanju intervjujev sem se osredotočila predvsem na tematiko bivanja v domu za stare ljudi. Sogovornike sem povprašala o razlogih, zaradi katerih so se odločili za odhod v dom, ter jih povprašala o vrsti nastanitve, ki jo imajo, in o tem, kako zadovoljni so z njo. Zanimalo me je tudi, kakšna občutja pri njih prevladujejo v povezavi s selitvijo, nastanitvijo in vsakodnevnim življenjem v institucionalnem okolju. Pogovor je prešel tudi na področje aktivnosti, ki se odvijajo v domu. To je predstavljalo uvod v raziskovanje pomena socialne mreže v institucionalnem varstvu. Sogovornike sem povprašala, kako preživljajo svoj prosti čas, s kom se največ družijo, katere dejavnosti jim največ pomenijo in podobno.

Odločitev za odhod v dom za stare ljudi je bila pri večini sogovornikov samostojna. Kar šest od sedmih intervjuvancev je poudarilo, da so se za selitev odločili sami, kar kaže na določeno stopnjo osebe avtonomije. Eden izmed sogovornikov se je za odhod odločil s pomočjo pogovora z bližnjimi (»*[…] smo se doma pogovorili (G12) in smo se odločili, da grem (G13)«*). Razlogi za odhod so bili med sogovorniki različni. Temi, ki sta bili s strani sogovornikov največkrat izpostavljeni, sta bili predvsem potreba po pomoči (»*[…] ker sem potrebovala pomoč pri vsakodnevnih opravilih (C8)«* ter »*[…] ker težko hodim (F8) in rabim pomoč (F9)«*) in pa starost (»*Prišel sem pa, ker sem že star (E11) in rabim kdaj pomoč (E12)«*). Pomemben razlog, ki ga je izpostavila ena izmed sogovornic, je bil občutek osamljenosti (»*Doma sem bila preveč sama (C7)«*). Ta razlog je pogosto povezan s starostjo, izgubo partnerja ali zmanjšanjem socialnih stikov.

Večina mojih sogovornikov biva v enoposteljnih sobah. Kar pet od sedmih intervjuvancev je izrazilo, da imajo lastno enoposteljno sobo, kar kaže na relativno visoko stopnjo zasebnosti, ki jim jo omogoča dom za stare ljudi. Enoposteljna soba pogosto pripomore k večjemu občutku udobja, varnosti in osebnega prostora, kar je lahko izjemno pomembno. Dva sogovornika bivata v dvoposteljni sobi, ena izmed sogovornic pa je posebej omenila, da je sprva bivala v sobi z dvema posteljama, nato pa se je preselila v enoposteljno (»*V začetku sem bila v dvosobnem stanovanju (C10), sedaj pa sem v enosobnem (C11)«*). To nakazuje na fleksibilnost doma pri prilagajanju željam stanovalcev.

Občutke, ki so jih sogovorniki izražali med tem sklopom, sem razdelila v podkategorije pozitivni občutki, negativni občutki in osamljenost. Pri pozitivnih občutkih je najbolj opazno, da med sogovorniki prevladuje zadovoljstvo z nastanitvijo v domu. Večina je izrazila, da so s svojimi sobami zelo zadovoljni. To je mogoče opaziti predvsem pri stanovalcih, ki so nastanjeni v enoposteljnih sobah (»*Bivam v enoposteljni sobi (A8) in sem s tem zelo zadovoljna (A9)«* ter »*Bivam v enoposteljni sobi (B11). Sem zadovoljna, da je tako (B12)*«). Negativni občutki so najpogosteje povezani s prvotnim prilagajanjem na novo okolje. Nekateri sogovorniki so sprva občutili odpor, negotovost (»*Na začetku nisem bil siguren, kako bo (F11)«*) ali težave pri sprejemanju selitve (»*Najprej nisem hotel priti sem (G9)«*). Nenazadnje se je pojavila tudi tematika osamljenosti, ki pa jo sogovorniki doživljajo različno. Nekateri osamljenosti sploh ne občutijo (»*Ne občutim nobene osamljenosti v nobenem primeru (E37)«*), drugi pa poročajo o občasnih trenutkih osamljenosti. Posamezniki osamljenost obvladujejo različno, recimo z branjem, umikom v sobo ali tišino.

Glede aktivnosti v domu so sogovorniki povedali, da v glavnem potekajo v dopoldanskem času, včasih tudi popoldne, proti večeru pa se družijo najmanj. Našteli so tudi različne oblike druženja, kot so razne prireditve, pevski nastopi (A63, D69, F60), krožki, telovadba in tudi vsakodnevna druženja na oddelkih, kjer rešujejo uganke (G92), križanke (G35) in se kartajo. Prosti čas preživljajo različno. Nekateri se raje umaknejo v svojo sobo (A23, C17), berejo, poslušajo radio ali počivajo, drugi pa se tudi popoldne kdaj družijo s sostanovalci (G38). Udeležba na aktivnostih je prostovoljna in odvisna od interesov ali počutja. Večina sogovornikov, ki se dejavnosti udeležuje, pa poroča o pozitivnih izkušnjah. Pomen druženja je torej za stanovalce zelo velik. Družabne aktivnosti prinašajo občutek pripadnosti, preprečujejo osamljenost, izboljšujejo razpoloženje in obogatijo vsakdan (»*Bi predlagal več takšnih dogodkov, ker stanovalce bogatijo in zbližujejo (E35)«*). Sogovorniki poročajo, da druženja potekajo v različnih skupnih prostorih doma, najpogosteje v jedilnici, dnevni sobi, pritličju in

prvem nadstropju, kjer se odvijajo tudi organizirane dejavnosti. Ti prostori namreč omogočajo zbiranje večjega števila stanovalcev. Glede vpliva prostora in aktivnosti na medsebojne stike pa so mnenja sogovornikov različna. Nekateri menijo, da aktivnosti ne vplivajo bistveno na njihove odnose (B15, B22), drugi pa poudarjajo, da skupni prostori in organizirane dejavnosti pomembno prispevajo k večji povezanosti (D58, F56).

4.3 Kakovost življenja v domu za stare ljudi

Znotraj teme kakovost življenja me je zanimalo predvsem to, kako kakovost življenja razumejo moji sogovorniki, kaj nanjo najbolj vpliva in kako osamljenost vpliva na kakovost življenja posameznika.

Iz odgovorov sogovornikov je razvidno, da doživljanje kakovosti življenja v domu za stare ljudi ni enotno, temveč niha. Velik del jih kakovost življenja povezuje s splošnim počutjem (»*Če se dobro počutim, je tudi kakovost življenja boljša (A80)«* in »*[…] kakovost življenja odvisna od zdravstvenega stanja (B29)«*), pozitivnim razpoloženjem ter občutkom dostojanstva. Razvidno je tudi, da selitev v dom predstavlja pomembno prelomnico, ki prinaša spremembe na različnih ravneh, od prilagajanja na novo okolje in ljudi do spopadanja z izgubo dela samostojnosti (»*[…] pa tudi na to, da nisi več čisto sam svoj gospodar (C26)«*). Kljub temu pa več sogovornikov vidi kakovost življenja kot nekaj, kar je odvisno od številnih dejavnikov, od fizičnega in psihičnega počutja do medosebnih odnosov. Pri nekaterih je mogoče zaznati tudi negotovost pri neposredni primerjavi življenja pred in po selitvi (F43), kar kaže, da je ocenjevanje kakovosti življenja kompleksno in pogojeno z individualnimi, subjektivnimi izkušnjami. Vrednota, ki jim je na prvem mestu najbolj pomembna, je psihično in fizično zdravje. To sogovorniki izpostavljajo kot temeljno vrednoto, ki neposredno vpliva na kakovost življenja (»*Zame je kakovost, če si zdrav (A28)«*). Poudarjajo, da dobro počutje, tako telesno kot duševno, omogoča večjo samostojnost in aktivno vključevanje v skupnost, medtem ko zdravstvene težave občutno zmanjšujejo kakovost vsakdana. Nekateri poudarjajo, da k dobri kakovosti prispeva tudi občutek varnosti, da bo osebje poskrbelo zanje, kadar to potrebujejo (»*Zame to pomeni, da poskrbijo zate, če rabiš (G46) ali pa se slabo počutiš (G47)«*). Prav tako so jim zelo pomembni medosebni odnosi, kjer je prevladovalo predvsem to, da imajo dobre odnose z ljudmi okoli sebe (»*[…] če se dobro razumeš z ljudmi (F33)«*).

Sogovornike sem povprašala tudi o morebitni osamljenosti in njenem vplivu na kakovost življenja. Odgovori so pokazali, da sogovorniki po večini osamljenost prepoznavajo kot

pomemben dejavnik, ki vpliva na kakovost življenja (A48, B26, C42). Večina sogovornikov povezuje osamljenost s pomanjkanjem stikov (»*Če si osamljen, imaš občutek, da nikogar nimaš (B27)«*), kar slabša njihovo počutje in zmanjšuje motivacijo za dejavnosti.

4.4 Socialni stiki v domu za stare ljudi

Ta sklop je bil vsebinsko izjemno pomemben, saj mi je omogočil boljši vpogled v socialne interakcije stanovalcev znotraj doma ter razumevanje, kako te interakcije vplivajo na njihovo vsakodnevno življenje in počutje. V pogovorih smo obravnavali tako odnose in druženja med stanovalci kot tudi njihove stike z zaposlenimi. Sogovorniki so pogosto poudarjali, kako socialna mreža znotraj doma prispeva k njihovemu občutku pripadnosti, zmanjšuje osamljenost in izboljšuje kakovost življenja. Prav tako smo se pogovarjali o tem, kako spremembe in menjave zaposlenih vplivajo na stanovalce, saj vsaka sprememba v osebju lahko vpliva na dinamiko skupnosti, njihovo zaupanje in počutje v institucionalnem okolju.

Najprej lahko med sogovorniki opazimo raznolikost v intenzivnosti medosebnih odnosov, ki jih doživljajo. Večina sogovornikov poroča, da imajo redne stike z drugimi stanovalci, pri čemer se nekateri pogovarjajo z vsemi ali skoraj vsemi, ki želijo sodelovati v pogovoru, medtem ko drugi vzpostavljajo bolj omejene stike in se raje povezujejo le z določenimi posamezniki, na primer z eno prijateljico (»*Imam eno prijateljico (A11«)*), ali skozi specifične dogodke (E32). Dva izmed sogovornikov sta posebej poudarila, da do drugih stanovalcev ne želita biti vsiljiva (»*Silim pa v nobenega (A53)«* in *»Nočem pa siliti v ljudi (D47)«*). Poseben izziv pri vzpostavljanju socialnih stikov pa predstavlja tudi demenca pri nekaterih stanovalcih. Kot je pojasnil en izmed sogovornikov: »*S stanovalci nimam veliko izbire, ker so večinoma dementni (E22)«*. To lahko oteži ustvarjanje tesnejših odnosov in zmanjšuje priložnosti za pogovore ali skupne aktivnosti, kar pa vpliva na socialno mrežo posameznika.

Kot smo že prej na kratko omenili, pa se socialni stiki med stanovalci razlikujejo glede na čas v dnevu. Pri tem sklopu me je še posebej zanimalo, kako nočni čas vpliva na druženje med stanovalci oz. če so takrat interakcije sploh možne. Odgovori mojih sogovornikov kažejo, da so interakcije v nočnem času praktično neobstoječe, kar je deloma tudi pričakovano. Vsi sogovorniki so poudarili, da ponoči ni druženja, saj se stanovalci umaknejo v svoje sobe in spijo (A27, B16, C20, D23, F26, G39, G40). Pri tem je en sogovornik izpostavil, da bi interakcije ponoči lahko v določenih primerih potekale, kadar govorimo o dvoposteljni sobi (»*Če so v*

dvoposteljni sobi, potem mogoče (D22)«), saj so sostanovalci prisiljeni deliti prostor, kar omogoča vsaj minimalno medsebojno komunikacijo.

Zanimalo me je tudi, kako občutek osamljenosti drugih stanovalcev vpliva na doživljanje in počutje mojih sogovornikov in ali ga pravzaprav sploh opazijo. Nekateri sogovorniki ne opazijo osamljenosti drugih (»*Ne opazim osamljenosti, verjetno pa pri marsikomu je (A50)«*) ali pa menijo, da ta nanje ne vpliva (»*Opažam, da je v domu veliko ljudi osamljenih, a na mene to ne vpliva (E46)«*), kar kaže na individualne razlike v zaznavanju in doživljanju osamljenosti pri drugih. Nasprotno pa drugi sogovorniki jasno opazijo, kako se osamljenost pri sostanovalcih kaže: na tišini, odmaknjenosti (»*Opazim, da se nekateri bolj zase držijo (F47)«*) ali manjši vključenosti v druženja (»*Tisti, ki so bolj sami, pa so pogosto tišji (G118), jih manj vidiš med drugimi (G119«)*). Nekateri sogovorniki izpostavljajo tudi, da jim za stisko drugih ni vseeno (D44, G71). V takšnih primerih se odzivajo predvsem proaktivno, in sicer s tem, da posameznika ogovorijo, so do njega prijazni, »*saj včasih že ena prijazna beseda naredi veliko (G73)«*.

Pri raziskovanju socialnih stikov v domu me je zanimalo tudi, kako stanovalci doživljajo odnose z zaposlenimi. Ti namreč pogosto predstavljajo ključno podporo pri vključevanju stanovalcev v skupnost doma, tako z neposredno pomočjo kot z ustvarjanjem spodbudnega okolja za druženje. Prav zato sem želela razumeti, na kakšne načine zaposleni vplivajo na občutek povezanosti ter kakšno vlogo imajo pri oblikovanju vsakdanjih socialnih interakcij med stanovalci.

Odnosi z zaposlenimi se v pogovorih kažejo kot pomemben del vsakdanjega življenja stanovalcev, saj predstavljajo tako vir pomoči kot tudi čustvene podpore. Nekateri izmed sogovornikov so povedali, da se z zaposlenimi radi pogovarjajo in da jim veliko pomenijo lepe besede (»*Že lepe besede veliko pomenijo (A89)«*). Ena izmed sogovornic je poudarila tudi, da si želi individualnega pristopa zaposlenih (»*[…] Dobro bi bilo, da bi se zaposleni, kolikor se le da, posvetili človeku, ki je v taki ali drugačni situaciji (A88)«*). Posebno vlogo imajo zaposleni tudi v okviru zdravstvene oskrbe. Interakcije se pogosto odvijajo ob izvajanju zdravstvenih storitev (F28, G43). Tako kot smo lahko videli tudi pri stikih s stanovalci, so stiki z zaposlenimi ponoči okrnjeni. Sogovorniki so mi povedali, da ponoči stikov v glavnem ni, le če bi kdo kaj potreboval (F31, G44).

V nadaljevanju pogovora smo se pogovarjali o podpori, ki jo stanovalcem zaposleni nudijo ob vključevanju v različne aktivnosti. Sogovorniki pravijo, da imajo zaposleni pomembno vlogo,

saj s svojimi dejanji in pristopi neposredno vplivajo na to, kako pogosto in na kakšen način se stanovalci vključujejo v skupnost. Sogovorniki so večkrat izpostavili, da jih zaposleni redno vabijo k sodelovanju pri različnih dejavnostih in druženjih (A54, A56, C47, C53, E49), pri čemer je obveščanje včasih organizirano tudi preko plakatov (C48). Poleg formalnega obveščanja pa je pomemben tudi vsakodnevni, neposredni stik. Zaposleni, ki so več časa prisotni na oddelkih, po mnenju stanovalcev najmočneje spodbujajo druženje, saj imajo priložnost, da stanovalce osebno povabijo in nagovorijo (D50, F51). Sogovorniki poudarjajo, da so skupinske aktivnosti pogosto tiste, ki jih zaposleni najbolj podpirajo in z njimi aktivno spodbujajo medsebojno povezovanje (D48). Posebej izstopa vloga delovnih terapevtov, ki so pogosto nosilci spodbud za vključevanje in organizacijo druženj (»*Ja, največ za to naredijo delovni terapevti (E47)«*, G77, D51). Učinkovitost zaposlenih pri spodbujanju druženja pa ni odvisna le od njihove prisotnosti, temveč tudi od načina pristopa. Sogovorniki so med drugim omenili, da nanje najbolje deluje miren, spoštljiv in nevsiljiv pristop (»*Najbolj deluje, če so mirni (D53)«*), skupaj s pozitivno naravnanostjo zaposlenih, ki prav tako vpliva na njihovo motivacijo in razpoloženje (D54, D55). Pomembna je tudi osebna zainteresiranost zaposlenih za blaginjo stanovalcev (»*Pomembno je, da so zainteresirani (D56)«*).

Pri vprašanju, kolikšen vpliv imajo zaposleni na druženja med stanovalci, sogovorniki poročajo o različnih izkušnjah. Nekateri ne znajo natančno oceniti, kakšen vpliv imajo zaposleni ali pa ga sploh ne zaznavajo (»*Kakšen vpliv imajo zaposleni, pa ne vem (A55)«*), kar lahko nakazuje, da je ta vpliv za nekatere manj opazen. Drugi sogovorniki poročajo, da zaposleni vendarle imajo določeno vlogo, vendar ta ni enakomerno razporejena. Nekateri zaposleni imajo po njihovem mnenju večji vpliv na druženja kot drugi (»*Ja, mislim, da nekateri imajo večji vpliv (C49)«,* kar je pogosto povezano z naravo njihovega dela. Posebej izpostavljajo vodje skupin oziroma tiste, ki vodijo aktivnosti (»*[…] ker oni tudi vodijo skupino (C50)«*), saj ti preko druženj neposredno spodbujajo povezovanje med stanovalci. Sklepamo lahko torej, da sogovorniki zaznavajo, da je vpliv zaposlenih na druženje tudi strukturno pogojen. Odvisen je od delovnega mesta, ki ga posameznik opravlja (D49). Zaposleni, ki so v stalnem stiku s stanovalci ali opravljajo delo, ki vključuje več neposrednih interakcij, imajo tako več možnosti, da vplivajo na druženja, medtem ko je vpliv drugih, ki so manj prisotni v skupnih prostorih, manjši. Vsi moji sogovorniki pa so si bili enotni. Pritrdili so mi, da zaposleni aktivno spodbujajo medsebojno povezovanje (A61, B34, C56, D61, F59, G88).

Tudi socialna delavka predstavlja pomemben most med posameznikom, skupnostjo in organizacijskimi strukturami znotraj institucije. Pogosto je prva oseba, ki stanovalcem nudi

čustveno podporo, jih spodbuja k vključevanju v okolje ter jim pomaga pri spopadanju z izzivi vsakdanjega življenja v domu. Zato me je zanimalo, kako stanovalci doživljajo stike z njo, kakšen odnos vzpostavljajo ter kakšen vpliv ima njena prisotnost na njihovo počutje in povezanost z drugimi. Večina stanovalcev je poročala o dobrem ali zelo dobrem odnosu s socialno delavko (A100, B68, D87, E109, F95, G136, G142), eden izmed sogovornikov je rekel tudi, da je socialna delavka zelo odprta za pogovor (»*S socialno delavko se lahko vse pogovorimo« (C73)*), kar vpliva tudi na njegovo počutje (»*[…] in ob tem se potem počutje zame umirja (C74)«*). Pri nekaterih je občutek podpore neposredno povezan tudi s spodbujanjem vključevanja; socialna delavka namreč aktivno spodbuja stanovalce k sodelovanju v dejavnostih in druženjih (B71, C52, D52, F52, G78). Kar zadeva pogostost stikov, se izkušnje razlikujejo. Nekateri jo srečujejo pogosto, tudi na druženjih in na hodnikih (G139), menijo pa tudi, da ima socialna delavka veliko dela (G138) in bi si želeli več časa z njo (E110).

V tem sklopu smo se pogovarjali tudi o pomenu socialne podpore, in sicer o tem, kako jo sogovorniki razumejo, kakšen pogled imajo nanjo ter kako pomembno vlogo ji pripisujejo v svojem vsakdanjem življenju. Iz izjav sogovornikov je razvidno, da socialna podpora predstavlja pomemben dejavnik njihovega počutja in prilagajanja na življenje v domu. Ob prihodu v dom so nekateri doživljali zmedenost (»*Vsak, ko pride, je na začetku malo zgubljen (A91)«*), zato so kot pomemben izpostavili prijazen odnos zaposlenih in drugih stanovalcev, saj to olajša prve stike ter prilagoditev na novo okolje (»*Mi, ki smo že dlje časa tukaj, moramo biti prijazni do njih (A92), ker se potem lažje privadijo na ljudi okoli sebe in prostor, kjer bodo živeli (A93)«*). Socialna podpora je bila opisana kot nekaj, kar je dobrodošlo (B54), ne le ob selitvi, temveč v vsakodnevnem življenju. Sogovornik je poudaril tudi, da *»ni ti vseeno, če k tebi ni nikogar«* (B56). Treba pa je poudariti, da imajo ljudje različne potrebe po obiskih in stikih, zato socialne podpore ne doživljajo vsi enako. To lahko vidimo tudi pri sogovornici, ki je povedala, da je ocena socialne podpore nevtralna in da nima kakšnih posebnih izkušenj (C67, C68). Pomembnost socialne podpore se kaže tudi v njenem vplivu na počutje in kakovost življenja. Več sogovornikov jo je opisalo kot dejavnik, ki pomembno izboljša kakovost bivanja (F78; G112). Po drugi strani lahko pomanjkanje socialne podpore vodi v občutke osamljenosti (F83, F84) in otežuje povezovanje z drugimi (F85). Pogovarjali smo se tudi o tem, kako različne oblike socialne podpore oz. njihova odsotnost vplivajo na odnose med stanovalci. Nekateri so poudarili, da so razlike med posamezniki prisotne vedno (A90, B55, F81). Tako so nekateri jasno prepoznali, da so stanovalci s slabšo socialno podporo pogosto bolj umaknjeni in zadržani (E93, E94). Kljub temu pa sogovorniki teh razlik niso doživljali enako. Nekateri o tem sploh

ne razmišljajo (»*Ne razmišljam o tem (C69)«*), drugi menijo, da ni opazne razlike (»*Ne, mislim, da jih ni (D77)«, »Ne opazim razlike (D78)«*) ali pa pravijo, da na njihove odnose to ne vpliva (B59).

S sogovorniki smo nato razmišljali tudi o menjavah zaposlenih. Več jih je izrazilo, da menjave zaposlenih opazijo (A94, B60, F86, G125), pri čemer nekateri menijo, da so pogoste in prehitre (»*Veliko se menjajo (D79), preveč (D80)«*). Ena izmed sogovornic pa je rekla, da menjav v glavnem ne zazna oz. nanje ni pozorna (»*Ne vem, nisem pozorna (C70)«*).

Sogovorniki poudarjajo, da je navajenost na stalno osebje pomemben del njihovega občutka varnosti (A95, B63, G127, G128). Prav zato številni menjave opisujejo kot neprijetne (»*Za nas stanovalce to ni prijetno, zato ker si navajen na ene ljudi (A97)«,* B62, E102) ali vsaj delno moteče (D81). Prilagajanje na novo osebje je ponavljajoča se tema (A96, E104, F87, G126, G129, G130; C72), ki pa predstavlja predvsem proces, ki zahteva čas in postopno grajenje novega odnosa. Za nekatere je to naporno in težko (D82), posebej za tiste, ki so bolj navezani na rutino. Več sogovornikov pa je poudarilo, da je prihod novih zaposlenih »v redu«, če so ti prijazni, spoštljivi in dostopni (E107, F94, G134).

Pogoste menjave pa vplivajo tudi na počutje stanovalcev in na njihove medosebne odnose. Pri nekaterih sogovornikih menjave ne vplivajo na njihov vsakdan. Ti poudarjajo, da nanje ne vplivajo ne v smislu odnosov (A98, B64, B65, D83) ne v smislu splošnega počutja (A99, F92). Drugi pa menijo, da spremembe nanje vplivajo negativno. Sogovornik je tako zaznal, da nenehne menjave »*negativno vplivajo na počutje (E100) in na odnose (E101). Neprijetno je (E102)«.*

4.5 Socialni stiki izven doma za stare ljudi

Zadnji vsebinski sklop je bil namenjen raziskovanju socialnih stikov, ki jih sogovorniki ohranjajo zunaj doma. Osredotočili smo se na pogostost teh stikov, na njihove občutke ob srečevanjih ter na to, kako takšne povezave vplivajo na njihovo splošno počutje in kakovost medosebnih odnosov z drugimi stanovalci.

Najprej smo se pogovarjali o tem, katere stike izven doma imajo in ohranjajo. Izkazalo se je, da večina sogovornikov ohranja pomembne stike izven doma in tudi, da so ti stiki razmeroma pogosti. Ti stiki so še posebej pomembni, saj predstavljajo oporo in občutek povezanosti z življenjem, ki so ga živeli pred selitvijo v dom. Večina mojih sogovornikov je povedala, da

ohranjajo stike predvsem s svojci (»*Ja, izven ustanove imam veliko sorodnikov (E65)«,* A75, B36, C59) ter tudi s prijatelji (»*Imam pa tudi prijateljico (A70) in se slišimo in mi poroča novice iz mojega kraja (A71)*; *[…] in prijateljev (E66)«*). Moč socialne mreže izven doma pa pri sogovornikih variira. Nekaj sogovornikov mi je povedalo, da imajo veliko (»*[…] imam v bližini doma veliko sorodnikov, prijateljev in prijateljic, pa tudi znancev […] (E43)«*) oz. dosti stikov (F63, G95), ki jih redno ohranjajo, ena izmed sogovornic pa je rekla, da ima stikov le nekaj (»*Nekaj jih imam, ja (C59)«*). Prav tako kot moč socialne mreže variira tudi pogostost teh stikov. V nadaljevanju pogovora sem s sogovorniki raziskovala, kolikokrat se z bližnjimi pogovarjajo, kolikokrat jih obiščejo. Odgovori so bili precej raznoliki. Ena izmed sogovornic ima zelo pogoste oz. vsakodnevne stike z bližnjimi (»*S svojci pa imam stike vsak dan (A18)«*, A68), kar nakazuje na močno vpetost v družinsko in prijateljsko mrežo. Ti pogosti stiki ji tudi ogromno pomenijo, kar potrjuje tudi sogovornica, ki pravi: *»Po vsakem obisku se dobro počutim, ker mi je vedno lepo z njimi (A81)«.* Podobno zadovoljstvo izražajo tudi tisti, ki imajo redne stike z bližnjimi večkrat tedensko (»*Se večkrat tedensko slišimo (B38)«*). Če govorimo specifično o obiskih v domu za stare ljudi, sogovorniki poročajo, da jih bližnji obiščejo dvakrat na teden (»*obiščejo me dvakrat na teden (D64)«*), ali pa situacijsko, glede na ostale življenjske obveznosti (»*Kadar imajo čas (A77)«; »Pridejo, ko pač lahko« (B48); »Odvisno, kako bi rekel (F65). Imajo tudi sami službe pa delo (F66)«; »Ja, ko lahko, me obiščejo (G103)«*). En izmed sogovornikov pa mi je povedal, da ima veliko število znancev, prijateljev in sorodnikov (E43), *»s katerimi se večkrat vidimo in slišimo (E67)«,* kar kaže na zelo močno socialno mrežo izven doma.

Zanimalo me je tudi, kdaj lahko svojci obiščejo stanovalce oz. ali so kakšne časovne omejitve. Sogovorniki so mi pritrdili, da obiski potekajo samo čez dan *(»Obiski pa so samo podnevi (B46)«; »Podnevi (E80)«; »Obiski mislim, da so samo čez dan (G106)«*) in ob določenih urah (*»So določene ure, mislim da. (F71)«*). Točnih ur mi ni povedal nihče od sogovornikov (*»Ne vem, kdaj čisto točno so obiski (E79)«*). Obiski v glavnem potekajo v prostorih doma, recimo v kavarni (»*Kadar pridejo, gremo v kavarno (E24)«*), včasih pa se stanovalci odpravijo tudi na obisk k svojcem (»*Običajno pridejo po mene (A21)«*).

V luči izkušenj iz obdobja epidemije Covid-19, ko so bili osebni obiski v domovih močno omejeni in so bili stanovalci primorani vzpostavljati stike predvsem na daljavo, mi je bilo smiselno raziskati tudi, kako sogovorniki danes uporabljajo posredno komunikacijo ter kakšno vlogo ima ta pri ohranjanju odnosov z bližnjimi. Iz odgovorov je razvidno, da je telefon še vedno osrednje sredstvo komunikacije, medtem ko video klici niso tako zelo pogosti. Največ

sogovornikov redno uporablja telefon za ohranjanje stikov. Skoraj vsi pravijo, da je telefonska komunikacija zanje povsem vsakdanja (*»Samo po telefonu se slišimo (A85)«; »Slišimo se tudi po telefonu (B51)«; »Dostikrat se slišiva po telefonu (E7)«; »[…] s svojimi se slišim tudi po telefonu (F75)«* in *»Z mojimi se pa slišimo kaj po telefonu (G60)«*). Pomembno je tudi, da jo večina zmore uporabljati samostojno (*»To mi gre brez težav, saj sem se že navadil (E88)«*). Nekateri so izrecno navedli, da jim »*[…] to gre brez težav (F76)«.* V nasprotju s tem pa video klicev ne uporablja nihče od mojih sogovornikov (A84, B53, *»Video klicev pa ne uporabljam (E89)«*, *»Video pa ne, ne (F77)«*), kar lahko pojasnim kot posledico preproste odsotnosti potrebe po tem.

Zanimalo me je tudi, kako se moji sogovorniki počutijo ob pogostih ali redkih stikih z bližnjimi ter kako odsotnost ali prisotnost teh stikov vpliva na njihovo splošno počutje in odnose z drugimi stanovalci. Sogovorniki so obiske najpogosteje opisali kot vir veselja in zadovoljstva. Več sogovornikov je poudarilo, da jih obiski zelo razveselijo (»*Vsakega obiska sem vesela in se potem dobro počutim (A79)«; »[…], saj si vesel vsakega obiska (B44)«*; *»Sem vedno vesel, če jih vidim (F73)«*) in da jim *»[…] zelo polepša dan (E26)«*. Socialni stiki so za večino sogovornikov pomembni tudi kot vrednota; sogovorniki poudarijo, da so zanje stiki pomembni (C60), en izmed sogovornikov pa je izpostavil tudi pomemben čustven pomen (*»Ko pridejo otroci na obisk, pa najraje vidim (G26)«*). Večina jih poroča, da stiki z bližnjimi neposredno izboljšajo njihovo razpoloženje (*»Po vsakem obisku se dobro počutim, ker mi je vedno lepo z njimi (A81)«* in *»Dobro vplivajo na moje počutje (B45)«*). Sogovorniki izpostavljajo tudi, da obisk družinskih članov ali znancev deluje pomirjujoče (*»Mene redni obiski pomirjajo (C64)«*) ter vodi v splošno boljše počutje (C65, E78). Jasno je izražena povezava tudi med pogostostjo stikov in kakovostjo počutja. Ob bolj rednih obiskih se počutijo boljše (C65, F70, G107), ob odsotnosti obiskov pa se počutijo slabše (*»Slabše se počutim, če nimam obiskov (D72)«*). V povezavi s tem sogovorniki opozarjajo na to, da redki obiski slabo vplivajo nanje. Eden izmed sogovornikov je omenil razočaranje, ki se pojavi, ko obiskov ni toliko, kot bi si želel (*»Takrat se počutim razočarano (D73)«*), drugi pa je povedal, da mu je težje, kadar dlje časa nima obiskov (*»Ko jih ni dolgo, zna biti malo težko (G108)«*). S tem je povezano tudi doživljanje strahu pred pozabo (*»Ne bi hotel, da čisto pozabijo (G99)«*) in kot je sogovornik povedal, se nekaterim drugim stanovalcem to včasih tudi dejansko zgodi (*»Enim se to naredi (G100). Pridejo v dom, potem pa se z nobenim več ne slišijo (G101)«*). Tudi pomen obiskov ni za vse stanovalce enako močan. To lepo ponazori izjava sogovornice, ki pravi: *»Ne, ne počutim se nič slabše, ker vem, kako so zaposleni (B47)«*. Njene besede ne izražajo le sprejemanja situacije,

temveč tudi visoko stopnjo empatije do svojih bližnjih, saj razume njihove obveznosti in odsotnost obiskov ne dojema kot pomanjkanje skrbi ali pozornosti.

Nenazadnje pa me je zanimalo še, kako prisotnost ali odsotnost obiskov ter širša ali ožja socialna mreža vplivata na odnose med stanovalci v domu. Na eni strani imamo sogovornike, ki ne opažajo posebnega vpliva obiskov na medosebne odnose v domu. Njihove izjave (*»Drugi stanovalci nimajo z mojimi obiski nič opraviti (A82)«; »Ne, nič ni vpliva na druge (B49). To je moja stvar (B50)«; »Ne, nič ne vpliva to na odnose z drugimi (C66)«* in *»To nima veze z drugimi (G110«*) nakazujejo, da stike z drugimi stanovalci doživljajo precej ločeno od stikov z zunanjimi bližnjimi. To lahko pomeni, da so njihove notranje socialne mreže dovolj stabilne ali pa se nanje preprosto ne zanašajo pri oblikovanju odnosov z drugimi stanovalci. Na drugi strani pa del sogovornikov poudarja, da obiski vendarle vplivajo tudi na socialne stike z drugimi stanovalci v domu. Nekateri opozarjajo, da obiski delno vplivajo na interakcije (D74), drugi pa opisujejo, da obiski lahko olajšajo socialne interakcije (E85, E86) ter s tem izboljšajo vključevanje v skupnost. Ravno to opisuje tudi sogovornik, ki pravi, da je bila ravno njegova družina ta, ki ga je spodbujala k bolj pogostim stikom s sostanovalci (*»Na začetku, ko sem se bolj zase držal, so me domači spodbujali (G120). Tako verjetno vpliva. Da ti znajo kaj svetovati (G121) ali pa ti malo reči, da se moraš kaj s kom podružiti (G122)«*). To nakazuje, da zunanja podpora ne vpliva le pa počutje posameznika, temveč posredno krepi tudi njegovo socialno vključenost v skupnosti znotraj doma.

4.6 Interpretacija rezultatov glede na raziskovalna vprašanja

a) Kakšen je vpliv socialnih interakcij na splošno kakovost življenja starih ljudi v institucijah?

Socialne interakcije imajo pomemben pozitiven vpliv na splošno kakovost življenja starih ljudi v institucijah. Iz odgovorov sogovornikov je razvidno, da socialni stiki prispevajo k občutku pripadnosti, izboljšujejo razpoloženje ter obogatijo vsakdanje življenje. Stanovalci so poudarili, da družabne aktivnosti in druženje z drugimi stanovalci zmanjšujejo občutek osamljenosti in pozitivno vplivajo na njihovo počutje. Socialna mreža znotraj doma jim omogoča občutek povezanosti in olajša prilagajanje na institucionalno življenje. Pomembno vlogo imajo tudi odnosi z zaposlenimi, saj prijazna komunikacija, spodbujanje vključevanja v aktivnosti in čustvena podpora prispevajo k boljšemu počutju stanovalcev. Socialna podpora, tako s strani zaposlenih kot drugih stanovalcev, pomembno izboljšuje kakovost bivanja in prispeva k

večjemu zadovoljstvu z življenjem v domu. Dobljeni rezultati kažejo, da socialne interakcije v institucionalnem okolju ne predstavljajo zgolj priložnosti za druženje, temveč pomemben dejavnik ohranjanja psihosocialnega blagostanja stanovalcev. V domu za stare ljudi socialni odnosi pogosto nadomeščajo ali dopolnjujejo socialne mreže, ki so jih posamezniki imeli pred prihodom v institucijo. Prav zato lahko kakovost odnosov z drugimi stanovalci in zaposlenimi pomembno vpliva na občutek sprejetosti, varnosti in smisla v vsakdanjem življenju. Rezultati tako potrjujejo, da socialne interakcije pomembno prispevajo k oblikovanju pozitivne izkušnje bivanja v domu in k ohranjanju občutka socialne vključenosti tudi v poznejšem življenjskem obdobju.

b) Kako se izraža občutek osamljenosti med starimi ljudmi v institucijah in kako ta vpliva na njihovo kakovost življenja?

Osamljenost se med stanovalci izraža predvsem kot pomanjkanje socialnih stikov, občutek, da nimajo nikogar, ter kot umik vase in manjša vključenost v družbene aktivnosti. Nekateri stanovalci osamljenosti sicer ne doživljajo, drugi pa poročajo o občasnih trenutkih osamljenosti, ki jih poskušajo nadomestiti z različnimi dejavnostmi, kot so branje, počitek ali umik v svojo sobo. Sogovorniki so osamljenost jasno povezovali z nižjo kakovostjo življenja. Poudarili so, da osamljenost negativno vpliva na njihovo počutje, zmanjšuje motivacijo za vključevanje v dejavnosti ter povzroča občutek praznine in socialne izključenosti. Osamljenost je pogosto povezana tudi z izgubo partnerja, zmanjšanjem socialnih stikov ali redkimi obiski svojcev. Pomembno je tudi, da se osamljenost med stanovalci ne izraža vedno na enak način. Pri nekaterih se kaže kot izrazita odsotnost socialnih stikov, pri drugih pa bolj kot občasen občutek pomanjkanja bližnjih odnosov. Rezultati kažejo, da osamljenost ni nujno povezana zgolj s fizično prisotnostjo drugih ljudi, saj se lahko posameznik počuti osamljenega tudi v okolju, kjer je obdan z drugimi stanovalci. Ključna je namreč kakovost odnosov in občutek, da je posameznik vključen, sprejet in slišan.

c) Kakšne so razlike v kakovosti življenja med starejšimi v institucijah, ki imajo močno socialno podporo, in tistimi, ki je nimajo?

Rezultati raziskave kažejo, da imajo stanovalci z močno socialno podporo praviloma boljše počutje, večjo vključenost v socialno življenje in višjo kakovost bivanja. Socialna podpora, ki

vključuje odnose z drugimi stanovalci, zaposlenimi in družinskimi člani, stanovalcem pomaga pri prilagajanju na institucionalno življenje ter prispeva k občutku varnosti, pripadnosti in zadovoljstva. Nasprotno pa stanovalci s šibkejšo socialno podporo pogosteje kažejo znake odmaknjenosti, zadržanosti in osamljenosti. Pomanjkanje socialne podpore otežuje povezovanje z drugimi in lahko negativno vpliva na njihovo psihološko počutje ter splošno kakovost življenja. Stanovalci z manj socialnimi stiki so pogosto bolj izolirani in manj vključeni v aktivnosti doma. Razlike v kakovosti življenja med stanovalci z močnejšo in šibkejšo socialno podporo kažejo, kako pomembno vlogo imajo socialni odnosi pri prilagajanju na institucionalno okolje. Stanovalci z več socialnimi stiki imajo praviloma več priložnosti za pogovor, druženje in sodelovanje v dejavnostih, kar krepi občutek pripadnosti skupnosti. Nasprotno pa lahko pomanjkanje socialne podpore vodi v večjo socialno izolacijo in manjšo vključenost v življenje doma.

d) Kakšna je vloga zaposlenih v institucijah pri spodbujanju socialnih interakcij med stanovalci?

Zaposleni imajo ključno vlogo pri spodbujanju socialnih interakcij med stanovalci. Njihova vloga se kaže predvsem v organizaciji aktivnosti, osebnem spodbujanju stanovalcev k sodelovanju in ustvarjanju spodbudnega socialnega okolja. Stanovalci so poudarili, da jih zaposleni redno vabijo k udeležbi na dejavnostih, kar povečuje njihove možnosti za druženje. Posebej pomembna je vloga delovnih terapevtov in socialne delavke, ki aktivno spodbujajo vključevanje stanovalcev v skupnost, nudijo čustveno podporo in pomagajo pri vzpostavljanju socialnih stikov. Prijazen, spoštljiv in nevsiljiv pristop zaposlenih pomembno vpliva na pripravljenost stanovalcev za vključevanje v socialne aktivnosti. Zaposleni tako predstavljajo pomemben vir socialne podpore ter pomembno prispevajo k socialni vključenosti in kakovosti življenja stanovalcev. Rezultati raziskave kažejo, da zaposleni ne vplivajo le na organizacijo vsakdanjega življenja v domu, temveč tudi na socialno dinamiko med stanovalci. S svojim odnosom, načinom komunikacije in pripravljenostjo za pogovor lahko pomembno prispevajo k ustvarjanju občutka sprejetosti in varnosti. Stanovalci poudarjajo pomen drobnih vsakodnevnih interakcij, kot so prijazen pogovor, nasmeh ali povabilo k sodelovanju, saj lahko takšne geste bistveno vplivajo na njihovo počutje. Vloga zaposlenih je zato pomembna tudi z vidika preprečevanja socialne izolacije ter spodbujanja občutka skupnosti v domu.

e) Kakšen je vpliv obiskov družinskih članov in prijateljev na kakovost življenja starih ljudi v institucijah?

Obiski družinskih članov in prijateljev imajo zelo pozitiven vpliv na kakovost življenja stanovalcev. Stanovalci so obiske opisovali kot vir veselja, zadovoljstva in čustvene podpore. Obiski jim polepšajo dan, izboljšujejo razpoloženje ter prispevajo k občutku povezanosti z bližnjimi. Redni stiki z družino in prijatelji stanovalcem omogočajo ohranjanje socialne identitete in občutka pripadnosti, kar pozitivno vpliva na njihovo psihološko dobro počutje. Nasprotno pa odsotnost obiskov povzroča občutke žalosti, razočaranja, osamljenosti in tudi strahu pred pozabo. Rezultati kažejo, da obiski ne predstavljajo le socialnega dogodka, temveč pomemben vir čustvene stabilnosti in občutka povezanosti z zunanjim svetom. Skozi stike z družinskimi člani in prijatelji stanovalci ohranjajo del svoje prejšnje socialne identitete ter občutek kontinuitete življenjske zgodbe. Obiski tako omogočajo, da posameznik kljub bivanju v instituciji ohranja občutek pripadnosti svoji družini in širšemu socialnemu okolju. Prav ta povezanost lahko pomembno prispeva k večji psihološki stabilnosti in zadovoljstvu z življenjem v domu. Poleg neposrednega vpliva na počutje lahko družinski člani stanovalce tudi spodbujajo k večji socialni aktivnosti in vključevanju v življenje doma, kar dodatno izboljšuje njihovo socialno vključenost.

f) Kakšen je vpliv sprememb osebja in izmenjav delavcev na socialne interakcije in kakovost življenja starih ljudi v institucijah?

Spremembe osebja vplivajo na počutje stanovalcev, njihove socialne odnose in občutek varnosti. Stanovalci so poudarili, da se sčasoma navežejo na zaposlene, zato pogoste menjave osebja doživljajo kot neprijetne in moteče. Pogoste menjave zaposlenih zahtevajo ponovno prilagajanje in ponovno vzpostavljanje zaupanja, kar je za stanovalce lahko naporno in negotovo. Nekateri stanovalci so poročali, da pogoste menjave negativno vplivajo na njihovo počutje in odnose. Kljub temu pa so stanovalci poudarili, da lahko novi zaposleni pozitivno vplivajo na njihovo počutje, če so prijazni, spoštljivi in dostopni. Stabilnost osebja tako predstavlja pomemben dejavnik občutka varnosti, zaupanja in kakovosti življenja v institucionalnem okolju. Stanovalci pogosto razvijejo zaupen odnos z zaposlenimi, ki jim predstavljajo pomemben vir socialne podpore v vsakdanjem življenju. Pogoste menjave osebja lahko zato porušijo občutek kontinuitete in zahtevajo ponovno prilagajanje, kar lahko poveča občutek negotovosti. Po drugi strani pa rezultati kažejo, da lahko tudi novi zaposleni pozitivno

vplivajo na počutje stanovalcev, če pristopajo k delu spoštljivo, prijazno in z razumevanjem njihovih potreb. To potrjuje, da kakovost odnosa med stanovalci in zaposlenimi pomembno prispeva k ustvarjanju varnega in podpornega življenjskega okolja v domu.

5 RAZPRAVA

5.1 Bistvene ugotovitve

V razpravi bom povezala ključne ugotovitve svoje raziskave s predstavljenimi teoretskimi izhodišči in jih umestila v širši kontekst razumevanja procesa staranja in pa bivanja v institucionalnem varstvu. Raziskava je omogočila poglobljen vpogled v subjektivno doživljanje bivanja v domu za stare ljudi in osvetlila, kako stanovalci razumejo kakovost svojega življenja, socialne odnose, osamljenost in vlogo podpore.

Med analizo opravljenih intervjujev se je pokazalo, da se kakovost življenja stanovalcev v domu za stare ljudi ne oblikuje zgolj na podlagi materialnih pogojev, kot so tip nastanitve ali osnovni bivalni standard, temveč predvsem skozi kakovost odnosov, občutek sprejetosti ter doživljanje lastne vrednosti v skupnosti. Stanovalci sicer omenjajo zadovoljstvo s sobami in fizičnimi pogoji bivanja, vendar ti vidiki praviloma niso predstavljali osrednjega merila njihovega vrednotenja življenja v domu. Njihovi odgovori so se pogosteje nanašali na vprašanja o počutju, zdravju, odnosih in medsebojnih stikih. S tem se potrjuje razumevanje kakovosti življenja kot večdimenzionalnega pojma, ki staranja ne obravnava zgolj kot biološki proces, temveč kot preplet socialnih, psiholoških in kulturnih dejavnikov (Dragoš, 2000 in Kerbler, 2015). V izjavah sogovornikov se jasno kaže, da materialni pogoji ne morejo nadomestiti pomena odnosov in socialne varnosti. Ena izmed sogovornic je kakovost življenja neposredno povezala z zdravjem in človeškimi odnosi, ko je povedala: *»Zame je kakovost, če si zdrav […] (A28) in da so okoli tebe prijazni ljudje (A29)«*. Drugi sogovornik pa je poudaril institucionalno podporo kot ključno dimenzijo kakovosti življenja: *»Zame to* (tj. kakovost življenja) *pomeni, da poskrbijo zate, če rabiš (G46)«.* Te izjave potrjujejo, da stanovalci kakovost življenja razumejo predvsem preko lastnega dobrega počutja ter občutka varnosti, ki izhaja iz zavedanja, da v primeru potrebe niso prepuščeni sami sebi. Takšna empirična slika se sklada s teoretskimi izhodišči, da sta zaznano zdravje in socialna podpora dva od ključnih dejavnikov subjektivnega doživljanja kakovosti življenja v starosti. Po njunih ugotovitvah se starejši posamezniki ne osredotočajo zgolj na fizično zdravje, temveč dajejo velik pomen odnosom, družbeni vključenosti in občutku varnosti (Bond in Corner, 2004, str. 6–8),

Pomembna ugotovitev raziskave je, da osamljenost ni nujno neposredno povezana s številom socialnih stikov, temveč predvsem z njihovim pomenom, kakovostjo in zadoščanjem potrebam posameznika. To potrjuje teoretično razlikovanje med osamljenostjo in socialno izolacijo, pri čemer osamljenost razumemo kot subjektivno doživljanje pomanjkanja bližine in pripadnosti, socialna izolacija pa se nanaša na objektivno zmanjšano število socialnih stikov (Možina Zupanc idr., 2025; Schnepf idr., 2024, str. 17–21). Podatki raziskave so pokazali, da nekateri stanovalci kljub redkim stikom z bližnjimi ne doživljajo nujno občutkov osamljenosti, saj razumejo okoliščine svojih družinskih članov in njihove odsotnosti ne dojemajo kot pomanjkanje skrbi. Takšno doživljanje potrjuje, da je osamljenost pretežno subjektivna izkušnja, ki je odvisna od interpretacije odnosov in pričakovanj posameznika, ne pa zgolj od dejanske pogostosti stikov.

Po drugi strani raziskava potrjuje tudi prisotnost osamljenosti, zlasti čustvene, socialne in eksistencialne (Schnepf idr., 2024, str. 16). Čustvena osamljenost se je izražala skozi občutke zapuščenosti in pomanjkanja bližnjih odnosov, socialna osamljenost skozi omejene možnosti za povezovanje z drugimi stanovalci ali pa bližnjimi, eksistencialna pa v strahu pred pozabo in občutku izgube smisla. Stanovalci so opisovali slabše počutje v obdobjih, ko so bili brez obiskov. Eden izmed sogovornikov pa je izrazil tudi stisko ob misli, da bi sčasoma postal nepomemben. Posebej pomembna ugotovitev raziskave je, da stanovalci osamljenosti ne zaznavajo le pri sebi, temveč jo prepoznavajo tudi pri drugih stanovalcih. Opozarjali so na umikanje vase, tišino ter zmanjšano druženje pri tistih, za katere ocenjujejo, da so bolj osamljeni.

Dom za stare ljudi se v izkušnjah sogovornikov kaže kot specifično institucionalno okolje, ki posameznikom po eni strani nudi občutek varnosti, zlasti z vidika zagotavljanja zdravstvene oskrbe in vsakodnevne pomoči, po drugi strani pa predstavlja izgubo določenega dela avtonomije, zasebnosti in prejšnjega življenjskega sloga. Stanovalci so pogosto poudarjali, da se v domu počutijo varneje, saj vedo, da je pomoč vedno dostopna, kadar jo potrebujejo, vendar so hkrati govorili tudi o tem, da življenje v instituciji zahteva prilagajanje na pravila, urnik in skupno bivanje, kar zmanjšuje občutek samostojnosti. Nekateri sogovorniki so prihod v dom opisali kot čustveno naporen, s čimer so povezovali tudi občutke izgube doma in samostojnosti, kar potrjuje Goffmanovo razumevanje institucije kot prostora, ki posega v posameznikovo identiteto in vsakdanje življenje. Po njegovem razumevanju totalne institucije posamezniku ne odvzamejo le fizične svobode, temveč vplivajo tudi na občutek nadzora nad lastnim življenjem.

Stanovalci so življenje v domu za stare ljudi primerjali z življenjem doma ter poudarjali, da dom ne more v celoti nadomestiti občutka domačnosti.

Dejavnosti in organizirana druženja so se v raziskavi izkazali kot eden osrednjih dejavnikov socialne vključenosti stanovalcev v domu za stare ljudi. Stanovalci so opisovali številne vsakodnevne in občasne aktivnosti, kot so reševanje križank, kartanje, pogovori, ogledi pevskih in plesnih nastopov in druga organizirana druženja, ki jim ne omogočajo zgolj zapolnjevanja prostega časa, temveč tudi ohranjanje socialnih stikov, občutek pripadnosti in vsakodnevno rutino. Takšne ugotovitve potrjujejo koncept aktivnega staranja, po katerem je ključno, da stari ljudje tudi v okviru institucionalnega varstva ostajajo dejavni, socialno vključeni in miselno aktivni (Kerbler, 2015). Aktivnosti niso le zapolnjevanje časa, temveč tudi priložnost za vzpostavljanje in ohranjanje odnosov, kar so sogovorniki prepoznali kot pomembno za svoje počutje. Osrednjo vlogo pri ustvarjanju takega podpornega okolja imajo zaposleni, zlasti tisti, ki so aktivno vključeni v spodbujanje stanovalcev k udeležbi. Sogovorniki so odnose z zaposlenimi pogosto opisovali kot vir opore in razumevanja, kar potrjuje teoretska izhodišča, da je socialno delo poklic, utemeljen k spoštovanju, zaupanju in vzpostavljanju podpornih odnosov (Mešl, 2020). Zaposleni niso bili zaznani zgolj kot izvajalci oskrbe, temveč kot ljudje, ki nenazadnje tudi samo s pogovorom pomembno vplivajo na razpoloženje in motivacijo stanovalcev. Pri tem je v raziskavi izstopala tudi vloga socialne delavke, ki so jo sogovorniki pogosto opisovali kot osebo, ki jih povezuje z drugimi, jih spodbuja k vključevanju in jim nudi podporo v trenutkih stiske. Njeno delovanje se kaže kot pomemben most med posameznikom in institucionalnim okoljem, saj s svojim delom ustvarja prostor, v katerem se stanovalci lahko počutijo slišane in upoštevane. To potrjuje teorijo, da mora socialni delavec v instituciji delovati kot zagovornik in podpornik posameznika v sistemu, ki pogosto deluje po svojih pravilih in strukturah (Mešl, 2020).

Pomembna ugotovitev je tudi, da lahko menjave zaposlenih negativno vplivajo na počutje stanovalcev. Stabilnost osebja omogoča vzpostavljanje zaupanja in občutek varnosti, medtem ko pogoste menjave povzročajo negotovost in otežujejo vzpostavljanje odnosov.

Podobno izrazit vpliv na počutje ima tudi socialna podpora izven doma. Obiske družinskih članov in prijateljev so stanovalci doživljali kot enega ključnih virov dobrega razpoloženja, občutka povezanosti in nadaljevanja življenja, ki so ga živeli pred selitvijo v institucijo. Socialna mreža predstavlja pomemben varovalni dejavnik pri zmanjševanju osamljenosti v starosti, saj socialni stiki prispevajo k občutku pripadnosti, socialne podpore in večji

vključenosti v skupnost (Patil in Braun, 2024, str. 11–13). Intervencije, ki spodbujajo socialne stike, povečujejo socialne priložnosti in krepijo socialno podporo, so se izkazale kot pomemben način zmanjševanja osamljenosti pri starih ljudeh. Socialne aktivnosti, skupinske dejavnosti ter programi, ki omogočajo pogostejšo socialno interakcijo, pa lahko povečujejo občutek povezanosti ter spodbujajo stare ljudi k večji odprtosti za socialne stike. Takšne oblike podpore ne vplivajo le na subjektivno počutje posameznika, temveč lahko posredno prispevajo tudi k bolj aktivnemu vključevanju v skupnostno življenje in k večji pripravljenosti za navezovanje novih odnosov (Patil in Braun, 2024, str. 11–13). To potrjuje, da socialni stiki z bližnjimi in širšo skupnostjo predstavljajo pomemben most med institucionalnim okoljem in zunanjim svetom ter lahko pomembno prispevajo k boljšemu doživljanju skupnostnega življenja v domu za stare ljudi.

5.2 Kritika metodologije

Ob kritičnem vrednotenju svoje raziskave naj najprej omenim, da sem se za kvalitativni pristop odločila z namenom pridobivanja poglobljenih subjektivnih doživljanj stanovalcev in ne zgolj merljivih podatkov. Intervju kot metoda se je v praksi izkazal za zelo primerno obliko zbiranja podatkov, saj so sogovorniki dobili prostor, da spregovorijo o svojih izkušnjah v lastnem tempu in na način, ki jim je bil blizu. Opazila sem sicer, da so bila moja izhodišča vprašanja pogostokrat preveč usmerjena v možne kratke odgovore. Zato sem po lastnem mnenju zastavila preveč ozke smernice za intervju, namesto da bi imela bolj odprta vprašanja. Prav tako menim, da sem občasno uporabljala preveč »strokovne« izraze. To sem opazila predvsem zato, ker so mi sogovorniki pogosto odgovorili tako, da so besedno zvezo, denimo »v ustanovi«, za mano ponovili v svojem odgovoru, kar morda sicer ne bi. Opazila sem tudi, da so naš pogovor jemali zelo uradno, vsaj ko je šlo za odgovarjanje na dejanska vprašanja. Vmes smo sicer seveda govorili tudi o drugih temah, ki niso bile povezane neposredno s temo, ki jo raziskujem, zato tudi niso vključene v transkripcije. Ob teh nepovezanih temah sem morda opazila drugačno izrazoslovje, kot je bilo uporabljeno, ko smo se pogovarjali o temah, ki sem jih zastavila.

Ena izmed glavnih omejitev raziskave je majhno število vključenih sogovornikov. Intervjuvala sem sedem stanovalcev od načrtovanih deset, kar je sicer sprejemljivo, vendar pa tak vzorec ne omogoča posploševanja ugotovitev na širšo populacijo starih ljudi v institucionalnem varstvu. Ugotovitve torej odražajo izključno izkušnje sodelujočih posameznikov v konkretnem institucionalnem okolju, torej v Medgeneracijskem centru Bistrica, in jih ni mogoče neposredno

prenesti na druge domove za stare ljudi ali druga institucionalna okolja. Zavedala sem se torej, da gre za omejen vzorec, ki nudi vpogled v primere in ne v reprezentativno sliko celotne populacije. Omejena je bila tudi izbira vzorca, saj sem uporabila priročno neslučajnostno vzorčenje. To pomeni, da sem v raziskavo vključila zgolj tiste stanovalce, ki so bili pripravljeni sodelovati pri intervjuju. To se je v določeni meri izkazalo za problematično, saj nekateri stanovalci iz različnih osebnih razlogov niso želeli sodelovati. Hkrati pa intervju, kot sem omenila, ni bil v celoti standardiziran. To je pomenilo, da so se nekateri pogovori med seboj vsebinsko razlikovali, kar je sicer omogočilo individualnost, a hkrati otežilo neposredno primerjavo odgovorov med sogovorniki. Omejitev vidim tudi v postopku analize podatkov. Po mojem mnenju obstaja pri odprtem in osnem kodiranju nevarnost subjektivnih interpretacij. Kljub prizadevanju za objektivnost pri kodiranju in razvrščanju izjav se zavedam, da so interpretacije zaznamovane z mojim lastnim razumevanjem.

Kljub navedenim omejitvam pa menim, da raziskava izpolnjuje svoj namen, saj omogoča poglobljen vpogled v doživljanje življenja v instituciji in razumevanje pomena socialnih odnosov iz perspektive samih stanovalcev. Rezultati sicer niso posplošljivi, so pa teoretično dragoceni in ponujajo pomemben vpogled v realnost institucionalnega varstva. Ugotovitve so lahko v pomoč pri razumevanju potreb stanovalcev, izboljšanju prakse socialnega dela ter oblikovanju bolj uporabniku prijaznega institucionalnega okolja. Raziskava je tako lahko izhodišče za nadaljnje študije z večjim vzorcem.

6 SKLEPI

Na podlagi raziskave in analize podatkov sem ugotovila sledeče:

- Kakovost življenja starih ljudi v institucionalnem varstvu se ne oblikuje zgolj na podlagi materialnih pogojev bivanja, temveč tudi skozi medosebne odnose.
- Stanovalci so kakovost življenja prepoznavali kot preplet zdravstvenega stanja, dobrega počutja in socialnih odnosov.
- Redna druženja, vsakodnevni pogovori in organizirane aktivnosti prispevajo k občutku pripadnosti ter zmanjšujejo občutek izolacije.
- Osamljenost med stanovalci ni nujno povezana s številom socialnih stikov, temveč predvsem s kakovostjo in pomenom odnosov.
- Organizirane aktivnosti in druženja v domu za stare ljudi imajo pomembno socialno funkcijo, saj ne predstavljajo le zapolnjevanja časa, temveč aktivno omogočajo povezovanje med stanovalci, oblikovanje odnosov in ohranjanje občutka življenjske aktivnosti.
- Zaposleni v domu, tudi socialna delavka, imajo pomembno vlogo pri vzpostavljanju podpornega in vključujočega okolja.
- Pogoste menjave zaposlenih povzročajo občutke negotovosti, otežujejo vzpostavljanje zaupanja in deloma vplivajo na kakovost odnosov.
- Redni obiski družinskih članov in prijateljev izboljšujejo razpoloženje in omogočajo ohranjanje stikov z zunanjim svetom.
- Stanovalci, ki nimajo rednih obiskov, pogosteje poročajo o slabšem počutju in večji osamljenosti, kar kaže na pomembnost spodbujanja stikov z bližnjimi tudi s strani institucije.
- Raziskava potrjuje, da institucionalno varstvo ni zgolj sistem oskrbe, temveč predvsem prostor odnosov, kjer imajo socialni delavci in ostali zaposleni ključno vlogo pri oblikovanju kakovosti življenja stanovalcev.

Sklepi raziskave kažejo, da kakovost življenja starih ljudi v domu za stare ljudi ni odvisna le od bivalnih pogojev, temveč od odnosov, občutka sprejetosti in socialne podpore. Pomembno je ustvarjati okolje, ki spodbuja druženje, povezanost in občutek varnosti. Institucionalna oskrba zato ne pomeni le fizične oskrbe, temveč tudi podporo pri ohranjanju dostojanstva in kakovostnega življenja.

7 PREDLOGI

Rezultati raziskave so pokazali, da imajo socialni odnosi, druženje in občutek vključenosti pomembno vlogo pri doživljanju kakovosti življenja stanovalcev. Pri tem ima socialno delo pomembno povezovalno vlogo, saj lahko socialni delavec s svojim delom prispeva k prepoznavanju potreb stanovalcev, krepitvi socialnih odnosov ter zmanjševanju občutkov osamljenosti. Na podlagi ugotovitev podajam več predlogov, ki bi lahko prispevali k izboljšanju kakovosti življenja starih ljudi v domovih za stare ljudi ter k razvoju prakse socialnega dela na področju institucionalnega varstva:

- predlagam, da socialni delavci spodbujajo vključevanje stanovalcev v načrtovanje aktivnosti, na primer z rednimi pogovori, skupinskimi srečanji ali anketami, kjer lahko stanovalci izrazijo svoje želje in predloge;
- predlagam spodbujanje in ohranjanje stikov z družinskimi člani, na primer s čim bolj pogosto organizacijo skupnih dogodkov za stanovalce in njihove svojce;
- pri stanovalcih, ki doživljajo izrazitejše občutke osamljenosti ali socialne izključenosti, predlagam omogočene individualne pogovore s socialnim delavcem, kjer lahko v varnem okolju izrazijo svoje občutke in stiske;
- predlagam, da vodstvo doma za stare ljudi še bolj sistematično spodbuja organizacijo raznolikih in rednih druženj ter drugih dejavnosti, ki bodo prilagojene interesom in zmožnostim stanovalcev, saj se te dejavnosti kažejo kot ključni dejavnik za zmanjševanje osamljenosti in izboljšanje počutja;
- predlagam, da zaposleni posebno pozornost namenijo tistim stanovalcem, ki se redkeje vključujejo v druženja ter jim nudijo individualno podporo pri vključevanju;
- predlagam dodatna izobraževanja za zaposlene o komunikaciji s starimi ljudmi, prepoznavanju osamljenosti ter pomenu socialne podpore, kar bi prispevalo k boljšemu razumevanju potreb stanovalcev;
- priporočam oblikovanje manjših skupin za druženje, saj se nekateri stanovalci v takšnem okolju lažje povezujejo in vzpostavljajo odnose;
- na koncu pa predlagam še nadaljnje raziskave z večjim vzorcem in v več domovih, da bi lahko ugotovitve primerjali in dobili širši vpogled v kakovost življenja v institucionalnem varstvu.

Predlagani ukrepi izhajajo iz ugotovitev raziskave in poudarjajo pomen socialnih odnosov, druženja in občutka vključenosti za kakovost življenja stanovalcev v domu za stare ljudi. Pri tem ima pomembno vlogo tudi socialno delo, saj socialni delavci s svojim strokovnim delom

prispevajo k prepoznavanju socialnih potreb stanovalcev ter spodbujanju socialne povezanosti. Predlagani ukrepi lahko tako predstavljajo izhodišče za nadaljnji razvoj prakse socialnega dela na področju institucionalnega varstva.

8 ZAKLJUČEK

V diplomskem delu sem raziskovala povezavo med socialnimi interakcijami in kakovostjo življenja starih ljudi v instituciji. Kakovost življenja v starosti je kompleksen koncept, ki poleg fizičnega zdravja vključuje tudi psihološko blaginjo, socialne odnose ter posameznikovo subjektivno doživljanje lastnega življenja. Kot poudarja teorija na področju socialne gerontologije, kakovost življenja ni odvisna zgolj od materialnih pogojev bivanja ali zdravstvene oskrbe, temveč tudi od socialne povezanosti, občutka pripadnosti ter možnosti aktivnega sodelovanja v družbenem okolju. V institucionalnem okolju, kjer se socialne mreže posameznika pogosto spremenijo ali zmanjšajo, postanejo socialni odnosi še posebej pomemben dejavnik dobrega počutja in zadovoljstva z življenjem.

Ugotovitve raziskave potrjujejo teoretična izhodišča o pomenu socialnih odnosov v starosti. Intervjuvani stanovalci doma za stare ljudi so kakovost svojega življenja pogosto povezovali z zdravjem, občutkom varnosti ter dobrimi odnosi z ljudmi v svojem okolju. Pri tem so kot posebej pomembne izpostavljali vsakodnevne stike z drugimi stanovalci, odnose z zaposlenimi ter ohranjanje stikov z družinskimi člani. Socialni odnosi so se v njihovih pripovedih pokazali kot pomemben vir podpore, ki prispeva k boljšemu počutju, zmanjšuje občutke osamljenosti ter omogoča lažje prilagajanje na življenje v domu za stare ljudi. Rezultati tako potrjujejo ugotovitve teoretičnih in empiričnih raziskav, ki poudarjajo, da socialna povezanost predstavlja enega ključnih elementov kakovosti življenja v starosti. Socialne interakcije v institucionalnem okolju ne pomenijo le druženja, temveč pomembno vplivajo tudi na občutek sprejetosti, pripadnosti in življenjskega zadovoljstva. Hkrati pa so sogovorniki opozorili tudi na izkušnje občasne osamljenosti, ki se lahko pojavi predvsem ob redkejših stikih s svojci ali ob zmanjšani možnosti vključevanja v skupne dejavnosti. To potrjuje ugotovitve literature, da je osamljenost v starosti pogosto povezana s spremembami v socialni mreži in zmanjšanjem socialnih stikov.

Pomembno vlogo pri oblikovanju socialnega okolja v instituciji imajo tudi zaposleni. Stanovalci so poudarili, da prijazen, spoštljiv in podporen odnos zaposlenih pomembno vpliva na njihovo počutje ter na pripravljenost za vključevanje v različne aktivnosti doma. Zaposleni lahko s spodbujanjem druženja, organizacijo dejavnosti ter vsakodnevnimi neformalnimi

pogovori pomembno prispevajo k ustvarjanju okolja, ki podpira socialne odnose in občutek pripadnosti skupnosti. V tem kontekstu ima pomembno vlogo tudi socialno delo, saj socialni delavci s svojim delovanjem prispevajo k prepoznavanju socialnih potreb stanovalcev, krepitvi socialnih mrež ter spodbujanju njihovega aktivnega vključevanja v življenje.

Pri interpretaciji rezultatov pa je treba upoštevati tudi omejitve raziskave. Raziskava je bila izvedena na majhnem in neslučajnostnem vzorcu stanovalcev enega doma za stare ljudi v Sloveniji, zato ugotovitev ni mogoče posploševati na širšo populacijo. Kljub temu pa raziskava ponuja dragocen vpogled v subjektivne izkušnje stanovalcev in prispeva k boljšemu razumevanju pomena socialnih odnosov v institucionalnem okolju.

Diplomsko delo tako potrjuje, da socialne interakcije predstavljajo pomemben dejavnik kakovosti življenja starih ljudi v institucionalnem varstvu. Ustvarjanje okolja, ki omogoča druženje, medsebojno podporo in ohranjanje socialnih odnosov, je zato pomemben cilj sodobnih pristopov k oskrbi starih ljudi. Le z upoštevanjem socialnih, čustvenih in odnosnih potreb stanovalcev lahko institucionalno okolje postane prostor, ki ne zagotavlja zgolj oskrbe, temveč tudi pogoje za dostojno, vključujoče in kakovostno življenje v starosti.

9 UPORABLJENA LITERATURA

- Beaulieu, E. M. (2012). *A guide for nursing home social workers* (2nd ed.). Springer Publishing Company.
- Brandon D. in Brandon A. (1994). *Jin in Jang: Načrtovanja psihosocialne skrbi*. Visoka šola za socialno delo.
- Boggatz, T. (2020). *Quality of Life and Person-Centered Care for Older People.* Springer.
- Bond, J. in Corner L. (2004*). Quality of life and older people.* New York: Open University Press.
- Capatu, M., Fastl, C., Kubik, D., Kapounek, A., Mattersberger, M., Sidak, H., Gisinger, C., & Dorner, T. E. (2026). Health-related quality of life among nursing home residents compared to community-dwelling and general older populations: Influence of sociodemographic determinants and common chronic diseases. *Wiener Medizinische Wochenschrift, 176*, 107–115.
- Cesar, K., Gabrovec, B. & Rihter, L. (2020). Zdrav življenjski slog starih ljudi. *Socialno delo*, 60, 4: 331–346.
- Chapman, H., Bethell, J., Dewan, N., Liougas, M. P., Livingston, G., McGilton, K. S. in Sommerlad, A. (2024). *Social connection in long-term care homes: a qualitative study of barriers and facilitators*. BMC Geriatrics, 24, 857.
- Chen, Y., Li, X., Ge, L., Pan, B., Bing, Z., Ying, X., Yang, K., & Han, X. (2020). Comparison of life quality in older adults living in traditional family versus nursing home: A systematic review and meta-analysis. *Psychology, Health & Medicine*.
- Dragoš, S. (2000), Socialne mreže in starost. *Socialno delo*, 39, 4–5: 293–314.
- Dragoš, S., Leskošek, V., Petrovič Erlah, P., Škerjanc, J., Urh, Š., & Žnidarec Demšar, S. (2008). *Krepitev moči.* Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Eurostat. (2026). *Population structure and ageing*. Pridobljeno 7. 3. 2026 s https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Population_structure_and_ageing
- Flaker, V., Mali, J., Kodele, T., Grebenc, V., Škerjanc, J., & Urek, M. (2008), *Dolgotrajna oskrba: Očrt potreb in odgovorov nanje*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Goffman, E. (1961). *Asylums: Essays on the Social Situation of Mental Patients and Other Inmates.* AldineTransaction.
- Kambič, J. (1998). Institucionalni vidiki življenja v domovih za starejše. *Socialno delo* 37 (2), 131.

- Kejžar, A., Rihter, L., Sajovic, J. in Drevenšek, G. (2022). *Nutrition and Congruent Care Improve Wellbeing of Residents With Dementia in Slovenian Care Homes*. Frontiers in Nutrition, 9, 796031.
- Kejžar, A. in Turunen, K. M. (2024). *The ecosystem of human capital in care homes*. Frontiers in Public Health, 12, 1298833.
- Kerbler, B. (2015). Staranje prebivalstva v Sloveniji. *Acta geographica Slovenica.* (55-2), 303–317
- Mali, J. (b.d.). Koncept totalne ustanove in domovi za stare. Pridobljeno 18. 4. 2024 s https://www.revija-socialnodelo.si/mma/Koncept_URN_NBN_SI_DOC-SNFZ9ITE.pdf/2019012813135919/
- Mali, J. (2013). Priprava starega človeka na življenje v domu za stare ljudi. Pridobljeno 18. 4. 2024 s https://www.revija-socialnodelo.si/mma/Priprava_URN_NBN_SI_DOC-KGI8VVKO.pdf/2019011811472130/
- Mesec, B. (2017). *Metodologija raziskovanja v socialnem delu 2* (skripta). Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Mešl, N. (2020). *Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika. Zapiski iz predavanj pri predmetu Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika*, UL, Fakulteta za socialno delo.
- Milne A,. (2024). *Promoting good social work with older people and their families*. National Children's Bureau: Research in Practice.
- Miloševič Arnold, V. (b. d.). *Profesionalne vloge socialnih delavcev pri delu s starimi ljudmi.* Pridobljeno 10. 4. 2024 s https://www.revija-socialnodelo.si/mma/Profesionalne_URN_NBN_SI_DOC-EQK8VD9U.pdf/2019021915415886/
- Možina Zupanc, D., Šelih, I. in ostali. (2025, oktober). Osamljenost med starejšimi – spregledana epidemija sodobne družbe: kako naprej? Na *Festivalu za tretje življenjsko obdobje.* Okrogla miza v Cankarjevem domu v Ljubljani.
- OECD. (2023). *Health at a Glance 2023: OECD Indicators*. Paris: OECD Publishing
- Olsen, C., Pedersen, I., Bergland, A., Enders-Slegers, M. J., Jøranson, N., Calogiuri, G., & Ihlebæk, C. (2016). Differences in quality of life in home-dwelling persons and nursing home residents with dementia – A cross-sectional study. *BMC Geriatrics, 16*, 137.
- Patil, U. in Braun, K. L. (2024). *Interventions for loneliness in older adults: a systematic review of reviews*. Frontiers in Public Health, 12, 1427605.

- Petrič, M., Orehek, Š., in ostali. (2020). *Analiza izvajanja pomoči na domu v letu 2020* (Končno poročilo št. IRSSV 18/2021). Ljubljana: Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo.
- Ramovš J. (2013). *Staranje v Sloveniji.* Ljubljana: Inštitut Antona Trstenjaka.
- Rodriguez-Martinez A., De-la-Fuente-Robles Y. in ostali. (2023). Quality of Life and Well-being of Older Adults in Nursing Homes: Systematic Review. *Social Sciences* 12: 418.
- Schnepf, S. V., d'Hombres, B., Mauri, C. (2024), *Loneliness in Europe: Determinants, Risks and Interventions.* Springer Nature.
- Slovarji Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša. *Gerontologija.* Pridobljeno 15. 2. 2026 s https://fran.si/iskanje?View=1&Query=gerontologija
- Statistični urad Republike Slovenije. (2024). *Mednarodni dan starejših*. Pridobljeno 6. 3. 2026 s https://www.stat.si/StatWeb/news/Index/13116
- Tew, J. (ur.) (2005), *Social Perspectives in Mental Health: Developing Social Models to Understand and Work with Mental Distress*. London, Philadelphia: Jessica Kingsley Publishers.
- Zaviršek, D. (2021). *Ljudje z ovirami.* Zapiski iz predavanj pri predmetu Ljudje z ovirami, UL, Fakulteta za socialno delo.
- World Health Organization. (2021). *Global status report on the public health response to dementia*. World Health Organization.
- Xu, D., Kane, R. L., & Shamliyan, T. A. (2013). Effect of nursing home characteristics on residents' quality of life: A systematic review. *Archives of Gerontology and Geriatrics, 57*(2), 127–142.

10 PRILOGE

10.1 Raziskovalni instrument

Splošna vprašanja

a) Spol, starost, izobrazba, zakonski stan, otroci

b) Kako dolgo ste že v domu in ali ste se za prihod odločili sami? Kaj je bil razlog za prihod v dom?

c) Ali prebivate v enoposteljni ali dvoposteljni sobi? Ste s tem zadovoljni, ali bi kaj spremenili? Če da, kaj?

Vpliv socialnih interakcij na splošno kakovost življenja v instituciji

Za socialne interakcije v primeru našega intervjuja veljajo recimo pogovori s prijatelji/znanci/zaposlenimi, srečanja in druženja, zraven pa spadajo tudi geste, recimo objemi in stisk rok.

a) Kako pomembna se vam zdijo druženja v vašem vsakdanjem življenju v domu? (Pogovor z zaposlenimi, s stanovalci, stiki s svojci)

b) Kako bi opisali vaše vsakodnevno druženje z drugimi stanovalci v domu? Kdaj se družite največ, kdaj najmanj?

c) Kako se vaše druženje z drugimi stanovalci razlikuje med dnevnimi vodenimi aktivnostmi in prostim časom (skozi dan, glede na potek aktivnosti)? Ali potekajo interakcije tudi ponoči med stanovalci? Vam ustreza obseg, bi si želeli kako drugače?

d) Kako se druženja in stiki z zaposlenimi razlikujejo med dnevom in nočjo v domu? Ali obstajajo določeni časi ali dogodki, ki spodbujajo več interakcij (določene aktivnosti, kjer se več družite, pogovarjate, sodelujete)? Če da, kdaj?

e) Kako si predstavljate pojem »kakovost življenja v domu«?

f) Kaj vpliva na vaše počutje (zdravstveno stanje, obiski sorodnikov in prijateljev, prireditve v domu, odnosi zaposlenih, odnosi med stanovalci, kar koli drugega …)

g) Kako se po vašem mnenju spreminja vaše druženje z drugimi stanovalci med posebnimi dogodki ali aktivnostmi v domu? Ali se po teh dogodkih počutite bolj povezano z drugimi? Če ja, kako pogosto in kakšne dogodke bi si želeli?

Občutek osamljenosti in vpliv

a) Kako se počutite glede vaših odnosov s stanovalci? Se počutite podprte/povezane ali osamljene/izolirane?

b) Kako bi opisali svoje izkušnje z občutkom osamljenosti v domu? Ali se kdaj počutite osamljeno in kako se to kaže v vašem vsakdanjem življenju? Kako bi primerjali občutek osamljenosti – če je – sedaj, ko živite v domu in pred prihodom v dom?

c) Kakšno je vaše mnenje o občutku osamljenosti v povezavi s splošnim počutjem in kakovostjo življenja v domu?

d) Kako se po vašem mnenju izraža občutek osamljenosti med drugimi stanovalci v domu? Ali opažate, da se občutek osamljenosti pojavlja pri kakšnih drugih stanovalcih? Kako to opazite in kako to vpliva na vas?

Vloga zaposlenih pri spodbujanju stikov

a) Kako zaposleni v domu spodbujajo druženja med stanovalci? Ali opazite, da imajo določeni zaposleni večji vpliv na to področje kot drugi? Če da, kdo? Kako ocenjujete vlogo socialne delavke pri spodbujanju druženja?

b) Kako bi ocenili vlogo osebja pri spodbujanju druženja med stanovalci? Kakšni pristopi po vašem mnenju delujejo najbolje?

c) Ali se vam zdi, da imajo določeni prostori ali skupni prostori v domu vpliv na vaša druženja z drugimi stanovalci? Če da, kaj po vašem mnenju vpliva na povečanje druženj? Če ne, kaj menite, da bi pripomoglo k temu? Imate kakšne želje, predloge?

d) Ali se strinjate z izjavo, da vas zaposleni spodbujajo k druženju? Ali s tem soglašate?

e) Katera druženja so vam najbolj všeč in zakaj? Katera pa menite, da najbolj vplivajo na vaše splošno počutje?

Pomen obiskov družin in prijateljev

a) Ali imate izven ustanove veliko sorodnikov in prijateljev, s katerimi se slišite/vidite večkrat? Če da, kdo in kolikokrat? Če ne, ali bi si želeli, da bi imeli več ljudi, s katerimi bi se lahko družili izven doma?

b) Ali menite, da je pomembno, da imate stike tudi z ljudmi, ki niso v domu? Če da, s kom in kako to vpliva na vaše počutje? Če ne, zakaj?

c) Ali imate redne obiske vaših bližnjih? Kolikokrat bi želeli, da vas obiščejo?

d) Kako dojemate vpliv rednih obiskov družinskih članov in prijateljev na vaše splošno počutje in kakovost življenja v domu? Ali so obiski v domu dovoljeni kadar koli ali so le znotraj določenih ur?

e) Ali se boljše/slabše počutite, ko ste pogosteje ali redkeje obiskani s strani svojih družinskih članov ali prijateljev? Če da, kako bi to opisali?

f) Kako bi ocenili pomembnost in vpliv obiskov družinskih članov in prijateljev na vaše socialne interakcije z drugimi stanovalci? Ali obiski prispevajo k izboljšanju vaših medosebnih odnosov ali k splošnemu občutku povezanosti z drugimi stanovalci? Ali obstaja poleg obiskov še kakšna možnost interakcij s sorodniki (video klic, klic) – ali uporabljate, potrebujete pri tem kakšno pomoč, vas kaj ovira?

Vpliv močne socialne podpore na kakovost življenja v domu

a) Socialna podpora je, ko ti ljudje stojijo ob strani, vam pomagajo, ko potrebujete pomoč, in so vam na voljo za druženje in pogovor. Kako bi ocenili vpliv močne socialne podpore s strani drugih stanovalcev ali zaposlenih na vašo kakovost življenja v domu?

b) Ali menite, da obstajajo razlike v kakovosti življenja med tistimi, ki imajo močno socialno podporo, in tistimi, ki je nimajo? Če da, katere razlike opažate?

c) Kako bi opisali svoje izkušnje z vzpostavljanjem medosebnih odnosov v primerjavi z drugimi stanovalci, ki morda nimajo podobne socialne podpore? Ali socialna podpora vpliva na vašo sposobnost povezovanja z drugimi? Če da, kako?

Vpliv sprememb sestave osebja na enoti

a) Ali zaznavate v domu stalno obliko zaposlenih, ali se ves čas menjajo?

b) Kako dojemate vpliv pogostih sprememb osebja in izmenjav delavcev na vaše počutje v domu?

c) Ali menite, da se kakovost vaših medosebnih odnosov ali socialnih interakcij spreminja zaradi pogostih sprememb osebja v instituciji? Če da, kako?

d) Kako bi opisali z vidika vašega počutja vaše izkušnje z novimi zaposlenimi glede na vaše odnose in splošno dobro počutje v domu?

e) Kako bi opisali vaš odnos socialno delavko? Kako to vpliva na vaše počutje v domu?

10.2 Transkripcija intervjujev

10.2.1 Intervju A

Transkript predstavlja zapis pogovora, ki je bil opravljen ustno in z dovoljenjem sogovornika sneman s telefonom. Pogovor je potekal ob uporabi vnaprej pripravljenih vprašanj, ki so mi služila kot usmeritev in pripomoček pri pridobivanju informacij. Kljub temu sem pogovor poskušala voditi čim bolj sproščeno in odprto, tako da je sogovornik lahko sam usmerjal potek pogovora ter izbiral teme, o katerih je želel govoriti. Pogovor se je občasno dotaknil tudi vsebin, ki niso bile neposredno povezane z intervjujem ali mojo diplomsko nalogo, saj sem želela, da poteka čim bolj naravno. V zapisu je vključeno le tisto, kar je vsebinsko relevantno za namen moje diplomske naloge.

Splošna vprašanja

A: Živijo. Najprej bi sem vam res rada zahvalila, da sta si vzeli čas zame. Ta najin pogovor mi bo zelo pomagal pri pisanju moje diplomske naloge.

B: Ja, vsekakor. Z veseljem pomagam, ko lahko. Upam, da bom znala kaj prav odgovoriti (smeh).

A: Sigurno boste znali, nič ne bo težkega.

B: Dobro, no pa dajva.

A: V redu, super. Na začetku se bova pogovorili čisto o splošnih zadevah. Najprej me zanima, koliko ste stari?

B: Stara sem 82 let (A2).

A: Ste poročeni, imate kaj otrok?

B: Bila sem poročena, ampak mi je mož že umrl (A3). Imam pa tri otroke, dve hčerki in sina (A4).

A: Kako dolgo pa ste že v domu in a ste se za prihod odločili sami? Kaj bi rekli, da je bil razlog za prihod v dom?

B: V domu sem že 9 let (A5). Sem se odločila, da grem sem zato (A6), ker mi je tako svetoval zdravnik (A7).

A: V redu. Ali prebivate v enoposteljni ali dvoposteljni sobi? A bi rekli, da ste s tem zadovoljni, ali bi kaj spremenili?

B: Jaz bivam v enoposteljni sobi (A8) in sem s tem zelo zadovoljna (A9). Čisto nič ne bi spremenila, ker mi to najbolj ustreza (A10).

Vpliv socialnih interakcij na splošno kakovost življenja v instituciji

A: Odlično. Zdaj bova prešli na drugo temo. Naj najprej povem, da bova sedaj govorili o socialnih interakcijah, ki jih doživljate. Da malo obrazložim, da nama bo lažje. Za socialne interakcije v primeru najinega pogovora veljajo recimo pogovori, ki jim imate s prijatelji/znanci/zaposlenimi, pa kakšna srečanja in druženja, zraven pa spadajo tudi kakšne druge geste, recimo objemi in stisk rok.

B: Aha, razumem, ja. Jaz imam eno prijateljico (A11), ampak se pogovarjam z vsemi (A12). Na skupna druženja hodim rada (A13) in tudi z zaposlenimi se rada pogovarjam (A14). Objemam se pa samo z majhnimi otroci, z drugimi pa ne (A15). Mi je čudno in tega nisem navajena (A16).

A: Super. Ko ste ravno omenili skupna druženja. Kako pomembna se vam ta zdijo v vašem vsakdanjem življenju v domu?

B: Zelo veliko mi pomenijo in res rada hodim nanje (A17). S svojci pa imam stike vsak dan (A18).

A: Kako pa bi opisali vaše vsakodnevno druženje z drugimi stanovalci v domu? Kdaj se družite največ, kdaj pa najmanj?

B: Ja res, vsakodnevno se družimo na tej skupini (A19). Vikende in praznike pa raje preživljam s svojimi (A20). Običajno pridejo po mene (A21), ali pa pridejo sem na obisk (A22).

A: Kaj bi pa rekli za druženje s stanovalci? Kako se vaše druženje razlikuje med dnevnimi vodenimi aktivnostmi in prostim časom skozi dan?

B: Ne vem, v prostem času sem v glavnem v sobi (A23). Takrat berem (A24), ali pa rešujem križanke (A25). Edino z eno stanovalko se vsako popoldne dobiva ob pol dveh in igrava karte (A26). Tako hitreje mine čas.

A: Kaj pa ponoči? Ali potekajo kakšne interakcije tudi ponoči med stanovalci?

B: Ne, ne, med stanovalci ponoči nič (A27).

A: V redu. Zdaj pa me zanima, kako si predstavljate pojem »kakovost življenja v domu«?

B: Kakovost življenja, ne vem. Zame je kakovost, če si zdrav (A28) in da so okoli tebe prijazni ljudje (A29). Pa če zboliš, da ti pomagajo pri težavah (A30), da ne godrnjajo, če ti rabijo kaj pomagati (A31). Aja, to mislim predvsem za zaposlene (A32).

A: Razumem ja. Kaj pa vpliva na vaše počutje? Kaj bi rekli?

B: Kako točno to mislite?

A: Recimo zdravstveno stanje, obiski sorodnikov in prijateljev, ali pa kakšne prireditve v domu, tudi odnosi zaposlenih, ko sva že ravno prej govorili, karkoli drugega?

B: Aha, ja, razumem kaj mislite. Glejte, tako je. Jaz se dobro počutim (A33). S kakovostjo je pa tako, včasih boljše, včasih slabše (A34). Težko rečem kaj drugega.

A: V redu. Kako se po vašem mnenju spreminja vaše druženje z drugimi stanovalci med posebnimi dogodki ali aktivnostmi v domu? Ali se po teh dogodkih počutite bolj povezano z drugimi?

B: Na to pa težko odgovorim, ker jaz se ne povezujem (A35). Govorim z vsakim, če želi, silim pa se nikomur (A36). Meni dogodki, ki so tukaj, zadostujejo (A37). Jaz nimam nobenih posebnih želja (A38).

Občutek osamljenosti in vpliv

A: Odlično. Prehajava zdaj že na naslednji sklop. Kako se vam zaenkrat zdi?

B: V redu je, nič še ni bilo težkega (smeh).

A: Evo, tudi naprej ne bo. Zdaj me pa za začetek me zanima, kako se počutite glede vaših odnosov s stanovalci? Se počutite podprte/povezane ali osamljene/izolirane?

B: S stanovalci se dobro razumem (A39). Ne počutim se osamljene (A40), ne iščem pa kakšnih posebnih povezav (A41).

A: Kako pa bi opisali svoje izkušnje s občutkom osamljenosti v domu? Ali se kdaj počutite osamljeno in kako se to kaže v vašem vsakdanjem življenju?

B: Osamljeno sem sem počutila, ko sem padla in se poškodovala (A42). Osebje je prišlo, naredili so svoje in odšli (A43). Dveh punc pa ne bom pozabila, ker sta si vzeli čas in malo poklepetali z mano (A44), to človeku veliko pomeni (A45).

A: To je pa res lepo, me veseli. Kakšno pa je vaše mnenje o občutku osamljenosti v povezavi z splošnim počutjem in kakovostjo življenja v domu?

B: Če si zdrav (A46) in lahko hodiš (A47), nisi osamljen (A48). Ko zboliš pa kakovost pade (A49).

A: Kako pa se po vašem mnenju izraža občutek osamljenosti med drugimi stanovalci v domu? Ali opažate, da se občutek osamljenosti pojavlja pri kakšnih drugih stanovalcih? A to opazite, kako to vpliva na vas?

B: Jaz ne opazim osamljenosti, verjetno pa pri marsikomu je (A50). Jaz če bi videla, da je nekdo zares osamljen, bi name zelo slabo vplivalo (A51). Poskušam biti do vseh prijazna, da z vsakim pogovarjam, če želi (A52). Silim pa v nobenega (A53).

Vloga zaposlenih pri spodbujanju stikov

A: V redu. Kaj pa zaposleni? Kako oni v domu spodbujajo druženja med stanovalci? Ali opazite, da imajo določeni zaposleni večji vpliv na to kot drugi?

B: Ja, zaposleni poskrbijo, da čim več stanovalcev pride na dogodke, ki se dogajajo (A54). Kakšen vpliv imajo zaposleni pa ne vem (A55).

A: Okej. Kako pa bi ocenili vlogo osebja pri spodbujanju druženja med stanovalci? Kakšni pristopi po vašem mnenju delujejo najbolje?

B: Osebje za druženje poskrbi, kakšen pristop imajo pa ne vem. Pač nas povabijo k sodelovanju (A56). Potem pa kdor želi, pride (A57).

A: Ali se vam zdi, da imajo določeni prostori ali skupni prostori v domu vpliv na vaša druženja z drugimi stanovalci? A to kaj vpliva na povečanje druženj? In ali imate glede tega kakšne želje, predloge?

B: Jaz mislim, da je druženje kakršno je sedaj, v redu (A58). Moje mnenje je, da pri tem ne rabimo nobenih sprememb (A59). Všeč mi je, kot je (A60).

A: Ali bi rekli, da se strinjate z izjavo, da vas zaposleni spodbujajo k druženju?

B: Ja, se strinjam (A61).

A: Katera druženja so vam pa najbolj všeč in zakaj? Katera pa menite, da najbolj vplivajo na vaše splošno počutje?

B: Razne prireditve (A62), nastopi pevcev in tako (A63). Seveda pa dopoldansko druženje ima zame velik pomen (A64), ko se dobimo z (delovnim terapevtom) ali pa s (socialno delavko) (A65). To mora ostati, tako kot je (A66).

Pomen obiskov družin in prijateljev

A: Kaj pa izven ustanove? Ali imate veliko sorodnikov in prijateljev, s katerimi se slišite/vidite večkrat?

B: Imam ja, tri otroke pa dva vnuka (A67). Vsak dan se s kom slišim (A68). Če je le možno, me pa tudi obiščejo (A69). Imam pa tudi prijateljico (A70) in se slišimo in mi poroča novice iz mojega kraja (A71).

A: To je pa lepo slišati. Pa bi si želeli, da bi imeli več ljudi, s katerimi bi se lahko družili izven doma?

B: Ne, sem zelo vesela tako kot je (A72).

A: Ali menite, da je pomembno, da imate stike tudi z ljudmi, ki niso v domu?

B: Da imaš stike z ljudmi je vedno dobro (A73). To dobro vpliva na človeka (A74).

A: Ja, res je. Prej ste sicer že omenili, ampak vseeno. Ali imate redne obiske vaših bližnjih? Kolikokrat bi želeli, da vas obiščejo?

B: S svojci imam stike, ja (A75). Obiskujejo me pa dovolj pogosto (A76). Kadar imajo čas (A77), vedno jih rada vidim (A78).

A: Kako pa razumete vpliv rednih obiskov družinskih članov in prijateljev na vaše splošno počutje in kakovost življenja v domu? Ali so obiski v domu dovoljeni kadarkoli ali so le znotraj določenih ur?

B: Vsakega obiska sem vesela in se potem dobro počutim (A79). Če se dobro počutim, je tudi kakovost življenja boljša (A80).

A: Okej. Ali se boljše/slabše počutite, ko ste pogosteje ali redkeje obiskani s strani svojih družinskih članov ali prijateljev? Če da, kako bi to opisali?

B: Po vsakem obisku se dobro počutim, ker mi je vedno lepo z njimi (A81).

A: Kako pa bi ocenili pomembnost in vpliv obiskov družinskih članov in prijateljev na vaše socialne interakcije z drugimi stanovalci? Ali obiski prispevajo k izboljšanju vaših medosebnih odnosov ali k splošnemu občutku povezanosti z drugimi stanovalci?

B: Drugi stanovalci nimajo z mojimi obisku nič opraviti (A82). Zato s stanovalci nimam boljših pa tudi ne slabših odnosov (A83).

A: Razumem, ja. Ali pa obstaja poleg obiskov še kakšna možnost interakcij s sorodniki, recimo med Covidom so bili pogosti video klici. Ali uporabljate to kaj?

B: Ne, to ne (A84). Samo po telefonu se slišimo (A85).

Vpliv močne socialne podpore na kakovost življenja v domu

A: Okej, v redu. Sedaj bova pa nadaljevali s socialno podporo. To je, ko ti ljudje stojijo ob strani, vam pomagajo, ko potrebujete pomoč in so vam na voljo za druženje in pogovor. Kaj pravite, kako bi ocenili vpliv močne socialne podpore s strani drugih stanovalcev ali zaposlenih na vašo kakovost življenja v domu?

B: Socialna podpora ima seveda velik pomen (A86). S strani stanovalcev nimaš veliko pričakovati (A87). Dobro bi bilo, da bi se zaposleni, kolikor se le da, posvetili človeku, ki je v taki ali drugačni situaciji (A88). Že lepe besede veliko pomenijo (A89).

A: Seveda. Ali pa menite, da obstajajo razlike v kakovosti življenja med tistimi, ki imajo močno socialno podporo, in tistimi, ki je nimajo? Katere razlike kaj opažate?

B: Razlike vedno so in vedno bodo (A90). O tem ne bom.

A: Vsekakor, razumem. Potem pa nadaljujva z drugim vprašanjem. Kako bi opisali svoje izkušnje z vzpostavljanjem medosebnih odnosov v primerjavi z drugimi stanovalci, ki morda nimajo podobne socialne podpore? Ali socialna podpora vpliva na vašo sposobnost povezovanja z drugimi?

B: Vsak, ko pride, je na začetku malo zgubljen (A91). Tudi jaz sem bila. Mi, ki smo že dlje časa tukaj, moramo biti prijazni do njih (A92). Tako jaz mislim, ker se potem lažje privadijo na ljudi okoli sebe in prostor, kjer bodo živeli (A93).

Vpliv sprememb sestave osebja na enoti

A: Res je, ja. Kaj pa zaposleni? Ali zaznavate v domu stalno obliko zaposlenih, ali se ves čas menjajo?

B: Zadnje čase je bilo pa res opaziti veliko novih (A94). Mi smo navajeni na stalne, ki jih poznamo in oni nas (A95). Na začetku človeka to moti, potem pa se navadiš (A96).

A: Kako pa dojemate vpliv pogostih sprememb osebja in izmenjav delavcev na vaše počutje v domu?

B: Menjave so bile in bodo. Za nas stanovalce to ni prijetno, zato ker si navajen na ene ljudi (A97).

A: Ali pa menite, da se kakovost vaših medosebnih odnosov ali socialnih interakcij spreminja zaradi pogostih sprememb osebja v instituciji? Kako?

B: Mislim, da na medosebne odnose to ne vpliva (A98).

A: Kako pa bi opisali z vidika vašega počutja vaše izkušnje z novimi zaposlenimi glede na vaše odnose in splošno dobro počutje v domu?

B: Tudi na splošno počutje to ne vpliva (A99). Tako mislim jaz.

A: V redu, super. Kako pa bi opisali vaš odnos socialno delavko? Kako to vpliva na vaše počutje v domu?

B: Jaz imam s socialno delavko dober odnos (A100). In to tudi na moje počutje super vpliva (A101).

A: Kdaj pa imate kaj stike z njo?

B: Ona je dostikrat v pisarni (A102), tako da če jo rabiš, greš lahko vedno k njej. Pa tudi na teh skupinah se srečujemo (A103).

A: Odlično, no pa sva prišli do konca.

B: Super, luštno je bilo.

A: Res je, ja. Hvala še enkrat za vas čas.

B: Ni problema. Tudi vam hvala, vedno rada pomagam, če lahko.

10.2.2 Intervju B

Transkript predstavlja zapis pogovora, ki je bil opravljen ustno in z dovoljenjem sogovornika sneman s telefonom. Pogovor je potekal ob uporabi vnaprej pripravljenih vprašanj, ki so mi služila kot usmeritev in pripomoček pri pridobivanju informacij. Kljub temu sem pogovor poskušala voditi čim bolj sproščeno in odprto, tako da je sogovornik lahko sam usmerjal potek pogovora ter izbiral teme, o katerih je želel govoriti. Pogovor se je občasno dotaknil tudi vsebin,

ki niso bile neposredno povezane z intervjujem ali mojo diplomsko nalogo, saj sem želela, da poteka čim bolj naravno. V zapisu je vključeno le tisto, kar je vsebinsko relevantno za namen moje diplomske naloge.

Splošna vprašanja

A: Pozdravljeni. Najprej se vam lepo zahvaljujem, ker ste si vzeli čas zame, da se malo pogovoriva.

B: Seveda, ni problema. Z veseljem.

A: Okej, predno začneva s konkretnimi vprašanji glede druženj in podobno, me samo zanima nekaj splošnih zadev. Koliko let imate, če smem vprašati?

B: Letos sem dopolnila 84 let (B2).

A: Lepo! In kakšno izobrazbo imate, s čim ste se ukvarjali v življenju?

B: Končala sem srednjo šolo (B3), po poklicu sem bila trgovka (B4). Večino let sem delala v prodaji, kar mi je bilo po pravici povedano kar všeč, ker sem bila vedno med ljudmi (B5).

A: Ste poročeni?

B: Bila sem, ja. Mož je žal že pokojni, zdaj sem pa vdova (B6).

A: Razumem. Imate otroke?

B: Da, imam hčerko. Je že odrasla, ima svojo družino, pa tudi vnuke imam, kar me zelo veseli (B7).

A: Kako dolgo pa ste že v domu?

B: V domu sem že osem let (B8).

A: Kaj je bil razlog za vaš prihod v dom?

B: Živela sem sama doma in sem imela vse več težav z gibanjem (B9). Moja hči je želela, da ostanem doma, ampak sem se odločila za dom, ker sem vedela, da tako lažje za vse (B10).

A: Ali prebivate v enoposteljni ali dvoposteljni sobi? Ste s tem zadovoljni, ali bi kaj spremenili? Če da, kaj?

B: Bivam v enoposteljni sobi (B11). Sem zadovoljna, da je tako (B12).

Vpliv socialnih interakcij na splošno kakovost življenja v instituciji

A: Okej. Najprej bova govorili o socialnih interakcijah. Za socialne interakcije v primeru našega intervjuja veljajo recimo pogovori s prijatelji/znanci/zaposlenimi, srečanja in druženja, zraven pa spadajo tudi geste, recimo objemi in stisk rok. Kako pomembna se vam zdijo druženja v vašem vsakdanjem življenju v domu?

B: To se mi zdi zelo pomembno, seveda (B13).

A: Kako pa bi opisali vaše vsakodnevno druženje z drugimi stanovalci v domu? Kdaj se družite največ, kdaj najmanj?

B: Najpomembnejše mi je druženje pri naših dopoldanskih krožkih, kjer obravnavamo različne teme, pri katerih moram kar dobro napeti možgane (B14).

A: Kako pa se vaše druženje z drugimi stanovalci razlikuje med dnevnimi vodenimi aktivnostmi in prostim časom?

B: Ne vem. Nič kaj, bi rekla (B15).

A: Ali potekajo interakcije tudi ponoči med stanovalci?

B: Ponoči nič, samo dopoldne pri krožkih (B16).

A: Pa Vam ustreza obseg, bi si želeli kako drugače?

B: Ne, je čisto v redu tako (B17).

A: Kako si predstavljate pojem »kakovost življenja v domu«? Kaj bi rekli, da to za vas pomeni?

B: Ta pojem, kakovost življenja, nam predstavlja zdravje (B18) in aktivnosti, ki nas povezujejo. Recimo kot so telovadba in umovadba (B19).

A: Kaj pa vi mislite, kaj najbolj vpliva na vaše počutje? Mogoče zdravje, obiski družine in prijateljev, prireditve v domu, odnosi z zaposlenimi ali med stanovalci … recimo v povezavi s kakovostjo življenja tukaj v domu?

B: Jaz mislim, da je kakovost življenja odvisna od zdravstvenega stanja (B20). Če je to zadovoljivo, je tudi s kakovostjo vse v redu (B21).

A: Seveda, ja. Kako pa se po vašem mnenju spreminja vaše druženje z drugimi stanovalci med posebnimi dogodki ali aktivnostmi v domu? Ali se po teh dogodkih počutite bolj povezano z drugimi?

B: Ne vem, kaj bi rekla. Meni počutje ostane enako (B22).

Občutek osamljenosti in vpliv

A: Kako pa se počutite glede vaših odnosov s stanovalci? Se počutite podprte/povezane ali osamljene/izolirane?

B: Jaz se počutim bolj povezano in podprto (B23).

A: Kaj pa občutki osamljenosti? Kako bi opisali svoje izkušnje s občutkom osamljenosti v domu? Ali se kdaj počutite osamljeno?

B: Jaz se nikoli ne počutim osamljeno (B24).

A: To je pa lepo slišati. Kakšno pa je vaše mnenje o občutku osamljenosti nasploh v povezavi z splošnim počutjem in kakovostjo življenja v domu?

B: Ne vem, kaj bi drugega rekla. Nič, se ne počutim osamljeno (B25).

A: Pa menite, da recimo osamljenost vpliva na kakovost življenja? Mislim bolj na splošno, ne nujno za vas osebno.

B: Ja, mislim, da ja (B26). Če si osamljen, imaš občutek, da nikogar nimaš (B27). Potem verjetno tudi kakovost pade (B28).

A: Razumem, ja. Kako pa se po vašem mnenju izraža občutek osamljenosti med drugimi stanovalci v domu? Ali opažate, da se občutek osamljenosti pojavlja pri kakšnih drugih stanovalcih? Kako to opazite in kako to vpliva na vas?

B: Ne vem. Počutje drugih nič ne vpliva na moje občutke (B29).

Vloga zaposlenih pri spodbujanju stikov

A: Okej. Zdaj pa nekaj o zaposlenih. Kako zaposleni v domu spodbujajo druženja med stanovalci? Ali opazite, da imajo določeni zaposleni večji vpliv na to področje kot drugi? Če da, kdo?

B: Ne vem. Vsi zaposleni se razlikujejo med seboj, zato odnose z njimi občuti vsak po svoje (B30). Drugega ne opazim.

A: Kako pa bi ocenili vlogo osebja pri spodbujanju druženja med stanovalci? Kakšni pristopi po vašem mnenju delujejo najbolje?

B: Najbolje delujejo prijateljski odnosi (B31). Če so prijazni, potem smo bolj spodbujeni (B32).

A: Ali se vam zdi, da imajo določeni prostori ali skupni prostori v domu vpliv na vaša druženja z drugimi stanovalci?

B: Ne vem. Mislim, da je povečanje druženja bolj odvisno od skupnih interesov (B33).

A: Ali se strinjate z izjavo, da vas zaposleni spodbujajo k druženju? Ali s tem soglašate?

B: Ja, se strinjam (B34).

A: Katera druženja pa so vam najbolj všeč in zakaj? Katera pa menite, da najbolj vplivajo na vaše splošno počutje?

B: Meni so najbolj všeč kakšni krožki, ki imajo zanimivo vsebino (B35).

Pomen obiskov družin in prijateljev

A: Okej. Kaj pa druženja izven doma? Ali imate veliko sorodnikov in prijateljev, s katerimi se slišite/vidite večkrat?

B: Imam ja (B36), ni mi dolgčas (B37). Se večkrat tedensko slišimo (B38).

A: Ali pa menite, da je pomembno, da imate stike tudi z ljudmi, ki niso v domu? In če ja, s kom in kako to vpliva na vaše počutje?

B: Ja, vsekakor (B39). Največ se slišim z domačimi in pa prijatelji (B40). Dobro vpliva na moje počutje (B41).

A: Super. Ali imate redne obiske vaših bližnjih? Kolikokrat bi želeli, da vas obiščejo?

B: Ja, imam redne obiske (B42). Ni pa mi važno, kolikokrat me obiščejo (B43), saj si vesel vsakega obiska (B44).

A: Kako pa dojemate vpliv rednih obiskov družinskih članov in prijateljev na vaše splošno počutje in kakovost življenja v domu? Ali so obiski v domu dovoljeni kadarkoli ali so le znotraj določenih ur?

B: Dobro vplivajo na moje počutje (B45). Obiski pa so samo podnevi (B46).

A: Ali se boljše/slabše počutite, ko ste pogosteje ali redkeje obiskani s strani svojih družinskih članov ali prijateljev?

B: Ne, ne počutim se nič slabše, ker vem, kako so zaposleni (B47). Pridejo, ko pač lahko (B48).

A: Kako pa bi ocenili pomembnost in vpliv obiskov družinskih članov in prijateljev na vaše socialne interakcije z drugimi stanovalci? Ali obiski prispevajo k izboljšanju vaših medosebnih odnosov ali k splošnemu občutku povezanosti z drugimi stanovalci?

B: Ne, nič ni vpliva na druge (B49). To je moja stvar (B50).

A: Ali obstaja poleg obiskov še kakšna možnost interakcij s sorodniki, recimo video klic ali pa samo telefonski klic. Ali uporabljate to, potrebujete pri tem kakšno pomoč?

B: Slišimo se tudi po telefonu (B51). Pokličemo se med sabo (B52). Drugo ne (B53).

Vpliv močne socialne podpore na kakovost življenja v domu

A: Okej. Hvala, super. Zdaj bova pa govorili še o socialni podpori. Socialna podpora je, ko ti ljudje stojijo ob strani, vam pomagajo, ko potrebujete pomoč in so vam na voljo za druženje in pogovor. Kako bi ocenili vpliv močne socialne podpore s strani drugih stanovalcev ali zaposlenih na vašo kakovost življenja v domu?

B: Jaz mislim, da je vsaka podpora vedno dobrodošla (B54).

A: Ali menite, da obstajajo razlike v kakovosti življenja med tistimi, ki imajo močno socialno podporo, in tistimi, ki je nimajo?

B: Razlike so (B55), jasno pa da ti ni vseeno, če le k tebi ni nikogar (B56).

A: A opazite katere razlike?

B: Kako to mislite? A pri tistih, ki nimajo obiskov toliko?

A: Ja, tako ja.

B: Kaj pa vem. Bolj se zase držijo mogoče (B57). Nekaterim pa je verjetno normalno (B58).

A: Kako pa bi opisali svoje izkušnje z vzpostavljanjem medosebnih odnosov v primerjavi z drugimi stanovalci, ki morda nimajo podobne socialne podpore? Ali socialna podpora vpliva na vašo sposobnost povezovanja z drugimi?

B: Ne vem. Nimam slabih izkušenj (B59).

Vpliv sprememb sestave osebja na enoti

A: Okej, pa nadaljujva malo s spremembami zaposlenih. Ali zaznavate v domu stalno obliko zaposlenih, ali se ves čas menjajo?

B: Ja, menjave obstajajo (B60), ampak so v znosnih merah (B61).

A: Kako pa dojemate vpliv pogostih sprememb osebja in izmenjav delavcev na vaše počutje v domu?

B: Ni mi prijetno (B62). Ker si navajen (B63).

A: Ali menite, da se kakovost vaših medosebnih odnosov ali socialnih interakcij spreminja zaradi pogostih sprememb osebja v instituciji?

B: Ne (B64). Mislim, da nič ne vpliva (B65).

A: Kako pa bi opisali z vidika vašega počutja vaše izkušnje z novimi zaposlenimi glede na vaše odnose in splošno dobro počutje v domu?

B: Različno (B66), odvisno je od njihove priljubljenosti (B67). Ne vem.

A: Okej. Nazadnje pa me zanima še, kako bi opisali vaš odnos socialno delavko? Kako to vpliva na vaše počutje v domu?

B: Moj odnos je odličen (B68), saj ona po najboljših močeh skrbi za nas (B69).

A: Ali menite, da vam njena pomoč in podpora pomagata tudi pri druženju z drugimi stanovalci?

B: Da, zagotovo (B70). Ko nas spodbuja k skupnim aktivnostim ali nas vključi v pogovore, se tudi potem med seboj spoznamo (B71). Je bolje tako, kot če se samo srečavamo po hodnikih (B72).

A: Super, mislim, da sva zdaj zaključili. Res hvala še enkrat za vaš čas in za vse, kar ste delili z mano.

B: Malenkost, vesela sem, da sem lahko pomagala. Upam, da vam bo šlo dobro pri pisanju.

10.2.3 Intervju C

Transkript predstavlja zapis pogovora, ki je bil opravljen ustno in z dovoljenjem sogovornika sneman s telefonom. Pogovor je potekal ob uporabi vnaprej pripravljenih vprašanj, ki so mi služila kot usmeritev in pripomoček pri pridobivanju informacij. Kljub temu sem pogovor poskušala voditi čim bolj sproščeno in odprto, tako da je sogovornik lahko sam usmerjal potek pogovora ter izbiral teme, o katerih je želel govoriti. Pogovor se je občasno dotaknil tudi vsebin, ki niso bile neposredno povezane z intervjujem ali mojo diplomsko nalogo, saj sem želela, da poteka čim bolj naravno. V zapisu je vključeno le tisto, kar je vsebinsko relevantno za namen moje diplomske naloge.

Splošna vprašanja

A: Živijo. Bova pričeli počasi z intervjuji?

B: Pozdravljeni. Dajva.

A: Za začetek bi vas prosila, da mi poveste nekaj osnovnih podatkov o sebi. Koliko ste stari?

B: Stara sem 79 let (C2).

A: Kakšno pa imate izobrazbo?

B: Po poklicu sem bila učiteljica (C3).

A: Okej, ste poročeni in ali imate kaj otrok?

B: Bila sem poročena, moj mož je že pokojni (C4). Imam eno hčerko, ki živi v Ljubljani (C5).

A: Okej, zanima me, kako dolgo ste že v domu in ali ste se za prihod odločili sami? Kaj je bil razlog za prihod v dom?

B: V domu sem od leta 2022 (C6). Za prihod sem se odločila sama (C7), ker sem potrebovala pomoč pri vsakodnevnih opravilih (C8). Doma sem bila preveč sama (C9).

A: Ali prebivate v enoposteljni ali dvoposteljni sobi? Ste s tem zadovoljni, ali bi kaj spremenili?

B: V začetku sem bla v dvosobnem stanovanju (C10), sedaj pa sem v enosobnem (C11). Sem zelo zadovoljna (C12).

Vpliv socialnih interakcij na splošno kakovost življenja v instituciji

A: V redu. Pa začniva najprej s socialnimi interakcijami. Za socialne interakcije v primeru najinega intervjuja veljajo recimo pogovori s prijatelji/znanci/zaposlenimi, srečanja, druženja, zraven pa spadajo tudi kakšne drugačne geste, recimo objemi, ali pa stisk rok. Kako pomembna se vam zdijo druženja v vašem vsakdanjem življenju v domu?

B: Za dobro počutje mislim, da je potrebno imeti stike (C13). Da se poznamo med sabo (C14).

A: Kako pa bi opisali vaše vsakodnevno druženje z drugimi stanovalci v domu? Kdaj se družite največ, kdaj najmanj?

B: Druženje je vedno dopoldne, imamo razne aktivnosti (C15). Najmanj je zvečer, po večerji (C16).

A: Kako pa se vaše druženje z drugimi stanovalci razlikuje med dnevnimi vodenimi aktivnostmi in prostim časom?

B: V prostem času delam kaj drugega. Sem v sobi (C17), poslušam radio (C18). Delam, kar hočem (C19).

A: Ali potekajo interakcije tudi ponoči med stanovalci?

B: Ponoči ne, ker spimo (C20).

A: Vam ustreza obseg druženj, bi si želeli kako drugače?

B: Ne vem. Nisem prepričana, kaj bi rekla na to (C21).

A: Kako pa bi rekli, da si predstavljate pojem »kakovost življenja v domu«?

B: Jaz mislim, da je kakovost življenja v domu spremenjena (C22). Se moramo prilagoditi (C23).

A: Kako to mislite, spremenjena?

B: Od tega, kar si bil prej navajen. Ni isto, kot doma (C24). Moraš se navaditi na novo, na druge ljudi (C25), pa tudi na to, da nisi več čisto sam svoj gospodar (C26).

A: Kaj pa vpliva na vaše počutje?

B: Ne vem, marsikaj (C27).

A: Kaj bi rekli? Zdravstveno stanje, kakšni obiski, prireditve v domu, karkoli drugega…?

B: Vse to vpliva, ja (C28). Samo, da je zdravje, dokaj toliko (C29). Tudi kakšne prireditve ali nastopi prav pridejo, da se malo razbije rutina (C30). Obiski pa vsekakor (C31).

A: Kaj pa v povezavi z kakovostjo življenja?

B: Mislim, da nasploh moje počutje zelo vpliva na to (C32).

A: Kako pa se po vašem mnenju spreminja vaše druženje z drugimi stanovalci med posebnimi dogodki ali aktivnostmi v domu? Ali menite, da jih je dovolj?

B: Dogodkov je v domu kar veliko (C33), tudi veliko je aktivnosti (C34). Je dovolj, če si jih sposoben izvajati (C35).

Občutek osamljenosti in vpliv

A: V redu, super. Kako pa se počutite glede vaših odnosov s stanovalci? Se počutite podprte/povezane ali osamljene/izolirane?

B: Odnosi s sostanovalci so z enimi bolj, z drugimi manj (C36). Ampak ne odtujeni (C37).

A: Kako pa bi opisali svoje izkušnje s občutkom osamljenosti v domu? Ali se kdaj počutite osamljeno in kako se to kaže v vašem vsakdanjem življenju?

B: Ja, če se počutim osamljeno, se zaprem v sobo (C38) in berem (C39). Tako mi je najlažje (C40).

A: Ali takrat ne želite biti med ljudmi?

B: Ne. Če mi je težko, sem raje sama (C41).

A: Kakšno pa je vaše mnenje o občutku osamljenosti v povezavi z splošnim počutjem in kakovostjo življenja v domu?

B: Če se počutiš osamljeno, se tudi kakovost poslabša (C42).

A: Razumem, ja. Kako pa se po vašem mnenju izraža občutek osamljenosti med drugimi stanovalci v domu?

B: Ne vem, kako je pri drugih (C43).

A: Ali pa opažate, da se občutek osamljenosti pojavlja pri kakšnih drugih stanovalcih? Kako to opazite in kako to vpliva na vas?

B: Ne vem. V začetku me je motilo (C44), ampak se privadim (C45). Vsak ima svoje skrbi (C46).

Vloga zaposlenih pri spodbujanju stikov

A: V redu, potem pa se pogovoriva malo o spodbujanju stikov med stanovalci. Kaj bi rekli, kako zaposleni v domu spodbujajo druženja med stanovalci?

B: Povabijo, ko kaj pripravljajo (C47). Tudi kakšne plakate sem že videla (C48).

A: Ali opazite, da imajo določeni zaposleni večji vpliv na to področje kot drugi?

B: Ja, mislim, da nekateri imajo večji vpliv (C49). Ker oni tudi vodijo skupino (C50).

A: Kako pa ocenjujete vlogo socialne delavke pri spodbujanju druženja?

B: Tudi socialna delavka ima druženja (C51) in takrat ona spodbuja, da pridemo (C52).

A: Kako pa bi ocenili vlogo osebja pri spodbujanju druženja med stanovalci? Kakšni pristopi po vašem mnenju delujejo najbolje?

B: Ne vem. Pač povabijo, če pridemo (C53).

A: Ali pa se vam zdi, da imajo določeni prostori ali skupni prostori v domu vpliv na vaša druženja z drugimi stanovalci?

B: Ne vem. Običajno smo vsi v skupnih prostorih za mizo (C54). Ne vem, če to kaj vpliva (C55).

A: Ali se strinjate z izjavo, da vas zaposleni spodbujajo k druženju? Ali s tem soglašate?

B: Ja, to pa se strinjam (C56).

A: Katera druženja pa so vam najbolj všeč in zakaj? Katera pa menite, da najbolj vplivajo na vaše splošno počutje?

B: Meni je najbolj všeč delovna terapija (C57). Vedno je kaj zanimivega (C58).

Pomen obiskov družin in prijateljev

A: Super. Sedaj pa me zanima, če imate izven ustanove veliko sorodnikov in prijateljev, s katerimi se slišite/vidite večkrat?

B: Nekaj jih imam, ja (C59).

A: Ali menite, da je pomembno, da imate stike tudi z ljudmi, ki niso v domu? Če da, kako to vpliva na vaše počutje?

B: Ja, je pomembno (C60). Mi se vidimo občasno (C61) in to dobro vpliva name (C62).

A: Kako pa dojemate vpliv rednih obiskov družinskih članov in prijateljev na vaše splošno počutje in kakovost življenja v domu?

B: Name to pozitivno vpliva (C63).

A: Kaj pa bi rekli, ali se boljše/slabše počutite, ko ste pogosteje ali redkeje obiskani s strani svojih družinskih članov ali prijateljev?

B: Mene redni obiski pomirjajo (C64). Tako da boljše, seveda (C65).

A: Seveda, ja. Kaj menite, ali obiski prispevajo k izboljšanju vaših medosebnih odnosov ali k splošnemu občutku povezanosti z drugimi stanovalci?

B: Ne, nič ne vpliva to na odnose z drugimi (C66).

Vpliv močne socialne podpore na kakovost življenja v domu

A: V redu, sedaj bova pa govorili o socialni podpori. Socialna podpora je, ko ti ljudje stojijo ob strani, vam pomagajo, ko potrebujete pomoč in so vam na voljo za druženje in pogovor. Kako bi ocenili vpliv močne socialne podpore s strani drugih stanovalcev ali zaposlenih na vašo kakovost življenja v domu?

B: Ne vem, v redu (C67). Nič posebnega, na kar bi se spomnila (C68).

A: Ali pa menite, da obstajajo razlike v kakovosti življenja med tistimi, ki imajo močno socialno podporo, in tistimi, ki je nimajo?

B: Ne vem. Ne razmišljam o tem (C69).

Vpliv sprememb sestave osebja na enoti

A: Sedaj pa še nekaj o zaposlenih. Ali zaznavate v domu stalno obliko zaposlenih, ali se ves čas menjajo?

B: Ne vem, nisem pozorna (C70).

A: Okej. Kako pa vseeno menite, da bi pogoste spremembe vplivale na vaše počutje v domu?

B: V bistvu ni nekih posebnih občutij glede tega (C71).

A: Dobro. Ali pa menite, da se kakovost vaših medosebnih odnosov ali socialnih interakcij spreminja zaradi pogostih sprememb osebja v instituciji?

B: Ja, nekaj časa se moramo tudi mi privajati na nov način dela (C72).

A: V redu. Sedaj pa me še zanima, kako bi opisali vaš odnos socialno delavko? Kako to vpliva na vaše počutje v domu?

B: S socialno delavko se lahko vse pogovorimo (C73) in ob tem se potem počutje zame umirja (C74). Tudi uredi vsak problem (C75).

A: Super, pa sva pri koncu. Najlepša hvala za vas čas.

B: Ja, ni problema.

10.2.4 Intervju D

Transkript predstavlja zapis pogovora, ki je bil opravljen ustno in z dovoljenjem sogovornika sneman s telefonom. Pogovor je potekal ob uporabi vnaprej pripravljenih vprašanj, ki so mi služila kot usmeritev in pripomoček pri pridobivanju informacij. Kljub temu sem pogovor poskušala voditi čim bolj sproščeno in odprto, tako da je sogovornik lahko sam usmerjal potek pogovora ter izbiral teme, o katerih je želel govoriti. Pogovor se je občasno dotaknil tudi vsebin, ki niso bile neposredno povezane z intervjujem ali mojo diplomsko nalogo, saj sem želela, da poteka čim bolj naravno. V zapisu je vključeno le tisto, kar je vsebinsko relevantno za namen moje diplomske naloge.

Splošna vprašanja

A: Pozdravljeni. Hvala, da ste si danes vzeli čas za pogovor z mano. Za potrebe moje diplomske naloge, mi to res ogromno pomeni. Lahko pričneva?

B: Ja, pa dajva.

A: Super. Najprej bi vas rada vprašala nekaj čisto splošnih stvari. Za začetek me zanima, koliko let ste stari?

B: Stara sem 78 let (D2).

A: Kakšno izobrazbo imate in s čim ste se ukvarjali?

B: Končala sem srednjo šolo (D3) in delala v računstvu (D4).

A: Ali ste poročeni in ali imate kaj otrok?

B: Bila sem poročena, zdaj sem vdova (D5). Imam dva otroka, sina in hčerko (D6).

A: Kako dolgo pa ste že v domu in ali ste se za prihod odločili sami? Kaj je bil razlog za prihod v dom?

B: V domu sem že eno leto in pol (D7). Za prihod sem se odločila sama (D8) zaradi starosti (D9).

A: Ali prebivate v enoposteljni ali dvoposteljni sobi? Ste s tem zadovoljni, ali bi kaj spremenili?

B: V enoposteljni sobi sem (D10). Glede sobe ne bi spremenila popolnima nič (D11). Mi je všeč takšna soba kot je (D12). Ne bi mogla biti v dvoposteljni (D13).

Vpliv socialnih interakcij na splošno kakovost življenja v instituciji

A: Okej, sedaj bova pa nadaljevali s socialnimi interakcijami. Za socialne interakcije v primeru našega intervjuja veljajo recimo pogovori s prijatelji/znanci/zaposlenimi, srečanja in druženja, zraven pa spadajo tudi geste, recimo objemi in stisk rok. Kako pomembna se vam zdijo druženja v vašem vsakdanjem življenju v domu?

B: Druženja se mi zdijo pomembna (D14), da se iz vsakega kaj naučim, si širim obzorja (D15) in nisem sama, ko sem v družbi z ostalimi (D16).

A: Kako pa bi opisali vaše vsakodnevno druženje z drugimi stanovalci v domu? Kdaj se družite največ, kdaj najmanj?

B: Takoj po zajtrku (D17). Največ se družimo v dopoldanskem času, ko sta v službi delovni inštruktorici (D18). Potem pa včasih tudi nadaljujemo po kosilu (D19).

A: V redu. Zanima me tudi, kako se vaše druženje z drugimi stanovalci razlikuje med dnevnimi vodenimi aktivnostmi in prostim časom?

B: V prostem času počivam (D20), v dnevnih aktivnostih pa delam razna dela (D21).

A: Kaj bi rekli, a potekajo interakcije tudi ponoči med stanovalci?

B: Če so v dvoposteljni sobi, potem mogoče (D22). Ne vem, sicer ne (D23).

A: Kako pa se druženja in stiki z zaposlenimi razlikujejo med dnevom in nočjo v domu?

B: Čez dan so mi bolj na voljo kot ponoči (D24). Ponoči ne potrebujem stikov (D25).

A: Okej, super. Kako pa si predstavljate pojem »kakovost življenja v domu«?

B: To si predstavljam drugače, kot ga živim (D26). Kakovost življenja pomeni starost z dostojanstvom (D27), da imam na voljo vedno vso pomoč (D28), ne pa, da za njo večkrat prosim (D29).

A: O, razumem, ja. Kaj pa menite, da vpliva na vaše počutje? Recimo v povezavi s kakovostjo.

B: Ne vem. Če se dobro počutim, potem je življenje v domu kakovostno (D30), zadovoljivo (D31).

A: Kako pa se po vašem mnenju spreminja vaše druženje z drugimi stanovalci med posebnimi dogodki ali aktivnostmi v domu?

B: Včasih sem s stanovalci bolj povezana, drugič ne (D32). Odvisno od razpoloženja (D33).

A: Ali se po kakšnih dogodkih počutite bolj povezano z drugimi?

B: Ne vem , tako kot sem rekla. Včasih bolj, včasih manj (D34). Dogodki pa so mi všeč takšni, kot so sedaj (D35). Ne bi spreminjala (D36).

Občutek osamljenosti in vpliv

A: V redu. Kako pa se kaj počutite glede vaših odnosov s stanovalci? Se počutite podprte/povezane ali osamljene/izolirane?

B: Počutim se povezano in dobro (D37). Odvisno tudi od razpoloženja (D38).

A: Kako pa bi opisali svoje izkušnje s občutkom osamljenosti v domu? Ali se kdaj počutite osamljeno in kako se to kaže v vašem vsakdanjem življenju?

B: Včasih sem osamljena, sigurno (D39). To se kaže tako, da sem takrat bolj tiha (D40).

A: Ali opažate, da se občutek osamljenosti pojavlja tudi pri drugih?

B: Tudi včasih opažam (D41), pri nekaterih bolj, pri drugih manj (D42).

A: Kako pa se po vašem mnenju izraža občutek osamljenosti med drugimi stanovalci v domu?

B: Tudi, da so bolj tiho (D43).

A: Kako pa bi rekla, da to vpliva na vas?

B: Mi ni vseeno (D44). Poskušam pomagati, če le gre (D45), s pogovorom (D46). Nočem pa siliti v ljudi (D47).

Vloga zaposlenih pri spodbujanju stikov

A: Okej. Pa nadaljujva zdaj z drugo temo. Pogovorili se bova malo o zaposlenih in o tem, kakšen vpliv imajo pa oni na druženja. Kaj torej menite, kako zaposleni v domu spodbujajo druženja med stanovalci?

B: S skupinami (D48).

A: Ali opazite, da imajo določeni zaposleni večji vpliv na to področje kot drugi?

B: Seveda je odvisno tudi od delovnega mesta (D49).

A: Kaj bi rekli, kdo?

B: Najbolj spodbujajo druženja tisti, ki so ves čas v kontaktu (D50). Delavni terapevti (D51), socialna delavka tudi (D52).

A: Kako pa bi ocenili vlogo osebja pri spodbujanju druženja med stanovalci? Kakšni pristopi po vašem mnenju delujejo najbolje?

B: Najbolj deluje, če mirno (D53), pozitivni (D54). Če so dobre volje (D55). Pomembno je, da je so zainteresirani (D56) in da spodbujajo druženje (D57).

A: Ali se vam zdi, da imajo določeni prostori ali skupni prostori v domu vpliv na vaša druženja z drugimi stanovalci?

B: Seveda vpliva (D58). Tudi v jedilnici imamo včasih kaj (D59), pridejo drugi kaj zapet in tako (D60).

A: Okej, kaj pa bi rekli, ali vas zaposleni spodbujajo k druženju? Ali s tem soglašate?

B: Ja, se strinjam (D61).

A: Katera druženja so vam pa najbolj všeč in zakaj? Katera pa menite, da najbolj vplivajo na vaše splošno počutje?

B: Všeč so mi dopoldanska druženja (D62). To je telovadba, pa druge razne aktivnosti (D63).

Pomen obiskov družin in prijateljev

A: Okej, pa nadaljujva sedaj z obiski. Ali imate izven doma veliko sorodnikov in prijateljev, s katerimi se slišite/vidite večkrat? Kolikokrat?

B: Ja, obiščejo me dvakrat na teden (D64).

A: Ali menite, da je pomembno, da imate stike tudi z ljudmi, ki niso v domu?

B: Da, všeč mi je (D65), ker imajo drugačne poglede (D66) in da vem, kaj se kaj dogaja (D67).

A: Kako pa dojemate vpliv rednih obiskov družinskih članov in prijateljev na vaše splošno počutje in kakovost življenja v domu?

B: Dobro (D68), zelo mi koristijo (D69). Potem sem takoj boljše volje (D70) in je takoj boljše počutje (D71).

A: Ali se boljše/slabše počutite, ko ste pogosteje ali redkeje obiskani s strani svojih družinskih članov ali prijateljev?

B: Slabše se počutim, če nimam obiskov (D72). Takrat se počutim razočarano (D73).

A: Kaj pa menite, kako bi ocenili pomembnost in vpliv obiskov družinskih članov in prijateljev na vaše socialne interakcije z drugimi stanovalci? Ali obiski prispevajo k izboljšanju vaših medosebnih odnosov ali k splošnemu občutku povezanosti z drugimi stanovalci?

B: Ne vem. Prispevajo delno (D74). Če se boljše počutim, se tudi bolje razumem (D75).

Vpliv močne socialne podpore na kakovost življenja v domu

A: Okej, sedaj pa bova govorili še o socialni podpori. Socialna podpora je, ko ti ljudje stojijo ob strani, vam pomagajo, ko potrebujete pomoč in so vam na voljo za druženje in pogovor. Kako bi ocenili vpliv močne socialne podpore s strani drugih stanovalcev ali zaposlenih na vašo kakovost življenja v domu?

B: Ne vem. Če rabim pomoč, bi mi verjetno pomagali (D76).

A: Ali pa menite, da obstajajo razlike v kakovosti življenja med tistimi, ki imajo močno socialno podporo, in tistimi, ki je nimajo?

B: Ne, mislim, da jih ni (D77).

A: Kako pa bi opisali svoje izkušnje z vzpostavljanjem medosebnih odnosov v primerjavi z drugimi stanovalci, ki morda nimajo podobne socialne podpore?

B: V redu, ne vem kaj povedati. Ne opazim razlike (D78).

Vpliv sprememb sestave osebja na enoti

A: Dobro potem pa nadaljujva, zdaj pa bova rekli še nekaj o zaposlenih. Ali zaznavate v domu stalno obliko zaposlenih, ali se ves čas menjajo?

B: Veliko se menjajo (D79), preveč (D80).

A: Kako pa dojemate vpliv pogostih sprememb osebja in izmenjav delavcev na vaše počutje v domu?

B: Delno me moti (D81), ker se človek ne more navaditi (D82).

A: Ali pa menite, da se kakovost vaših medosebnih odnosov ali socialnih interakcij spreminja zaradi pogostih sprememb osebja v instituciji?

B: Ne, niti ne (D83).

A: Kako pa bi opisali z vidika vašega počutja vaše izkušnje z novimi zaposlenimi glede na vaše odnose in splošno dobro počutje v domu?

B: V redu so (D84), nimam pripomb (D85). Z nekaterimi imam več izkušenj, z drugimi manj (D86).

A: Kako pa bi opisali vaš odnos socialno delavko?

B: V redu se mi zdi (D87). Prijetna, topla in srčna (D88).

A: Kako pa to vpliva na vaše počutje v domu?

B: Isto kot z ostalimi (D89). V redu vpliva (D90).

A: Okej, pa sva pri koncu. Hvala za vaš čas.

B: Ni problema. Upam, da sem pomagala.

10.2.5 Intervju E

Transkript predstavlja zapis pogovora, ki je bil opravljen ustno in z dovoljenjem sogovornika sneman s telefonom. Pogovor je potekal ob uporabi vnaprej pripravljenih vprašanj, ki so mi služila kot usmeritev in pripomoček pri pridobivanju informacij. Kljub temu sem pogovor poskušala voditi čim bolj sproščeno in odprto, tako da je sogovornik lahko sam usmerjal potek pogovora ter izbiral teme, o katerih je želel govoriti. Pogovor se je občasno dotaknil tudi vsebin, ki niso bile neposredno povezane z intervjujem ali mojo diplomsko nalogo, saj sem želela, da poteka čim bolj naravno. V zapisu je vključeno le tisto, kar je vsebinsko relevantno za namen moje diplomske naloge.

Splošna vprašanja

A: Pozdravljeni! Najprej najlepša hvala, da ste si vzeli čas za pogovor z mano.

B: Živijo! Ni problema.

A: No, predlagam, da kar začneva z vprašanji. Če bo kaj nejasno ali če na kaj ne boste želeli odgovoriti, me kar ustavite in povejte.

B: Okej, dogovorjeno. Dajva.

A: Za začetek bi vas prosila, da mi poveste nekaj osnovnih podatkov o sebi. Koliko ste stari?

B: Star sem 79 let (E2).

A: V redu. Kakšno izobrazbo imate in s čim ste se ukvarjali?

B: Imam srednjo tehnično izobrazbo (E3), po poklicu sem bil strojni tehnik (E4).

A: Bi mi lahko povedali nekaj o svojem zakonskem stanu? Ste poročeni ali ne?

B: Poročen, ja (E5).

A: Imate kaj otrok?

B: Ja, imam hčerko (E6). Dostikrat se slišiva po telefonu (E7) in kdaj pride z družino ob koncu tedna (E8).

A: Kako dolgo ste že v domu in ali ste se za prihod odločili sami? Kaj pa je bil razlog za prihod v dom?

B: Odločil sem se sam, tako je pač bilo (E9) in tukaj sem že tretje leto (E10). Prišel sem pa, ker sem že star (E11) in rabim kdaj pomoč (E12).

A: Okej, prebivate v enoposteljni ali dvoposteljni sobi? Ste s tem zadovoljni, ali bi kaj spremenili?

B: Imam enoposteljno sobo (E13) in sem z njo zelo zadovoljen (E14).

Vpliv socialnih interakcij na splošno kakovost življenja v instituciji

A: Okej, super. Zdaj pa se bova malce pogovorila o socialnih interakcijah. Za to štejejo pogovori s prijatelji, znanci ali zaposlenimi, različna srečanja in druženja, pa tudi kakšne geste, kot so objemi ali stiski rok.

B: Zanimivo (E15). Jaz se navdušujem za vse (E16).

A: Kako gledate na druženja tukaj v domu? Recimo pogovori z drugimi stanovalci, z zaposlenimi ali stiki s svojci, kako pomembni so za vas?

B: Vsa ta druženja, ki ste jih našteli, so dobrodošla (E17).

A: Kako pa bi opisali vaše vsakodnevno druženje z drugimi stanovalci v domu? Kdaj se družite največ, kdaj najmanj?

B: Največ se družim po zajtrku (E18) pa pred kosilom (E19). Po kosilu se družim v kavarni (E20). Najmanj pa se družimo zvečer (E21).

A: V redu. Kaj pa bi rekli, da je razlika v druženju z drugimi stanovalci, ko imate čez dan kakšne organizirane aktivnosti, v primerjavi s prostim časom, ko nimate nič posebnega na urniku?

B: S stanovalci nimam veliko izbire, ker so večinoma dementni (E22). Imam pa veliko obiskov znancev in sorodnikov (E23). Kadar pridejo gremo v kavarno (E24) ali na sprehode (E25), kar mi zelo polepša dan (E26).

A: Okej, to je pa res lepo slišati. Kako pa si predstavljate pojem »kakovost življenja v domu«? Kaj bi rekli, da to pomeni za vas?

B: Kakovost življenja si predstavljam, da gledam na življenje s pozitivnimi očmi, sem pozitiven (E27) in sprejemam vsakega za sogovornika (E28).

A: Kaj pa bi rekli, kaj najbolj vpliva na vaše počutje? Mogoče zdravje, obiski domačih, dogodki v domu, odnosi, ali pa še kaj drugega?

B: Obiski me vedno razveselijo (E29). Vpliva pa tudi vsekakor moje dobro počutje (E30) in zdravje (E31).

A: Kako pa se po vašem mnenju spreminja vaše druženje z drugimi stanovalci med posebnimi dogodki ali aktivnostmi v domu? Ali se po teh dogodkih počutite bolj povezano z drugimi?

B: Po druženju z drugimi stanovalci med posebnimi dogodki ali aktivnostmi v domu je povezanost večja (E32). Bi pa predlagal več takšnih dogodkov (E33), ker stanovalce bogatijo (E34) in zbližujejo (E35).

Občutek osamljenosti in vpliv

A: Dobro, kako pa se počutite glede vaših odnosov s stanovalci? Se počutite podprte/povezane ali osamljene/izolirane?

B: Počutim se okej (E36). Ne občutim nobene osamljenosti v nobenem primeru (E37), saj si vedno lahko najdem družbo, če jo rabim (E38). Včasih pa mi odgovarja svoj mir (E39).

A: Razumem, ja. Kako bi pa opisali svoje izkušnje s občutkom osamljenosti v domu, če ste jih imeli kadarkoli prej?

B: Nimam nikoli kakršnekoli osamljenosti (E40) in s tem nisem obremenjen (E41).

A: Kako bi primerjali občutek osamljenosti sedaj, ko živite v domu in pred prihodom v dom?

B: Nisem opazil nič kaj posebnega (E42).

A: Okej. Kakšno pa je vaše mnenje o občutku osamljenosti v povezavi s splošnim počutjem in kakovostjo življenja v domu?

B: Ker imam v bližini doma veliko sorodnikov, prijateljev in prijateljic, pa tudi znancev (E43), se v vsakem primeru dobro počutim (E44).

A: To pa je super slišati, me veseli. Ali opažate, da se občutek osamljenosti pojavlja pri kakšnih drugih stanovalcih? Kako to opazite in kako to vpliva na vas?

B: Opažam, da je v domu veliko ljudi osamljenih (E45), a na mene to ne vpliva (E46).

Vloga zaposlenih pri spodbujanju stikov

A: V redu. Kako pa zaposleni v domu spodbujajo druženja med stanovalci?

B: Ja, največ za to naredijo delovni terapevti (E47) in tiste, ki vodijo dejavnosti (E48). Oni nas pogosto povabijo, da pridemo zraven (E49), pa kaj skupaj delamo ali se pogovarjamo (E50). Drugače pa, če ne bi oni malo spodbujali, marsikdo ne bi prišel (E51).

A: Kako pa bi ocenili vlogo osebja pri spodbujanju druženja med stanovalci? Kakšni pristopi po vašem mnenju delujejo najbolje?

B: Pretežno si želim, da bi bilo čim več dogodkov druženja (E52), to je pevskih nastopov in plesov in tako (E53). To najbolj privabi (E54).

A: Ali se vam zdi, da imajo določeni prostori ali skupni prostori v domu vpliv na vaša druženja z drugimi stanovalci?

B: Skupnih prostorov je dovolj (E55), zlasti v pritličju (E56) in 1. nadstropju (E57) in tam se pogosto dogajajo razne dejavnosti (E58). Mislim, da to kar prispeva na povečanje druženj (E59).

A: Ali pa se strinjate z izjavo, da vas zaposleni spodbujajo k druženju? Ali s tem soglašate?

B: Želim si čim več spodbud v takšnih druženjih, ja (E60).

A: Katera so vam pa najbolj všeč in zakaj? Katera pa menite, da nasploh najbolj vplivajo na vaše počutje?

B: Pevska druženja v pritličju in 1. nadstropju (E61), ker nas vzradostijo (E62) in dan lepo preživimo (E63) in smo dobre volje (E64).

Pomen obiskov družin in prijateljev

A: V redu, super. Prej ste mi sicer že omenili, da imate veliko prijateljev in znancev. Kaj bi rekli, ali bi si želeli, da bi imeli še več ljudi, s katerimi bi se lahko družili izven doma?

B: Ja, izven ustanove imam veliko sorodnikov (E65) in prijateljev (E66), s katerimi se večkrat vidimo in slišimo (E67). Glede tega sem zelo vesel (E68) in ne rabim drugega (E69).

A: Ali pa menite, da je pomembno imeti stike tudi z ljudmi, ki niso v domu? Ali to vpliva na vaše počutje?

B: Je pomembno, ja (E70). Takih stikov izven doma imam dovolj (E71) in se počutim odlično (E72).

A: Torej lahko rečeva, da imate redne obiske vaših bližnjih?

B: Imam, ja (E73).

A: Kolikokrat pa bi želeli, da vas obiščejo?

B: Želim, da me obiščejo čim večkrat (E74).

A: Dobro. Kako pa bi rekli, da to vpliva na vaše splošno počutje in kakovost življenja v domu?

B: V domu se počutim odlično (E75) in nimam nobene dodatne potrebe (E76). Obiski dobro vplivajo name (E77) in na moje počutje (E78).

A: Ali kaj veste, kdaj so obiski v domu dovoljeni, kadarkoli ali so le znotraj določenih ur?

B: Ne vem, kdaj čisto točno so obiski (E79). Podnevi (E80).

A: Kako pa se počutite, kadar ste manj ali več obiskani?

B: Vedno se počutim odlično (E81), predvsem pa kadar me obišče hčerka iz Švice (E82).

A: Kako pa vi vidite to, če obiski vaših domačih in prijateljev kaj vplivajo na vaše druženje z drugimi tukaj v domu? Se vam zdi, da vam to pomaga, da se bolj povežete z drugimi ali da se nasploh boljše počutite?

B: Ja, sigurno (E83). Ko pridejo na obisk, sem boljše volje (E84), pa se potem tudi z drugimi lažje pogovarjam (E85). Nekako si bolj odprt (E86).

A: A se s svojimi domačimi slišite tudi kako drugače, recimo po telefonu ali prek videoklica? Potrebujete pri tem kaj pomoči ali vam gre to brez težav?

B: Ja, največkrat kar po telefonu (E87). To mi gre brez težav, saj sem se že navadil (E88). Video klicev pa ne uporabljam (E89).

Vpliv močne socialne podpore na kakovost življenja v domu

A: Okej, odlično. Super napredujeva. Sedaj pa se bova malo pogovorila o socialni podpori. Socialna podpora je, ko ti ljudje stojijo ob strani, vam pomagajo, ko potrebujete pomoč in so vam na voljo za druženje in pogovor. Kako pa bi rekli, da vpliva, če imate okoli sebe ljudi, ki vam pomagajo ali vas podpirajo, recimo stanovalce ali zaposlene? Se vam zdi, da to kaj izboljša vaše življenje tukaj v domu?

B: Ja, socialno podporo imam dobro urejeno (E90). Sem si jo pa sam uredil (E91) in sem z njo zadovoljen (E92).

A: Kaj pa mislite, ali je kaj razlike med tistimi, ki imajo okoli sebe več podpore – recimo družino, prijatelje – in tistimi, ki tega nimajo? Ste to mogoče kdaj opazili?

B: Ja, se vidi, tako kot povsod (E93). Eni so pa bolj zaprti vase, če nimajo nikogar (E94). Ne vem, kako bi drugače rekel.

A: Kako pa je pri vas, bi rekli, z navezovanjem stikov z drugimi stanovalci? Bi rekli, da vam gre to lažje, ker imate podporo družine in prijateljev?

B: Nimam nobenih težav z vzpostavljanjem stikov (E95). Sploh če se ozrem na svoje izkušnje (E96). Socialna podpora vpliva na to povezovanje, ja (E97). Lažje potem navežeš stik z drugimi (E98).

Vpliv sprememb sestave osebja na enoti

A: Okej. Sedaj pa se bova pogovorila še malo o zaposlenih tukaj v domu, pa o zamenjavah in kako kaj to vpliva na počutje. Ali zaznavate v domu stalno obliko zaposlenih, ali se ves čas menjajo?

B: Se ves čas menjajo (E99), kar negativno vpliva na počutje (E100) in odnose (E101).

A: V kakšnem smislu?

B: Neprijetno je (E102).

A: Ali pa menite, da se kakovost vaših medosebnih odnosov ali socialnih interakcij spreminja zaradi pogostih sprememb osebja? Kako?

B: Spreminja se, ja (E103). Vedno moraš na novo spoznati ljudi (E104).

A: Kako pa se vi počutite, ko pridejo novi zaposleni? Vpliva to kaj na vaše odnose ali na vaše počutje tukaj v domu?

B: Ah, glede tega nimam kaj dosti vpliva na to (E105). Sprejmem pač tako, kot je (E106). Če so prijazni, je vse v redu (E107).

A: Kako pa se razumete s socialno delavko?

B: Z njo se razumem korektno (E108), vse je v redu, (E109). Pogrešam pa vseeno z njo več kontakta (E110).

A: Super, pa sva pri koncu. Hvala še enkrat za vas čas in za vaše odgovore.

B: Hvala tudi vam, lepo se je bilo pogovarjati.

10.2.6 Intervju F

Transkript predstavlja zapis pogovora, ki je bil opravljen ustno in z dovoljenjem sogovornika sneman s telefonom. Pogovor je potekal ob uporabi vnaprej pripravljenih vprašanj, ki so mi služila kot usmeritev in pripomoček pri pridobivanju informacij. Kljub temu sem pogovor poskušala voditi čim bolj sproščeno in odprto, tako da je sogovornik lahko sam usmerjal potek pogovora ter izbiral teme, o katerih je želel govoriti. Pogovor se je občasno dotaknil tudi vsebin, ki niso bile neposredno povezane z intervjujem ali mojo diplomsko nalogo, saj sem želela, da

poteka čim bolj naravno. V zapisu je vključeno le tisto, kar je vsebinsko relevantno za namen moje diplomske naloge.

Splošna vprašanja

A: Dober dan! Hvala, da ste si vzeli čas za pogovor.

B: Z veseljem. A bova pričela?

A: Ja, kar dajva. Najprej vas bom vprašala nekaj čisto splošnih informacij, potem pa se bova pogovorila bolj o druženjih v domu in nasploh. Torej za začetek, koliko ste stari?

B: Okej, velja. Star sem 82 let (F2).

A: Ali ste poročeni? In če imate kaj otrok?

B: Sem poročen (F3), žena je sicer že pokojna (F4). Imam dva sina (F5).

A: Kako dolgo ste že v domu in ali ste se za prihod odločili sami? Kaj je bil razlog za prihod v dom?

B: V domu sem že dve leti (F6). Za prihod sem se odločil sam (F7), ker težko hodim (F8) in rabim pomoč (F9).

A: Ali prebivate v enoposteljni ali dvoposteljni sobi? Ste s tem zadovoljni?

B: Prebivam v dvoposteljni sobi (F10). Na začetku nisem bil siguren, kako bo (F11), a zdaj sem zadovoljen (F12).

A: A bi glede tega hoteli kaj spremeniti?

B: Pa ne vem. Je kar v redu, tako kot je (F13).

Vpliv socialnih interakcij na splošno kakovost življenja v instituciji

A: Okej, zdaj pa bova malo govorila o druženjih in socialnimi stiki z ljudmi. S tem mislim na pogovore s prijatelji, znanci ali zaposlenimi, pa na srečanja in druženja, pa tudi na male dotike, kot so objemi ali stiski rok. Kako pa vi gledate na to, kako pomembna so vam taka druženja v vsakdanjem življenju tukaj v domu?

B: Druženja so zelo pomembna (F14). Pogovori z drugimi stanovalci in zaposlenimi mi krajšajo čas (F15). Obiski otrok in vnukov pa so vedno posebni trenutki (F16).

A: Kako pa bi opisali vaše vsakodnevno druženje z drugimi stanovalci v domu? Kdaj se družite največ, kdaj najmanj?

B: Največ se družimo, ko jemo (F17), smo v jedilnici (F18) pa med organiziranimi druženji, med delavnicami (F19) ali pa telovadbo (F20). Najmanj se družimo zgodaj zjutraj (F21) ali pa zvečer (F22), ko se vsak umakne v svojo sobo (F23).

A: Kako pa bi rekli, da vi vidite razliko, ko so vodene dnevne aktivnosti in kako, ko imate prosti čas? In ali se kdaj kaj pogovarjate ali pa družite tudi ponoči s stanovalci?

B: Ne vem. Med aktivnostmi se več pogovarjamo (F24). Med prostim časom pa vsak dela svoje (F25). Ponoči se pa nič ne družimo, ker spimo (F26).

A: Vam ustreza tak obseg, bi si želeli kako drugače? Vam je v redu to, koliko se družite?

B: Mi je v redu (F27).

A: Okej. Kako pa se druženja in stiki z zaposlenimi razlikujejo med dnevom in nočjo v domu? Ali obstajajo določeni časi ali dogodki, ki spodbujajo več tega stikov med vami?

B: Podnevi prinesejo zdravila (F28), družimo se samo, kadar imamo aktivnosti (F29). Ponoči se ne družimo (F30). No, razen, če bi kaj nujno rabil (F31).

A: Kako pa si predstavljate pojem »kakovost življenja v domu«?

B: Kakovost življenja je, če si zdrav (F32), če se dobro razumeš z ljudmi (F33). Pa če si v glavi in v telesu v redu (F34).

A: Okej, kaj pa bi rekli, da vse vpliva na to, kako se počutite? A je to zdravje, obiski, kakšne prireditve v domu, odnosi z zaposlenimi ali s stanovalci, kaj drugega?

B: Na moje počutje vpliva, če sem zdrav (F35). Pa tudi, če me obiščejo moji (F36).

A: Kako pa se po vašem mnenju spreminja vaše druženje z drugimi stanovalci med posebnimi dogodki ali aktivnostmi v domu?

B: Takrat se več družimo in pogovarjamo (F37). Želel bi si čim več takšnih dogodkov. (F38)

Občutek osamljenosti in vpliv

A: V redu. Pa da zdaj kaj rečeva o osamljenosti in stikih z drugimi. Kako pa se počutite glede svojih odnosov s stanovalci? Se počutite povezani in podprti ali se kdaj počutite osamljeno?

B: Ne počutim se osamljenega (F39). Sem lih dovolj povezan z drugimi (F40).

A: Kako pa bi opisali svoje izkušnje s občutkom osamljenosti v domu?

B: Ne vem. Osamljen se samo kdaj, če ni obiskov dolgo (F41). To je malokrat (F42).

A: Kako pa bi primerjali občutek osamljenosti sedaj, ko živite v domu in pred prihodom v dom?

B: Ne vem, kako bi primerjal (F43). Je čisto drugačna situacija (F44).

A: Kakšno pa je vaše mnenje o občutku osamljenosti v povezavi z splošnim počutjem in kakovostjo življenja v domu?

B: Če si manj osamljen, si bolj vesel (F45). Če ne pa si bolj vase zaprt (F46).

A: Kaj pa menite, kako se po vašem mnenju izraža občutek osamljenosti med drugimi stanovalci v domu? Ali opažate, da se občutek osamljenosti pojavlja pri kakšnih drugih stanovalcih?

B: Opazim, da se nekateri bolj zase držijo (F47). Tisti, ki ne hodijo na druženja (F48).

Vloga zaposlenih pri spodbujanju stikov

A: V redu. Kako pa zaposleni v domu spodbujajo druženja med vami? Ali opazite, da imajo določeni zaposleni večji vpliv na to področje kot drugi?

B: Zaposleni organizirajo ta druženja, kjer se družimo (F49). Nekateri bolj spodbujajo (F50). To so tisti, ki so tudi z nami na druženjih (F51).

A: Kako pa socialna delavka?

B: Ja, tudi socialna delavka spodbuja (F52), ker ima tudi ona kdaj to (F53).

A: Kako pa bi ocenili vlogo osebja pri spodbujanju druženja med stanovalci? Kakšni pristopi po vašem mnenju delujejo najbolje?

B: Ne vem. Je kar pomembno (F54), ker nas tako obvestijo, kaj bo kdaj (F55).

A: Ali se vam zdi, da imajo določeni prostori ali skupni prostori v domu vpliv na vaša druženja z drugimi stanovalci?

B: Ja, vplivajo ja (F56). Ker nas je lahko tam več na kupu (F57).

A: Kaj menite, da bi pripomoglo k večjemu obisku druženj? Imate kakšne predloge?

B: Da nas povabijo (F58). Nimam nič za dodati.

A: Dobro. Torej, le sem prav razumela, se strinjate z izjavo, da vas zaposleni spodbujajo k druženju?

B: Ja, seveda (F59).

A: Katera druženja so vam pa najbolj všeč in zakaj? Katera pa menite, da najbolj vplivajo na vaše splošno počutje?

B: Kadar pridejo pevski zbor (F60), ali pa kakšni drugi nastopi (F61). Pa tudi ta vsakodnevna druženja (F62).

Pomen obiskov družin in prijateljev

A: Okej. Sedaj pa me zanima, če imate izven ustanove veliko sorodnikov in prijateljev, s katerimi se slišite/vidite večkrat?

B: Imam, ja (F63), me pridejo otroci pa vnučki večkrat obiskat (F64).

A: Kolikokrat pa?

B: Odvisno, kako bi rekel (F65). Imajo tudi sami službe pa delo (F66).

A: V redu. Ali menite, da je pomembno, da imate stike tudi z ljudmi, ki niso v domu? Kako to vpliva na vaše počutje?

B: Ja, zelo pomembno (F67). Če se slišimo pa vidimo sem boljše (F68).

A: Kako pa menite, da vplivajo redni obiski družine in prijateljev na vaše počutje?

B: Jaz mislim, da so zelo pomembni (F69), ker se boljše počutiš, če pride kdo na obisk (F70).

A: Ali vas lahko obiščejo kadarkoli ali so za to določene ure?

B: So določene ure, mislim da (F71).

A: Pa menite, da se počutite boljše ali slabše, če vas družina in prijatelji obiščejo pogosteje ali redkeje?

B: Počutim se bolje, seveda (F72). Sem vedno vesel, če jih vidim (F73).

A: Malo sva o tem že govorila, ampak vseeno. Kako pomembni so vam ti obiski družine in prijateljev za vaše druženje z drugimi stanovalci? Ali menite, da vam pomagajo pri boljšem razumevanju in stiku z drugimi?

B: No, kot sem že rekel, se potem bolje počutim. Ne vem pa, če to zares vpliva na druge odnose (F74).

A: Se pa z družino in prijatelji kaj pogovarjate tudi drugače, poleg obiskov? Recimo po telefonu ali preko video klica? Potrebujete pri tem kakšno pomoč?

B: Ja, seveda, s svojimi se slišim tudi po telefonu (F75), to gre brez težav (F76). Video pa ne, ne (F77).

Vpliv močne socialne podpore na kakovost življenja v domu

A: Okej. Sedaj pa bi vas vprašala nekaj o socialni podpori. Socialna podpora je, ko ti ljudje stojijo ob strani, vam pomagajo, ko potrebujete pomoč in so vam na voljo za druženje in pogovor. Kako bi ocenili vpliv močne socialne podpore s strani drugih stanovalcev ali zaposlenih na vašo kakovost življenja v domu?

B: To pa velik vpliv (F78). Da veš, da so tukaj ljudje, ki ti bodo pomagali, če boš rabil (F79). Ker nikoli ne veš, kdaj boš ti rabil, da ti pomagajo (F80).

A: Ali pa menite, da obstajajo razlike v kakovosti življenja med tistimi, ki imajo močno socialno podporo, in tistimi, ki je nimajo? Če ja, kaj bi rekli, katere razlike opažate?

B: Ja sigurno so razlike (F81). Če imaš tako podporo, si vesel (F82). Če pa nimaš, si pa osamljen (F83) in vase zaprt (F84).

A: Pa kako pa gre pri vas z navezovanjem stikov z drugimi stanovalci? Se vam zdi, da vam je mogoče to lažje kot tistim, ki nimajo toliko podpore od družine ali prijateljev?

B: Kaj pa vem. Če je nimaš, potem sigurno težje se povežeš (F85).

Vpliv sprememb sestave osebja na enoti

A: Okej. Bova sedaj spregovorila še malo o zaposlenih pa o menjavah. Kaj bi rekli, ste kaj zaznali, ali se v domu zaposleni kaj menjajo?

B: Nekaj so se menjavali (F86).

A: Kako pa bi rekli, da na vas vpliva, če se osebje pogosto menja? Se to pozna na vašem počutju tukaj v domu?

B: Jah, se moraš na novo prilagoditi (F87). Saj se vsega navadiš (F88).

A: Pa menite, da se zaradi pogostih menjav osebja kaj spremeni v vaših odnosih z drugimi ali v tem, kako se družite?

B: Ja, lahko se spremeni (F89). Vsak ima svoj način dela, pa se moraš malo navaditi (F90).

A: Kaj pa glede na druženje s stanovalci? A vplivajo spremembe kaj na to?

B: Aja, to. Ne, to mislim, da ne (F91).

A: Kako pa bi opisali z vidika vašega počutja vaše izkušnje z novimi zaposlenimi glede na vaše odnose in splošno dobro počutje v domu?

B: Nič posebnega (F92). Se na novo spoznamo (F93). Glavno je, da so prijazni (F94).

A: Kako pa bi opisali vaš odnos socialno delavko?

B: Dober je (F95). Vedno pomaga (F96) pa je prijazna (F97).

A: In kako pa to vpliva na to, kako se počutite v domu?

B: V redu (F98). Dobro se počutim, če vem, da se lahko s kom pogovorim (F99).

A: V redu, mislim, da sva prišla do konca. Hvala vam za vaš čas in vse odgovore. Res mi veliko pomagajo pri moji diplomski nalogi.

B: Ni za kaj, z veseljem sem povedal svoje. Upam, da bo tudi vam prav prišlo.

10.2.7 Intervju G

Transkript predstavlja zapis pogovora, ki je bil opravljen ustno in z dovoljenjem sogovornika sneman s telefonom. Pogovor je potekal ob uporabi vnaprej pripravljenih vprašanj, ki so mi služila kot usmeritev in pripomoček pri pridobivanju informacij. Kljub temu sem pogovor

poskušala voditi čim bolj sproščeno in odprto, tako da je sogovornik lahko sam usmerjal potek pogovora ter izbiral teme, o katerih je želel govoriti. Pogovor se je občasno dotaknil tudi vsebin, ki niso bile neposredno povezane z intervjujem ali mojo diplomsko nalogo, saj sem želela, da poteka čim bolj naravno. V zapisu je vključeno le tisto, kar je vsebinsko relevantno za namen moje diplomske naloge.

Splošna vprašanja

A: Dober dan! Hvala, ker ste si vzeli čas za pogovor z mano. Vse, kar se bova danes pogovarjala, mi res zelo prav prišlo pri pisanju moje diplomske naloge.

B: Seveda, z veseljem sodelujem.

A: Super, potem pa predlagam, da počasi pričneva. Najprej bova me zanimajo bolj splošne stvari. Za začetek, koliko ste stari, če smem vprašati?

B: Star sem 83 let (G2).

A: Okej, kakšna pa je vaša izobrazba?

B: Po poklicu sem bil mizar (G3), naredil sem srednjo šolo (G4).

A: Imate ženo, ste poročeni in ali imate otroke?

B: Sem bil poročen, ja (G5). Imam dva otroka, oba že odrasla z družino (G6).

A: Kako dolgo pa ste že v domu in ali ste se za prihod odločili sami? Kaj bi rekli, da je bil razlog za prihod?

B: Uh, ne vem točno, koliko časa sem že tukaj (G7). Že kar dolgo (G8). Najprej nisem hotel priti sem (G9), ampak sem padel (G10) in nisem več mogel vsega sam (G11). Potem pa smo se doma pogovorili (G12) in smo se odločili, da grem (G13). Na začetku mi je bilo težko sprejeti (G14), zdaj pa je že dosti boljše (G15).

A: To pa verjamem, da je bi najprej res težko. Se je potrebno navaditi vse na novo.

B: Ja, čisto drugače je (G16). Raje bi bil doma, ampak tako je (G17).

A: Prebivate v enoposteljni ali dvoposteljni sobi?

B: Sem v dvoposteljni sobi (G18).

A: Ste zadovoljni s tem, ali bi kaj spremenili?

B: V redu je (F19). (Sostanovalec) je veliko v dnevni, tako da, če hočem, imam tudi svoj mir (G20), lahko počnem stvari po svoje (G21).

Vpliv socialnih interakcij na splošno kakovost življenja v instituciji

A: Dobro. Sedaj se bova malo pogovorila o druženjih, ki potekajo v domu in tako naprej. Kaj bi rekli, kako pomembna se vam pa zdijo druženja v vsakdanjem življenju v domu? Mislim na pogovore z zaposlenimi, drugimi stanovalci ali stike s svojci.

B: Pomembna so (G22). Če se človek druži, mu dnevi hitreje minejo (G23). Imam pa tudi rad svoj mir (G24). Vsakega po malo (G25). Ko pridejo otroci na obisk pa najraje vidim (G26).

A: Kako pa bi opisali svoje vsakodnevno druženje z drugimi stanovalci? Kdaj se največ družite in kdaj najmanj?

B: Med obroki dol v jedilnici (G27). Takrat se pri mizi kaj pogovorimo (G28).

A: Kaj pa tista druženja, ki so v skupnih prostorih gor na oddelku?

B: Ja, to pa le občasno grem (G29). Takrat se malo pogovarjamo (G30), ali pa kaj rešujemo (G31), sicer pa vsak večinoma počne svoje (G32).

A: Kdaj pa bi rekli, da se najmanj družite?

B: Zvečer (G33), ker se večinoma vsak umakne v svojo sobo (G34).

A: Kako se druženje razlikuje med vodenimi aktivnostmi in prostim časom?

B: Kaj pa vem. Na dejavnostih so kakšne križanke (G35).Takrat nas je več naenkrat (G36). Med prostim časom pa se družimo bolj po občutku, če ima kdo voljo (G37), se usedemo skupaj na kavo dol v kavarni (G38).

A: Kaj pa ponoči?

B: Ponoči pa ne (G39), takrat vsi počivamo (G40).

A: Kako pa se pogovori in stiki z zaposlenimi razlikujejo čez dan in ponoči? So kakšni trenutki ali aktivnosti, ko se z njimi več družite?

B: Ja, podnevi je več stikov z zaposlenimi (G41), ko potekajo aktivnosti (G42), pa tudi, ko prinesejo tablete (G43). Ponoči pa samo, če bi bilo kaj nujnega (G44). Se pravi, več se čez dan (G45).

A: Dobro. Sedaj pa me zanima, kaj bi rekli, kako si vi predstavljate "kakovost življenja v domu"?

B: Zame to pomeni, da poskrbijo zate, če rabiš (G46) ali pa se slabo počutiš (G47), pa da imaš dobre odnose z ljudmi (G48).

A: Kaj pa še vpliva? Zdravje, obiski sorodnikov, odnosi z zaposlenimi ali kaj drugega?

B: Ja. Vse to kar ste rekli (G49).

A: Kako pa se vaše druženje spreminja ob posebnih dogodkih? Se počutite potem bolj povezano z drugimi? Vem, da velikokrat organizirajo kakšne koncerte in podobno.

B: Take zadeve so mi zelo fajn (G50). Malo popestrijo življenje (G51), da ni vsak dan enak (G52). Takih dogodkov bi si želel vsaj enkrat na mesec (G53).

Občutek osamljenosti in vpliv

A: Okej. Kako pa se počutite glede odnosov s stanovalci? Se počutite povezano ali kdaj osamljeno?

B: Večinoma se dobro razumemo (G54). Včasih se kdo zapre vase (G55) ali ni dobre volje (G56), pa ga takrat raje pustim pri miru (G57). Ne vem, kaj bi rekel, če sem kdaj osamljen (G58). Saj se ves čas nekaj pogovarjamo (G59). Z mojimi se pa slišimo kaj po telefonu (G60).

A: Kako bi opisali občutek osamljenosti v domu v primerjavi s tem, ko ste bili doma?

B: Tu je drugače (G61). Doma sem bil večkrat sam (G62), ampak sem sam več zmogel (G63). Sem delal kaj okoli hiše ali pa kaj podobnega (G64). Tukaj je pa drugače (G65). Ni isto kot doma (G66).

A: Kako pa osamljenost vpliva na vaše splošno počutje?

B: Če se predolgo počutim sam, nimam volje za nič (G67).

A: Opažate, da so tudi drugi stanovalci kdaj osamljeni? Kako to opazite in kako vpliva na vas?

B: Ja, kar se vidi (G68). Nekateri so bolj sami (G69), se tudi pri kosilu ne pogovarjajo kaj veliko (G70). Meni je tega žal (G71), zato jih kdaj ogovorim (G72). Saj včasih že ena prijazna beseda naredi veliko (G73).

Vloga zaposlenih pri spodbujanju stikov

A: Kako zaposleni spodbujajo druženja med stanovalci? So nekateri bolj aktivni?

B: Zaposleni se kar trudijo (G74). Pogosto nas povabijo na kakšne dejavnosti, recimo na telovadbo (G75) ali pa tiste delavnice (G76). Najbolj dejaven je (delovni terapevt) (G77), pa tudi (socialna delavka) rada pride in nas malo spodbudi, če vidi, da smo kje pretiho (smeh) (G78).

A: Kaj po vašem mnenju najbolje deluje pri spodbujanju druženj?

B: Najbolje je, ko je nekaj sproščenega (G79), pa da se malo nasmejimo (G80). Je pa tudi od dneva odvisno (G81). Jaz grem, kadar se počutim (G82).

A: A bi rekli, da imajo prostori, kot so jedilnica ali dnevna soba, vpliv na druženja?

B: Ne vem (G83). V jedilnici se vsak dan srečujemo in malo poklepetamo (G84), v dnevni sobi pa se včasih skupaj usedemo pri tistih delavnicah (G85) ali kartamo (G86). V dnevni sobi se največ dogaja (G87).

A: V redu. Zdaj me pa zanima, če bi rekli, da se strinjate z izjavo, da vas zaposleni spodbujajo k druženju?

B: Ja, se (G88). Vidi se, da radi vidijo, če pridemo (G89).

A: Katera druženja pa so vam najbolj všeč?

B: Kartanje (G90) pa križanke (G91). Včasih (delovni terapevt) tudi kakšne uganke pripravi (G92). Tudi telovadba (G93) in igre so super (G94).

Pomen obiskov družin in prijateljev

A: Dobro. Ali imate zunaj doma veliko sorodnikov ali prijateljev, s katerimi se redno slišite ali vidite?

B: Ja, jih imam (G95). Slišimo se po telefonu (G96). Sem pa tja pa me tudi obiščejo (G97).

A: Menite, da je pomembno ohranjati stike tudi z ljudmi, ki niso v domu?

B: Ja, zelo pomembno je (G98). Ne bi hotel, da čisto pozabijo (G99). Enim se to naredi (G100). Pridejo v dom, potem pa se z nobenim več ne slišijo (G101). Grozno je to (G102).

A: Res je ja. Žal pride tudi do tega včasih. Vi pa bi rekli, da imate redne obiske?

B: Ja, ko lahko, me obiščejo (G103). To je fajn (G104).

A: Kako pa vplivajo ti obiski na vaše počutje in kakovost življenja v domu?

B: Obiski dobro vplivajo na moje počutje (G105).

A: So dovoljeni kadarkoli ali le v določenih urah?

B: Obiski mislim, da so samo čez dan, saj je logično (G106).

A: Se bolje počutite, če so obiski pogostejši ali redkejši?

B: O, seveda bolje, ko pridejo več (G107). Ko jih ni dolgo, zna biti malo težko (G108), ampak tako je.

A: Ali ti obiski vplivajo tudi na vaše druženje z drugimi stanovalci?

B: Ne vem, če bi to rekel, da vpliva (G109). To nima veze z drugimi (G110). Si pa bolj vesel, če dobiš obisk (G111), tako da si nasploh potem boljše volje (G112). Edino to mogoče.

Vpliv močne socialne podpore na kakovost življenja v domu

A: Super. Dobro nama gre. Zdaj pa me zanima, kaj o socialni podpori in o tem, kako bi to kaj lahko vplivalo na kakovost življenja. Kot socialno podporo mislim recimo to, da so ljudje ob tebi, ti pomagajo, ko kaj rabiš, in so pripravljeni na pogovor ali druženje. Kako menite, kako močna podpora drugih stanovalcev ali zaposlenih vpliva na to, kako dobro se počutite in živite?

B: Ja, verjetno vpliva na kakovost življenja (G113). Ko so ljudje okoli mene pripravljeni pomagati (G114) ali se pogovarjati (G115). To zmanjšuje občutek, da si sam.

A: Ali opažate razlike med tistimi, ki imajo podporo, in tistimi, ki je nimajo?

B: Ja, kar precej (G116). Tisti, ki imajo več, so boljše volje (G117). Tisti, ki so bolj sami, pa so pogosto tišji (G118), jih manj vidiš med drugimi (G119).

A: Kako pa socialna podpora vpliva na vašo sposobnost povezovanja z drugimi?

B: Ne vem. Na začetku, ko sem se bolj zase držal, so me domači spodbujali (G120). Tako verjetno vpliva. Da ti znajo kaj svetovati (G121) ali pa ti malo reči, da se moraš kaj s kom podružiti (G122). Ne vem.

Vpliv sprememb sestave osebja na enoti

A: Evo super, sedaj sva pa že skoraj pri koncu. Še o zaposlenih se bova malo pogovorila. Kaj pravite, ali je osebje v domu večinoma stalno ali se pogosto menja?

B: Večinoma je stalno osebje (G123). Občasno pride do menjav, ampak ni pogosto (G124). Zdaj so se sicer nekaj menjali (G125).

A: Kako pa vplivajo spremembe osebja na vaše počutje?

B: Ko se osebje pogosto menja, se moraš na novo navaditi (G126). Stalno osebje pa že poznaš (G127), si bolj domač z njimi (G128). Malo traja, da se novih navadiš (G129).

A: Ali se kakovost socialnih odnosov spreminja zaradi menjav osebja?

B: Ja, ko pride novo osebje, je treba se navaditi (G130). Ne vem, če to kaj vpliva na odnose (G131). Bolj to, da ko si bolj domač z zaposlenimi, hitreje rečeš, če kaj rabiš (G132).

A: Kako so bile vaše izkušnje z novimi zaposlenimi glede na vaše počutje?

B: Večinoma dobre (G133). Pomembno je, da so prijazni (G134). Včasih pri komu vidiš, da se mu mudi, potem pa ga raje nič ne motiš (G135).

A: Evo zdaj na koncu me pa še zanima, kako bi opisali odnos s socialno delavko?

B: Dobro (G136). V redu je (G137), ima veliko dela (G138). Sem pa tja jo srečam na hodniku (G139) ali pa kdaj tudi na delavnici. Včasih jih ima ona (G140).

A: Kaj pa bi rekli, kako to vpliva na vaše počutje?

B: Tako kot pri drugih (G141). Fajn je (G142).

A: Okej, pa sva prišla do konca vprašanj. Še enkrat hvala za pogovor, lepo je bilo.

B: Ja, ni problema. Rad pomagam, če le znam.

10.3 Kodiranje

10.3.1 Odprto kodiranje

10.3.1.1 Intervju A

Tabela 2: Odprto kodiranje intervjuja A

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
A1	Ženska	Ženski		Spol sogovornika	Demografski podatki sogovornika
A2	Stara sem 82 let	82 let		Starost sogovornika	Demografski podatki sogovornika
A3	Bila sem poročena, ampak mi je mož že umrl	Vdovel/a		Zakonski stan	Demografski podatki sogovornika
A4	Imam pa tri otroke, dve hčerki in sina	3 otroke		Potomstvo	Demografski podatki sogovornika
A5	V domu sem že 9 let	9 let		Število let v oskrbi v času intervjuja	Demografski podatki sogovornika
A6	Sem se odločila, da grem […]	Samostojna odločitev		Odločitev za odhod v dom	Bivanje v domu za stare ljudi
A7	[…] mi je tako svetoval zdravnik	Predlog zdravnika	Razlog za odhod	Odločitev za odhod v dom	Bivanje v domu za stare ljudi
A8	bivam v enoposteljni sobi	Enoposteljna soba		Tip nastanitve	Bivanje v domu za stare ljudi
A9	sem s tem zelo zadovoljna	Zadovoljstvo s sobo	Pozitivni občutki	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi

A10	Čisto nič ne bi spremenila, ker mi to najbolj ustreza	Glede sobe ne bi nič spremenila	Pozitivni občutki	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
A11	imam eno prijateljico	Ena prijateljica		Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A12	[…] ampak se pogovarjam z vsemi	Pogovarja se z vsemi		Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A13	Na skupna druženja hodim rada	Rada obiskuje druženja	Pomen druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
A14	[…] z zaposlenimi se rada pogovarjam	Rada govori z zaposlenimi	Odnosi z zaposlenimi	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A15	Objemam se pa samo z majhnimi otroci, z drugimi pa ne	Objema le majhne otroke		Telesni stik	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A16	Mi je čudno in tega nisem navajena	Objemanje je neobičajno		Telesni stik	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A17	Zelo veliko mi pomenijo in res rada hodim nanje	Rada obiskuje druženja	Pomen druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
A18	S svojci pa imam stike vsak dan	Vsakodnevni stiki	Pogostost stikov	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
A19	[…] vsakodnevno se družimo na tej skupini	Vsak dan	Udeležba	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
A20	Vikende in praznike pa raje preživljam s svojimi	Med vikendi in prazniki	Obiski	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
A21	Običajno pridejo po mene	Odpeljejo na obisk	Obiski	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi

A22	ali pa pridejo sem na obisk	V domu za stare ljudi	Obiski	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
A23	v prostem času sem v glavnem v sobi	Prosti čas preživlja v sobi	Preživljanje prostega časa	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
A24	Takrat berem […]	Branje	Preživljanje prostega časa	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
A25	[…] rešujem križanke […]	Reševanje križank	Preživljanje prostega časa	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
A26	z eno stanovalko se vsako popoldne dobiva ob pol dveh in igrava karte	Igranje kart s stanovalko	Preživljanje prostega časa	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
A27	med stanovalci ponoči nič	Ponoči ni interakcij	V nočnem času	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A28	Zame je kakovost, če si zdrav […]	Zdravje	Psihično in fizično zdravje	Vrednote	Kakovost življenja
A29	da so okoli tebe prijazni ljudje	Prijazni ljudje	Medosebni odnosi	Vrednote	Kakovost življenja
A30	če zboliš, da ti pomagajo pri težavah	Pomoč	Medosebni odnosi	Vrednote	Kakovost življenja
A31	ne godrnjajo, če ti rabijo kaj pomagati	Brez pritoževanja, će rabiš pomoč	Medosebni odnosi	Vrednote	Kakovost življenja
A32	mislim predvsem za zaposlene	Pomoč predvsem od zaposlenih	Odnosi z zaposlenimi	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A33	Jaz se dobro počutim	Dobro počutje	Psihično in fizično zdravje	Vrednote	Kakovost življenja

A34	[…] včasih boljše, včasih slabše […]	Variira		Ocena kakovosti življenja	Kakovost življenja
A35	jaz se ne povezujem	Se ne povezuje		Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A36	Govorim z vsakim, če želi, silim pa se nikomur	Pogovor z vsakim, ki to želi		Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A37	Meni dogodki, ki so tukaj, zadostujejo	Zadovoljstvo nad količino dogodkov	Želene spremembe	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
A38	nimam nobenih posebnih želja	Brez želja	Želene spremembe	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
A39	S stanovalci se dobro razumem	S stanovalci se dobro razume		Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A40	Ne počutim se osamljene	Ni osamljen/a	Osamljenost	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
A41	[…] ne iščem pa kakšnih posebnih povezav	Ne želi biti vsiljiva		Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A42	Osamljeno sem sem počutila, ko sem padla in se poškodovala	Ob poškodbi	Osamljenost	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
A43	Osebje je prišlo, naredili so svoje in odšli	Osebje je prišlo samo opraviti delo	Odnosi z zaposlenimi	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A44	Dveh punc pa ne bom pozabila, ker sta si vzeli čas malo poklepetali z mano	Osebje si je vzelo čas za pogovor	Odnosi z zaposlenimi	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi

A45	to človeku veliko pomeni	Veliko pomeni		Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A46	Če si zdrav […]	Zdravje	Psihično in fizično zdravje	Vrednote	Kakovost življenja
A47	[…] lahko hodiš […]	Da lahko hodiš	Psihično in fizično zdravje	Vrednote	Kakovost življenja
A48	[…] nisi osamljen […]	Osamljenost vpliva na kakovost življenja		Vpliv osamljenosti	Kakovost življenja
A49	Ko zboliš pa kakovost pade	Ob bolezni kakovost pade	Psihično in fizično zdravje	Vrednote	Kakovost življenja
A50	ne opazim osamljenosti, verjetno pa pri marsikomu je	Osamljenosti ne opazi	Osamljenost pri drugih	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A51	če bi videla, da je nekdo zares osamljen, bi name zelo slabo vplivalo	Osamljenost drugih slabo vpliva nanjo	Osamljenost pri drugih	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A52	Poskušam biti do vseh prijazna, da z vsakim pogovarjam, če želi.	Prijaznost do vseh		Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A53	Silim pa v nobenega	Ne želi biti vsiljiva		Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A54	zaposleni poskrbijo, da čim več stanovalcev pride na dogodke, ki se dogajajo	Povabijo k sodelovanju	Podpora pri vključevanju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A55	Kakšen vpliv imajo zaposleni pa ne vem	Ne pozna vpliva zaposlenih	Vpliv na druženja	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi

A56	nas povabijo k sodelovanju	Povabijo k sodelovanju	Podpora pri vključevanju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A57	kdor želi, pride	Prostovoljna udeležba	Udeležba	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
A58	mislim, da je druženje kakršno je sedaj, v redu	Zadovoljstvo z druženjem	Želene spremembe	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
A59	[…] pri tem ne rabimo nobenih sprememb	Ni potrebe po spremembah	Želene spremembe	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
A60	Všeč mi je, kot je	Dogodki so ji všeč, kakršni so	Želene spremembe	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
A61	Ja, se strinjam	Se strinja	Spodbujanje k druženju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A62	Razne prireditve […]	Prireditve	Druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
A63	[…] nastopi pevcev in tako	Nastopi pevcev	Druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
A64	dopoldansko druženje ima zame velik pomen	Dopoldansko druženje ima velik pomen	Pomen druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
A65	se dobimo z (delovnim terapevtom) ali pa s (socialno delavko)	Srečanja z zaposlenimi	Druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
A66	To mora ostati, tako kot je	To mora ostati tako kot je	Želene spremembe	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi

A67	[…] tri otroke pa dva vnuka	3 otroke in dva vnuka		Potomstvo	Demografski podatki sogovornika
A68	Vsak dan se s kom slišim	Vsakodnevni stiki	Pogostost stikov	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
A69	Če je le možno, me pa tudi obiščejo	Obiski, kadar je možno	Pogostost stikov	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
A70	Imam pa tudi prijateljico	Prijateljica		Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
A71	in se slišimo in mi poroča novice iz mojega kraja	Poročanje novosti preko telefona	Posredna komunikacija	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
A72	sem zelo vesela tako kot je	Veselje ob obisku		Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
A73	Da imaš stike z ljudmi je vedno dobro	Dobro je imeti stike		Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
A74	dobro vpliva na človeka	Dober vpliv na počutje	Vpliv na počutje	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
A75	S svojci imam stike	Stiki s svojci		Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
A76	Obiskujejo me pa dovolj pogosto	Zadovoljstvo s pogostostjo obiskov	Pogostost stikov	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
A77	Kadar imajo čas	Ko imajo čas	Pogostost stikov	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi

A78	vedno jih rada vidim	Veselje ob obisku		Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
A79	Vsakega obiska sem vesela in se potem dobro počutim	Veselje ob obisku		Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
A80	Če se dobro počutim, je tudi kakovost življenja boljša	Povezanost dobrega počutja s kakovostjo življenja		Ocena kakovosti življenja	Kakovost življenja
A81	Po vsakem obisku se dobro počutim, ker mi je vedno lepo z njimi	Zadovoljstvo ob obisku	Vpliv na počutje	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
A82	Drugi stanovalci nimajo z mojimi obisku nič opraviti	Obiski ne vplivajo na odnose v domu	Vpliv na odnose	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
A83	Zato s stanovalci nimam boljših pa tudi ne slabših odnosov	Obiski ne vplivajo na odnose v domu	Vpliv na odnose	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
A84	Ne, to ne	Ne uporablja video klicev	Posredna komunikacija	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
A85	Samo po telefonu se slišimo	Komunikacija po telefonu	Posredna komunikacija	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
A86	[…] ima seveda velik pomen	Veliko pomeni		Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A87	S strani stanovalcev nimaš veliko pričakovati	Od stanovalcev nič ne pričakuje		Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi

A88	[…] kolikor se le da, posvetili človeku, ki je v taki ali drugačni situaciji	Individualen pristop	Odnosi z zaposlenimi	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A89	Že lepe besede veliko pomenijo	Veliko pomenijo lepe besede	Odnosi z zaposlenimi	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A90	Razlike vedno so in vedno bodo	Obstoj razlik je vedno	Razlike z drugimi stanovalci	Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A91	Vsak, ko pride, je na začetku malo zgubljen	Zmedenost ob prihodu v dom		Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A92	Mi, ki smo že dlje časa tukaj, moramo biti prijazni do njih	Pomembnost prijaznega odnosa do novih stanovalcev		Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A93	[…] ker se potem lažje privadijo na ljudi okoli sebe in prostor, kjer bodo živeli	Lažja prilagoditev na življenje v domu		Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A94	Zadnje čase je bilo pa res opaziti veliko novih	Opazi menjave		Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A95	Mi smo navajeni na stalne, ki jih poznamo in oni nas	Navajenost na stalno osebje	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A96	Na začetku človeka to moti, potem pa se navadiš	Prilagajanje na novo osebje	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A97	Za nas stanovalce to ni prijetno, zato ker si navajen na ene ljudi	Menjave so neprijetne	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A98	na medosebne odnose to ne vpliva	Brez vpliva na	Vpliv menjav	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi

		medosebne odnose			
A99	Tudi na splošno počutje to ne vpliva	Brez vpliva na splošno počutje	Vpliv menjav	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A100	Jaz imam s socialno delavko dober odnos	Dober odnos s socialno delavko	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A101	na moje počutje super vpliva	Pozitiven vpliv na počutje	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A102	Ona je dostikrat v pisarni	Delo v pisarni	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
A103	na teh skupinah se srečujemo	Socialna delavka organizira druženja	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi

10.3.1.2 Intervju B

Tabela 3: Odprto kodiranje intervjuja B

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
B1	Ženska	Ženski		Spol sogovornika	Demografski podatki sogovornika
B2	Letos sem dopolnila 84 let	84 let		Starost sogovornika	Demografski podatki sogovornika
B3	Končala sem srednjo šolo	Končana srednja šola		Izobrazba sogovornika	Demografski podatki sogovornika
B4	po poklicu sem bila trgovka	Trgovka		Izobrazba sogovornika	Demografski podatki sogovornika

B5	Večino let sem delala v prodaji, kar mi je bilo po pravici povedano kar všeč, ker sem bila vedno med ljudmi	Delo v prodaji		Izobrazba sogovornika	Demografski podatki sogovornika
B6	Mož je žal že pokojni, zdaj sem pa vdova	Vdovel/a		Zakonski stan	Demografski podatki sogovornika
B7	Da, imam hčerko. Je že odrasla, ima svojo družino, pa tudi vnuke imam, kar me zelo veseli	1 otrok		Potomstvo	Demografski podatki sogovornika
B8	V domu sem že osem let	8 let		Število let v oskrbi v času intervjuja	Demografski podatki sogovornika
B9	Živela sem sama doma in sem imela vse več težav z gibanjem	Težave z gibanjem	Razlog za odhod	Odločitev za odhod v dom	Bivanje v domu za stare ljudi
B10	[…] ampak sem se odločila za dom, ker sem vedela, da tako lažje za vse	Samostojna odločitev		Odločitev za odhod v dom	Bivanje v domu za stare ljudi
B11	Bivam v enoposteljni sobi	Enoposteljna soba		Tip nastanitve	Bivanje v domu za stare ljudi
B12	Sem zadovoljna, da je tako	Zadovoljstvo s sobo	Pozitivni občutki	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
B13	To se mi zdi zelo pomembno, seveda	Druženje je pomembno	Pomen druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi

B14	[…] druženje pri naših dopoldanskih krožkih, kjer obravnavamo različne teme […]	Dopoldanski krožki, kjer obravnavajo različne teme	Druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
B15	Nič kaj, bi rekla	Aktivnosti ne vplivajo na stike z drugimi	Vpliv na stike	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
B16	Ponoči nič, samo dopoldne pri krožkih	Ponoči ni interakcij	V nočnem času	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
B17	Ne, je čisto v redu tako	Brez želja	Želene spremembe	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
B18	Ta pojem, kakovost življenja, nam predstavlja zdravje	Zdravje	Psihično in fizično zdravje	Vrednote	Kakovost življenja
B19	in aktivnosti, ki nas povezujejo. Recimo kot so telovadba in umovadba	Aktivnosti, ki medsebojno povezujejo (telovadba, umovadba)	Dogodki	Vrednote	Kakovost življenja
B20	[…] kakovost življenja odvisna od zdravstvenega stanja	Povezanost dobrega počutja s kakovostjo življenja		Ocena kakovosti življenja	Kakovost življenja
B21	Če je to zadovoljivo, je tudi s kakovostjo vse v redu	Povezanost dobrega počutja s kakovostjo življenja		Ocena kakovosti življenja	Kakovost življenja
B22	Meni počutje ostane enako	Aktivnosti ne vplivajo na stike z drugimi	Vpliv na stike	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
B23	Jaz se počutim bolj povezano in podprto	Povezano in odprto		Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi

B24	Jaz se nikoli ne počutim osamljeno	Ni osamljen/a	Osamljenost	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
B25	Nič, se ne počutim osamljeno	Ni osamljen/a	Osamljenost	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
B26	Ja, mislim, da ja	Osamljenost vpliva na kakovost življenja		Vpliv osamljenosti	Kakovost življenja
B27	Če si osamljen, imaš občutek, da nikogar nimaš	Osamljenosti pomeni, da nimaš nikogar		Vpliv osamljenosti	Kakovost življenja
B28	[…] Potem verjetno tudi kakovost pade.	Osamljenost vpliva na kakovost življenja		Vpliv osamljenosti	Kakovost življenja
B29	Počutje drugih nič ne vpliva na moje občutke	Osamljenost drugih ne vpliva nanjo		Vpliv osamljenosti	Kakovost življenja
B30	Vsi zaposleni se razlikujejo med seboj, zato odnose z njimi občuti vsak po svoje	Različni odnosi z zaposlenimi	Odnosi z zaposlenimi	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
B31	Najbolje delujejo prijateljski odnosi	Prijazni odnosi spodbujajo druženje	Podpora pri vključevanju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
B32	Če so prijazni, potem smo bolj spodbujeni	Prijazni odnosi spodbujajo druženje	Podpora pri vključevanju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
B33	Mislim, da je povečanje druženja bolj odvisno od skupnih interesov	Udeležba odvisna od skupnih interesov	Udeležba	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi

B34	Ja, se strinjam	Se strinja	Spodbujanje k druženju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
B35	Meni so najbolj všeč kakšni krožki, ki imajo zanimivo vsebino	Zanimivi krožki	Druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
B36	Imam ja	Ima stike z bližnjimi		Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
B37	ni mi dolgčas	Ni ji dolgčas		Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
B38	Se večkrat tedensko slišimo	Večkrat tedensko	Pogostost stikov	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
B39	Ja, vsekakor	Stiki vplivajo na počutje	Vpliv na počutje	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
B40	Največ se slišim z domačimi in pa prijatelji	Največ z domačimi in prijatelji		Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
B41	Dobro vpliva na moje počutje	Dober vpliv na počutje	Vpliv na počutje	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
B42	Ja, imam redne obiske	Ima redne obiske	Pogostost stikov	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven oma za stare ljudi
B43	Ni pa mi važno, kolikokrat me obiščejo	Pogostost ni pomembna	Pogostost stikov	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
B44	[…], saj si vesel vsakega obiska	Veselje ob obisku		Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi

B45	Dobro vplivajo na moje počutje	Dober vpliv na počutje	Vpliv na počutje	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
B46	Obiski pa so samo podnevi	Obiski potekajo podnevi	Obiski	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
B47	Ne, ne počutim se nič slabše, ker vem, kako so zaposleni	Ne počuti se slabše, kadar nima obiskov	Vpliv na počutje	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
B48	Pridejo, ko pač lahko	Kadar imajo možnost	Pogostost stikov	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
B49	Ne, nič ni vpliva na druge	Obiski ne vplivajo na odnose v domu	Vpliv na odnose	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
B50	To je moja stvar	Obiski ne vplivajo na odnose v domu	Vpliv na odnose	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
B51	Slišimo se tudi po telefonu	Komunikacija po telefonu	Posredna komunikacija	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
B52	Pokličemo se med sabo	Komunikacija po telefonu	Posredna komunikacija	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
B53	Drugo ne	Ne uporablja video klicev	Posredna komunikacija	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
B54	Jaz mislim, da je vsaka podpora vedno dobrodošla	Socialna podpora je dobrodošla		Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
B55	Razlike so	Razliko s tistimi s slabo socialno podporo opazi	Razlike z drugimi stanovalci	Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi

B56	jasno pa da ti ni vseeno, če le k tebi ni nikogar	Ni ti vseeno, če k tebi ni nikogar		Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
B57	Bolj se zase držijo mogoče	Stanovalci brez socialne podpore se držijo bolj zase	Razlike z drugimi stanovalci	Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
B58	Nekaterim pa je verjetno normalno	Različne potrebe po obiskih		Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
B59	Ne vem. Nimam slabih izkušenj	Ni razlike med odnosi s tistimi s slabšo socialno podporo	Razlike z drugimi stanovalci	Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
B60	Ja, menjave obstajajo	Opazi menjave		Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
B61	ampak so v znosnih merah	Menjave so znosne	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
B62	Ni mi prijetno	Menjave so neprijetne	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
B63	Ker si navajen	Navajenost na stalno osebje	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
B64	Ne	Brez vpliva na medosebne odnose	Vpliv menjav	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
B65	Mislim, da nič ne vpliva	Brez vpliva na medosebne odnose	Vpliv menjav	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
B66	Različno	Različno vpliva na počutje	Vpliv menjav	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi

B67	odvisno je od njihove priljubljenosti	Vpliv na počutje odvisno od njihove priljubljenosti	Vpliv menjav	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
B68	Moj odnos je odličen	Odličen odnos s socialno delavko	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v omu za stare ljudi
B69	[…] saj ona po najboljših močeh skrbi za nas	Socialna delavka je skrbna	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
B70	Da, zagotovo	Njena podpora pomaga pri druženju z drugimi stanovalci	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
B71	Ko nas spodbuja k skupnim aktivnostim ali nas vključi v pogovore, se tudi potem med seboj spoznamo	Spodbuja k udeležbi	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
B72	Je bolje tako, kot če se samo srečavamo po hodnikih	Rada jo srečava na druženjih	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi

10.3.1.3 Intervju C

Tabela 4: Odprto kodiranje intervjuja C

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
C1	Ženska	Ženski		Spol sogovornika	Demografski podatki sogovornika
C2	Stara sem 79 let.	79 let		Starost sogovornika	Demografski podatki sogovornika

C3	Po poklicu sem bila učiteljica.	Učiteljica		Izobrazba sogovornika	Demografski podatki sogovornika
C4	Bila sem poročena, moj mož je že pokojni	Vdovel/a		Zakonski stan	Demografski podatki sogovornika
C5	Imam eno hčerko, ki živi v Ljubljani	1 otrok		Potomstvo	Demografski podatki sogovornika
C6	V domu sem od leta 2022	2 leti		Število let v oskrbi v času intervjuja	Demografski podatki sogovornika
C7	Za prihod sem se odločila sama	Samostojna odločitev		Odločitev za odhod v dom	Bivanje v domu za stare ljudi
C8	ker sem potrebovala pomoč pri vsakodnevnih opravilih	Poteba po pomoči	Razlog za odhod	Odločitev za odhod v dom	Bivanje v domu za stare ljudi
C9	Doma sem bila preveč sama	Osamljenost doma	Razlog za odhod	Odločitev za odhod v dom	Bivanje v domu za stare ljudi
C10	V začetku sem bla v dvosobnem stanovanju	Najprej dvoposteljna soba		Tip nastanitve	Bivanje v domu za stare ljudi
C11	sedaj pa sem v enosobnem	Enoposteljna soba		Tip nastanitve	Bivanje v domu za stare ljudi
C12	Sem zelo zadovoljna	Zadovoljstvo s sobo	Pozitivni občutki	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
C13	Za dobro počutje mislim, da je potrebno imeti stike	Medosebni stiki so pomembni	Medosebni odnosi	Vrednote	Kakovost življenja

C14	Da se poznamo med sabo	Poznanstva so pomembna	Medosebni odnosi	Vrednote	Kakovost življenja
C15	Druženje je vedno dopoldne, imamo razne aktivnosti	Aktivnosti potekajo dopoldne	Pogostost druženj	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
C16	Najmanj je zvečer, po večerji	Najmanj se družijo zvečer	Pogostost druženj	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
C17	V prostem času delam kaj drugega. Sem v sobi	Prosti čas preživlja v sobi	Preživljanje prostega časa	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
C18	[…] poslušam radio […]	Poslušanje radia	Preživljanje prostega časa	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
C19	Delam, kar hočem	Dela, kar želi	Preživljanje prostega časa	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
C20	Ponoči ne, ker spimo	Ponoči ni interakcij	V nočnem času	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
C21	Ne vem. Nisem prepričana, kaj bi rekla na to	Ni prepričana	Želene spremembe	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
C22	Jaz mislim, da je kakovost življenja v domu spremenjena	Kakovost se s prihodom v dom spremeni		Ocena kakovosti življenja	Kakovost življenja
C23	Se moramo prilagoditi	Potrebno je prilagajanje		Ocena kakovosti življenja	Kakovost življenja
C24	Od tega, kar si bil prej navajen. Ni isto, kot doma.	Kakovost se s prihodom v dom spremeni		Ocena kakovosti življenja	Kakovost življenja
C25	Moraš se navaditi na novo, na druge ljudi	Prilagajanje na novo okolje in ljudi		Ocena kakovosti življenja	Kakovost življenja

C26	pa tudi na to, da nisi več čisto sam svoj gospodar	Izguba popolne samostojnosti		Ocena kakovosti življenja	Kakovost življenja
C27	Ne vem, marsikaj	Na kakovost življenja vpliva več stvari		Ocena kakovosti življenja	Kakovost življenja
C28	Vse to vpliva, ja	Na kakovost življenja vpliva več stvari		Ocena kakovosti življenja	Kakovost življenja
C29	Samo, da je zdravje, dokaj toliko	Zdravje	Psihično in fizično zdravje	Vrednote	Kakovost življenja
C30	[…] prireditve ali nastopi prav pridejo, da se malo razbije rutina	Prireditve vplivajo na kakovost življenja	Dogodki	Vrednote	Kakovost življenja
C31	Obiski pa vsekakor	Obiski vplivajo na kakovost življenja	Medosebni odnosi	Vrednote	Kakovost življenja
C32	Mislim, da nasploh moje počutje zelo vpliva na to	Splošno počutje vpliva na kakovost življenja		Ocena kakovosti življenja	Kakovost življenja
C33	Dogodkov je v domu kar veliko	Številčno veliko (organiziranih) dogodkov	Druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
C34	tudi veliko je aktivnosti	Številčno veliko aktivnosti	Druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
C35	Je dovolj, če si jih sposoben izvajati	Dovolj aktivnosti, odvisno od zmožnosti posameznika	Želene spremembe	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
C36	Odnosi s sostanovalci so z enimi bolj, z drugimi manj	Z različnimi sostanovalci različni odnosi		Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi

C37	Ampak ne odtujeni	Odnosi niso odtujeni		Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
C38	[…] če se počutim osamljeno, se zaprem v sobo	Ob osamljenosti se zapre v sobo	Osamljenost	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
C39	[…] in berem	Ob osamljenosti bere	Osamljenost	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
C40	Tako mi je najlažje	Ob osamljenosti je najraje sama	Osamljenost	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
C41	Če mi je težko, sem raje sama	Ob osamljenosti je najraje sama	Osamljenost	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
C42	Če se počutiš osamljeno, se tudi kakovost poslabša	Če si osamljen, je kakovost slabša		Vpliv osamljenosti	Kakovost življenja
C43	Ne vem, kako je pri drugih	Ne ve, kako se odraža pri drugih	Osamljenost pri drugih	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
C44	V začetku me je motilo	Bilo je moteče	Osamljenost pri drugih	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
C45	ampak se privadim	Se je privadila	Osamljenost pri drugih	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
C46	Vsak ima svoje skrbi	Različne osebne skrbi	Osamljenost pri drugih	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
C47	Povabijo, ko kaj pripravljajo	Povabijo k sodelovanju	Podpora pri vključevanju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
C48	Tudi kakšne plakate sem že videla	Obveščanje preko plakatov	Podpora pri vključevanju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi

C49	Ja, mislim, da nekateri imajo večji vpliv	Nekateri imajo večji vpliv	Vpliv na druženja	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
C50	Ker oni tudi vodijo skupino	Vodje skupine imajo vpliv	Vpliv na druženja	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
C51	Tudi socialna delavka ima druženja	Socialna delavka organizira druženja	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
C52	in takrat ona spodbuja, da pridemo	Spodbuja k udeležbi	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
C53	Ne vem. Pač povabijo, če pridemo	Povabijo k sodelovanju	Podpora pri vključevanju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
C54	Običajno smo vsi v skupnih prostorih za mizo	Družijo se v skupnih prostorih	Prostor	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
C55	Ne vem, če to kaj vpliva	Negotovost glede vpliva prostorov na druženje	Vpliv na stike	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
C56	Ja, to pa se strinjam	Se strinja	Spodbujanje k druženju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
C57	Meni je najbolj všeč delovna terapija	Najljubša je delovna terapija	Druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
C58	Vedno je kaj zanimivega	Aktivnosti so zanimive	Druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
C59	Nekaj jih imam, ja	Ima nekaj sorodnikov/prijateljev		Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi

C60	Ja, je pomembno	Stiki so pomembni		Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
C61	Mi se vidimo občasno	Občasni stiki	Pogostost stikov	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
C62	to dobro vpliva name	Dober vpliv na počutje	Vpliv na počutje	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
C63	Name to pozitivno vpliva	Dober vpliv na počutje	Vpliv na počutje	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
C64	Mene redni obiski pomirjajo	Obiski pomirjajo	Vpliv na počutje	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
C65	Tako da boljše, seveda	Ob pogostih stikih boljše počutje	Vpliv na počutje	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
C66	Ne, nič ne vpliva to na odnose z drugimi	Obiski ne vplivajo na odnose v domu	Vpliv na odnose	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
C67	[…] v redu	Nevtralna ocena		Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
C68	Nič posebnega, na kar bi se spomnila	Brez posebnih izkušenj		Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
C69	Ne razmišljam o tem	Ne razmišlja o tem	Razlike z drugimi stanovalci	Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
C70	Ne vem, nisem pozorna	Ni pozorna na spremembe		Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
C71	V bistvu ni nekih posebnih občutij glede tega	Brez posebnih občutkov	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi

C72	Ja, nekaj časa se moramo tudi mi privajati na nov način dela	Potrebno je privajanje na novo osebje	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
C73	S socialno delavko se lahko vse pogovorimo	Odprt odnos s socialno delavko	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
C74	in ob tem se potem počutje zame umirja	Socialna delavka umiri počutje	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
C75	Tudi uredi vsak problem	Učinkovitost socialne delavke	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi

10.3.1.4 Intervju D

Tabela 5: Odprto kodiranje intervjuja D

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
D1	Ženska	Ženski		Spol sogovornika	Demografski podatki sogovornika
D2	Stara sem 78 let	78 let		Starost sogovornika	Demografski podatki sogovornika
D3	Končala sem srednjo šolo	Končana srednja šola		Izobrazba sogovornika	Demografski podatki sogovornika
D4	in delala v računstvu	Zaposlitev v računovodstvu		Izobrazba sogovornika	Demografski podatki sogovornika
D5	Bila sem poročena, zdaj sem vdova	Vdovel/a		Zakonski stan	Demografski podatki sogovornika

D6	Imam dva otroka, sina in hčerko	2 otroka		Potomstvo	Demografski podatki sogovornika
D7	V domu sem že eno leto in pol	1,5 let		Število let v oskrbi v času intervjuja	Demografski podatki sogovornika
D8	Za prihod sem se odločila sama	Samostojna odločitev		Odločitev za odhod v dom	Bivanje v domu za stare ljudi
D9	zaradi starosti	Starost	Razlog za odhod	Odločitev za odhod v dom	Bivanje v domu za stare ljudi
D10	V enoposteljni sobi sem	Enoposteljna soba		Tip nastanitve	Bivanje v domu za stare ljudi
D11	Glede sobe ne bi spremenila popolnoma nič	Zadovoljstvo s sobo	Pozitivni občutki	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
D12	Všeč mi je takšna soba kot je	Zadovoljstvo s sobo	Pozitivni občutki	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
D13	Ne bi mogla biti v dvoposteljni	Ne želi biti v dvoposteljni sobi	Negativni občutki	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
D14	Druženja se mi zdijo pomembna	Druženje je pomembno	Pomen druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
D15	[…[se iz vsakega kaj naučim, si širim obzorja	Omogočajo učenje in širjenje obzorij	Pomen druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
D16	nisem sama, ko sem v družbi z ostalimi	Ko je v druži se ne počuti samo	Pomen druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi

D17	Takoj po zajtrku	Družijo se po zajtrku	Pogostost druženj	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
D18	Največ se družimo v dopoldanskem času, ko sta v službi delovni inštruktorici	Največ druženja dopoldne med aktivnostmi	Pogostost druženj	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
D19	[…] včasih tudi nadaljujemo po kosilu	Druženje se včasih nadaljuje tudi popoldne	Pogostost druženj	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
D20	V prostem času počivam	V prostem času počiva	Preživljanje prostega časa	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
D21	v dnevnih aktivnostih delam razna dela	Sodeluje pri dnevnih aktivnostih	Udeležba	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
D22	Če so v dvoposteljni sobi, potem mogoče	Socialni stiki ponoči so morda odvisni tudi od tipa sobe (dvoposteljna)	V nočnem času	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D23	Ne vem, sicer ne	Ponoči ni interakcij	V nočnem času	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D24	Čez dan so mi bolj na voljo kot ponoči	Zaposleni so čez dan bolj na voljo, kot ponoči	Odnosi z zaposlenimi	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D25	Ponoči ne potrebujem stikov	Ponoči ne potrebuje stikov z zaposlenimi	Odnosi z zaposlenimi	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D26	To si predstavljam drugače, kot ga živim	Predstave o kakovosti življenja so		Ocena kakovosti življenja	Kakovost življenja

		drugačne od realnosti			
D27	Kakovost življenja pomeni starost z dostojanstvom	Kakovost življenja povezana z dostojanstvom		Ocena kakovosti življenja	Kakovost življenja
D28	da imam na voljo vedno vso pomoč	Želi si, da je pomoč vedno na voljo	Odnosi z zaposlenimi	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D29	ne pa, da za njo večkrat prosim	Ne želi večkrat prositi za pomoč	Odnosi z zaposlenimi	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D30	Če se dobro počutim, potem je življenje v domu kakovostno	Dobro počutje povečuje kakovost življenja	Psihično in fizično zdravje	Vrednote	Kakovost življenja
D31	[…] zadovoljivo	Dobro počutje pomeni zadovoljivo kakovost življenja	Psihično in fizično zdravje	Vrednote	Kakovost življenja
D32	Včasih sem s stanovalci bolj povezana, drugič ne	Povezanost s stanovalci niha		Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D33	Odvisno od razpoloženja	Povezanost je odvisna od razpoloženja		Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D34	Včasih bolj, včasih manj	Povezanost s stanovalci niha		Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D35	Dogodki pa so mi všeč takšni, kot so sedaj	Dogodki so ji všeč, kakršni so	Želene spremembe	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
D36	Ne bi spreminjala	Ni potrebe po spremembah	Želene spremembe	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi

D37	Počutim se povezano in dobro	Počuti se povezano in dobro		Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D38	Odvisno tudi od razpoloženja	Počutje se spreminja glede na razpoloženje		Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D39	Včasih sem osamljena, sigurno	Občasno se počuti osamljeno	Osamljenost	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
D40	To se kaže tako, da sem takrat bolj tiha	Osamljenost izraža tako, da je bolj tiha	Osamljenost	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
D41	Tudi včasih opažam	Opazi osamljenost pri drugih	Osamljenost pri drugih	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D42	pri nekaterih bolj, pri drugih manj	Stopnja osamljenosti se razlikuje med stanovalci	Osamljenost pri drugih	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D43	Tudi, da so bolj tiho	Osamljenost se tudi pri drugih kaže tako, da so bolj tiho	Osamljenost pri drugih	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D44	Mi ni vseeno	Ni ji vseeno	Osamljenost pri drugih	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D45	Poskušam pomagati, če le gre	Pomaga drugim, če je mogoče		Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D46	S pogovorom	Pomaga preko pogovora		Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D47	Nočem pa siliti v ljudi	Ne želi biti vsiljiva		Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi

D48	S skupinami	Spodbujajo druženje preko skupin	Podpora pri vključevanju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D49	Seveda je odvisno tudi od delovnega mesta	Vpliv je odvisen od delovnega mesta	Vpliv na druženja	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D50	Najbolj spodbujajo druženja tisti, ki so ves čas v kontaktu	Največ druženja spodbujajo zaposleni v stalnem stiku	Podpora pri vključevanju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D51	Delavni terapevti	Delavni terapevti spodbujajo druženje	Podpora pri vključevanju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D52	[…] socialna delavka tudi	Spodbuja k udeležbi	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D53	Najbolj deluje, če so mirni	Miren pristop deluje najbolje	Podpora pri vključevanju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D54	[…] pozitivni	Pozitivna naravnanost spodbuja druženje	Podpora pri vključevanju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D55	Če so dobre volje	Dobra volja zaposlenih vpliva na druženje	Podpora pri vključevanju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D56	Pomembno je, da so zainteresirani	Pomembna je zainteresiranost zaposlenih	Podpora pri vključevanju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D57	in da spodbujajo druženje	Aktivno spodbujanje	Podpora pri vključevanju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi

		druženja je pomembno			
D58	Seveda vpliva	Skupni prostori vplivajo na druženje	Vpliv na stike	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
D59	Tudi v jedilnici imamo včasih kaj	Druženje tudi v jedilnici	Prostor	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
D60	pridejo drugi kaj zapet in tako	Nastopi pevcev	Druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
D61	Ja, se strinjam	Se strinja	Spodbujanje k druženju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D62	Všeč so mi dopoldanska druženja	Najbolj všeč so dopoldanske aktivnosti	Pomen druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
D63	To je telovadba, pa druge razne aktivnosti	Dopoldanske aktivnosti vključujejo telovadbo in druge dejavnosti	Druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
D64	Ja, obiščejo me dvakrat na teden	Obiski družine dvakrat na teden	Pogostost stikov	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
D65	Da, všeč mi je	Všeč so ji obiski		Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
D66	ker imajo drugačne poglede	Obiski omogočajo različne poglede	Obiski	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
D67	in da vem, kaj se dogaja	Pridobiva informacije o	Obiski	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi

		dogajanju zunaj doma			
D68	Dobro	Dober vpliv na počutje	Vpliv na počutje	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
D69	zelo mi koristijo	Obiski ji koristijo		Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
D70	Potem sem takoj boljše volje	Obiski izboljšajo razpoloženje	Vpliv na počutje	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
D71	in je takoj boljše počutje	Dober vpliv na počutje	Vpliv na počutje	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
D72	Slabše se počutim, če nimam obiskov	Pomanjkanje obiskov poslabša počutje	Vpliv na počutje	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
D73	Takrat se počutim razočarano	Občutek razočaranja ob redkih obiskih		Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
D74	Prispevajo delno	Obiski delno vplivajo na socialne interakcije	Vpliv na odnose	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
D75	Če se boljše počutim, se tudi bolje razumem	Dobro počutje izboljša medosebne odnose	Vpliv na odnose	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
D76	Če rabim pomoč, bi mi verjetno pomagali	Če bi potrebovala pomoč, bi jo dobila	Odnosi z zaposlenimi	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D77	Ne, mislim, da jih ni	Ni opazne razlike	Razlike z drugimi stanovalci	Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi

D78	Ne opazim razlike	Ni opazne razlike	Razlike z drugimi stanovalci	Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D79	Veliko se menjajo	Osebje se pogosto menja		Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D80	[…], preveč	Osebje se prepogosto menja		Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D81	Delno me moti	Menjave osebja so delno moteče	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D82	ker se človek ne more navaditi	Težko se navadi na novo osebje	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D83	Ne, niti ne	Menjave ne vplivajo na odnose	Vpliv menjav	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D84	V redu so	Novi zaposleni so v redu	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D85	Nimam pripomb	Brez pripomb na nove zaposlene	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D86	Z nekaterimi imam več izkušenj, z drugimi manj	Različna stopnja interakcij z zaposlenimi	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D87	V redu se mi zdi	Zadovoljstvo s socialno delavko	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D88	Prijetna, topla in srčna	Je prijetna in srčna	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi

D89	Isto kot z ostalimi	Enak vpliv kot pri ostalih zaposlenih	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
D90	V redu vpliva	Pozitiven vpliv na počutje	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi

10.3.1.5 Intervju E

Tabela 6: Odprto kodiranje intervjuja E

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
E1	Moški	Moški		Spol sogovornika	Demografski podatki sogovornika
E2	Star sem 79 let	79 let		Starost sogovornika	Demografski podatki sogovornika
E3	Imam srednjo tehnično izobrazbo	Končana srednja tehnična šola		Izobrazba sogovornika	Demografski podatki sogovornika
E4	Po poklicu sem bil strojni tehnik	Tehnik		Izobrazba sogovornika	Demografski podatki sogovornika
E5	Poročen, ja	Poročen		Zakonski stan	Demografski podatki sogovornika
E6	Ja, imam hčerko	1 otrok		Potomstvo	Demografski podatki sogovornika
E7	Dostikrat se slišiva po telefonu	Komunikacija po telefonu	Posredna komunikacija	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E8	in kdaj pride z družino ob koncu tedna	Obiski ob koncu tedna	Pogostost stikov	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi

E9	Odločil sem se sam, tako je pač bilo	Samostojna odločitev		Odločitev za odhod v dom	Bivanje v domu za stare ljudi
E10	Tukaj sem že tretje leto	3 leta		Število let v oskrbi v času intervjuja	Demografski podatki sogovornika
E11	Prišel sem pa, ker sem že star	Starost	Razlog za odhod	Odločitev za odhod v dom	Bivanje v domu za stare ljudi
E12	in rabim kdaj pomoč	Potreba po pomoči	Razlog za odhod	Odločitev za odhod v dom	Bivanje v domu za stare ljudi
E13	Imam enoposteljno sobo	Enoposteljna soba		Tip nastanitve	Bivanje v domu za stare ljudi
E14	in sem z njo zelo zadovoljen	Zadovoljstvo s sobo	Pozitivni občutki	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
E15	Zanimivo	Druženje in aktivnosti vzbujajo zanimanje	Druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
E16	Jaz se navdušujem za vse	Vključevanje v vse aktivnosti	Udeležba	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
E17	Vsa ta druženja, ki ste jih našteli, so dobrodošla	Vsa druženja so mu všeč	Pomen druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
E18	Največ se družim po zajtrku	Največ druženj dopoldne	Pogostost druženj	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
E19	[…] pa pred kosilom	Največ druženj pred kosilom	Pogostost druženj	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi

E20	Po kosilu se družim v kavarni	Včasih potekajo popoldne	Pogostost druženj	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
E21	Najmanj pa se družimo zvečer	Najmanj se družijo zvečer	Pogostost druženj	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
E22	S stanovalci nimam veliko izbire, ker so večinoma dementni	Omejene interakcije s stanovalci zaradi demence		Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
E23	Imam pa veliko obiskov znancev in sorodnikov	Ima veliko obiskov znancev in sorodnikov	Pogostost stikov	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E24	Kadar pridejo gremo v kavarno	Skupaj gredo v kavarno	Obiski	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E25	[…] ali na sprehode	Skupaj gredo na sprehode	Obiski	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E26	[…] kar mi zelo polepša dan	Obiski mu polepšajo dan		Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E27	Kakovost življenja si predstavljam, da gledam na življenje s pozitivnimi očmi, sem pozitiven	Kakovost življenja pomeni, da si pozitiven		Ocena kakovosti življenja	Kakovost življenja
E28	[…] in sprejemam vsakega za sogovornika	Sprejemanje drugih	Medosebni odnosi	Vrednote	Kakovost življenja
E29	Obiski me vedno razveselijo	Obiski izboljšajo razpoloženje	Vpliv na počutje	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E30	Vpliva pa tudi vsekakor moje dobro počutje	Dobro počutje vpliva na	Psihično in fizično zdravje	Vrednote	Kakovost življenja

		kakovost življenja			
E31	[…] in zdravje	Zdravje	Psihično in fizično zdravje	Vrednote	Kakovost življenja
E32	Po druženju z drugimi stanovalci med posebnimi dogodki ali aktivnostmi v domu je povezanost večja	Povezanost je večja med dogodki		Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
E33	Bi pa predlagal več takšnih dogodkov	Želi čim več dogodkov	Želene spremembe	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
E34	[…] ker stanovalce bogatijo	Druženja obogatijo stanovalce	Pomen druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
E35	[…] in zbližujejo	Druženja zbližujejo stanovalce	Pomen druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
E36	Počutim se okej	Splošno zadovoljstvo	Pozitivni občutki	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
E37	Ne občutim nobene osamljenosti v nobenem primeru	Ni osamljen/a	Osamljenost	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
E38	[…] saj si vedno lahko najdem družbo, če jo rabim	Vedno lahko najde družbo	Pozitivni občutki	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
E39	Včasih pa mi odgovarja svoj mir	Včasih ima rad mir		Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
E40	Nimam nikoli kakršnekoli osamljenosti	Ni osamljen/a	Osamljenost	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi

E41	[…] in s tem nisem obremenjen	Glede osamljenosti ni obremenjen	Osamljenost	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
E42	Nisem opazil nič kaj posebnega	Ni sprememb občutka osamljenosti ob prihodu v dom	Osamljenost	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
E43	Ker imam v bližini doma veliko sorodnikov, prijateljev in prijateljic, pa tudi znancev	V bližini ima veliko bližjih		Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E44	[…] se v vsakem primeru dobro počutim	Dobro počutje zaradi dobre socialne mreže		Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E45	Opažam, da je v domu veliko ljudi osamljenih	Osamljenost pri drugih opazi	Osamljenost pri drugih	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
E46	[…] a na mene to ne vpliva	Osamljenost drugih nanj ne vpliva	Osamljenost pri drugih	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
E47	Ja, največ za to naredijo delovni terapevti	Delovni terapevti spodbujajo druženja	Podpora pri vključevanju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
E48	[…]in tiste, ki vodijo dejavnosti	Vodje dejavnosti spodbujajo druženja	Podpora pri vključevanju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
E49	Oni nas pogosto povabijo, da pridemo zraven	Povabijo k sodelovanju	Podpora pri vključevanju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
E50	[…] pa kaj skupaj delamo ali se pogovarjamo	Spodbujanje sodelovanja in pogovora	Podpora pri vključevanju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi

E51	Drugače pa, če ne bi oni malo spodbujali, marsikdo ne bi prišel	Brez spodbujanja bi bila udeležba nižja	Udeležba	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
E52	Pretežno si želim, da bi bilo čim več dogodkov druženja	Želi čim več dogodkov	Želene spremembe	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
E53	[…] to je pevskih nastopov in plesov in tako	Več pevskih in plesnih nastopov	Želene spremembe	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
E54	To najbolj privabi	Pevski in plesni nastopi pritegnejo stanovalce	Pomen druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
E55	Skupnih prostorov je dovolj	Dovolj skupnih prostorov	Prostor	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
E56	[…] zlasti v pritličju	Druženja v pritličju	Prostor	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
E57	[…] in 1. nadstropju	Druženja v 1. nadstropju	Prostor	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
E58	[…] in tam se pogosto dogajajo razne dejavnosti	Dejavnosti v skupnih prostorih	Prostor	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
E59	Mislim, da to kar prispeva na povečanje druženj	Skupne dejavnosti prispevajo k povečanju interakcij	Vpliv na stike	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
E60	Želim si čim več spodbud v takšnih druženjih, ja	Želi čim več dogodkov	Želene spremembe	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
E61	Pevska druženja v pritličju in 1. nadstropju	Všeč so mu pevska druženja	Druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi

E62	[…] ker nas vzradostijo	Druženja izboljšajo razpoloženje	Pomen druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
E63	[…] in dan lepo preživimo	Ko so druženja, lepo preživijo dan	Pomen druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
E64	[…] in smo dobre volje	Druženje dobro vpliva na počutje	Pomen druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
E65	Ja, izven ustanove imam veliko sorodnikov	Izven doma ima veliko sorodnikov		Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E66	[…] in prijateljev	Izven doma ima veliko prijateljev		Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E67	s katerimi se večkrat vidimo in slišimo	Pogoste interakcije z bližnimi	Pogostost stikov	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E68	Glede tega sem zelo vesel	Veselje ob stikih z bližnjimi	Vpliv na počutje	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E69	[…] in ne rabim drugega	Ne potrbuje drugega		Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E70	Je pomembno, ja	Pomembnost stikov zunaj doma		Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
E71	Takih stikov izven doma imam dovolj	Zadovoljstvo z zunanjimi stiki		Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E72	Se počutim odlično	Dobro počutje		Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E73	Imam, ja	Ima redne obiske	Pogostost stikov	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi

E74	Želim, da me obiščejo čim večkrat	Želja po čimpogostejših obiskih	Pogostost stikov	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E75	V domu se počutim odlično	Zadovoljstvo z bivanjem v domu	Pozitivni občutki	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
E76	in nimam nobene dodatne potrebe	Zadovoljstvo brez dodatnih potreb	Pozitivni občutki	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
E77	Obiski dobro vplivajo name	Obiski dobro vplivajo nanj	Vpliv na počutje	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E78	[…] in na moje počutje	Obiski vplivajo na splošno dobro počutje	Vpliv na počutje	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E79	Ne vem, kdaj čisto točno so obiski	Ne ve točno, kakšen je urnik obiskov	Obiski	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E80	Podnevi	Obiski potekajo podnevi	Obiski	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E81	Vedno se počutim odlično	Dobro počutje ob obiskih	Vpliv na počutje	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E82	predvsem pa kadar me obišče hčerka iz Švice	Obisk hčerke dobro vpliva na počutje	Vpliv na počutje	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E83	Ja, sigurno	Obiski vplivajo na interakcije z drugimi	Vpliv na odnose	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E84	Ko pridejo na obisk, sem boljše volje	Obiski izboljšajo razpoloženje	Vpliv na počutje	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E85	pa se potem tudi z drugimi lažje pogovarjam	Obiski olajšajo socialne interakcije	Vpliv na odnose	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi

E86	Nekako si bolj odprt	Obiski povečajo odprtost	Vpliv na odnose	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E87	Ja, največkrat kar po telefonu	Komunikacija po telefonu	Posredna komunikacija	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E88	To mi gre brez težav, saj sem se že navadil	Samostojnost pri komunikaciji	Posredna komunikacija	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E89	Video klicev pa ne uporabljam	Ne uporablja video klicev	Posredna komunikacija	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E90	Ja, socialno podporo imam dobro urejeno	Zadovoljstvo s socialno podporo		Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
E91	Sem si jo pa sam uredil	Samoorganizacija socialne podpore		Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
E92	in sem z njo zadovoljen	Zadovoljstvo s socialno podporo		Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
E93	Ja, se vidi, tako kot povsod	Razliko s tistimi s slabo socialno podporo opazi	Razlike z drugimi stanovalci	Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
E94	Eni so pa bolj zaprti vase, če nimajo nikogar	Pomanjkanje socialne podpore vpliva na odprtost posameznika	Vpliv na odnose	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E95	Nimam nobenih težav z vzpostavljanjem stikov	Nima težav z vzpostavljanjem stikov	Pogostost stikov	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E96	Sploh če se ozrem na svoje izkušnje	Lažje povezovanje temelji na	Vpliv na odnose	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi

		njegovih izkušnjah			
E97	Socialna podpora vpliva na to povezovanje, ja	Socialna podpora olajšuje povezovanje	Vpliv na odnose	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E98	Lažje potem navežeš stik z drugimi	Socialna podpora olajša medosebne z drugimi	Vpliv na odnose	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
E99	Se ves čas menjajo	Pogoste menjave osebja		Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
E100	kar negativno vpliva na počutje	Negativen vpliv menjav na počutje	Vpliv menjav	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
E101	in odnose	Negativen vpliv menjav na odnose	Vpliv menjav	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
E102	Neprijetno je	Menjave so neprijetne	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
E103	Spreminja se, ja	Kakovost odnosov se z menjavami spremeni	Vpliv menjav	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
E104	Vedno moraš na novo spoznati ljudi	Prilagajanje na novo osebje	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
E105	Ah, glede tega nimam kaj dosti vpliva na to	Nima vpliva nad spremembami osebja	Vpliv menjav	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
E106	Sprejmem pač tako, kot je	Spremembe sprejme	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
E107	Če so prijazni, je vse v redu	Če je novo osebje prijazno, je v redu	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi

E108	Z njo se razumem korektno	Korekten odnos s socialno delavko	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
E109	vse je v redu	Zadovoljstvo z odnosom	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
E110	Pogrešam pa vseeno z njo več kontakta	Želja po večjem stiku s socialno delavko	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi

10.3.1.6 Intervju F

Tabela 7: Odprto kodiranje intervjuja F

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
F1	Moški	Moški		Spol sogovornika	Demografski podatki sogovornika
F2	Star sem 82 let	82 let		Starost sogovornika	Demografski podatki sogovornika
F3	Sem poročen	Poročen		Zakonski stan	Demografski podatki sogovornika
F4	žena je sicer že pokojna	Vdovel/a		Zakonski stan	Demografski podatki sogovornika
F5	Imam dva sina	2 otroka		Potomstvo	Demografski podatki sogovornika
F6	V domu sem že dve leti	2 leti		Število let v oskrbi v času intervjuja	Demografski podatki sogovornika

F7	Za prihod sem se odločil sam	Samostojna odločitev		Odločitev za odhod v dom	Bivanje v domu za stare ljudi
F8	ker težko hodim	Težave s hojo	Razlog za odhod	Odločitev za odhod v dom	Bivanje v domu za stare ljudi
F9	in rabim pomoč	Potreba po pomoči	Razlog za odhod	Odločitev za odhod v dom	Bivanje v domu za stare ljudi
F10	Prebivam v dvoposteljni sobi	Dvoposteljna soba		Tip nastanitve	Bivanje v domu za stare ljudi
F11	Na začetku nisem bil siguren, kako bo	Negotovost ob prihodu	Negativni občutki	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
F12	a zdaj sem zadovoljen	Zadovoljstvo s sobo	Pozitivni občutki	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
F13	Je kar v redu, tako kot je	V redu, tako kot je	Pozitivni občutki	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
F14	Druženja so zelo pomembna	Druženje je pomembno	Pomen druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
F15	Pogovori z drugimi stanovalci in zaposlenimi mi krajšajo čas	Pogovori krajšajo čas	Pomen druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
F16	Obiski otrok in vnukov pa so vedno posebni trenutki	Obiski so mu pomembni		Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
F17	Največ se družimo, ko jemo	Družijo se ob obrokih	Druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi

F18	[…] smo v jedilnici	Druženje v jedilnici	Prostor	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
F19	pa med organiziranimi druženji, med delavnicami	Družijo se ob organiziranih druženjih	Druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
F20	[…] ali pa telovadbo	Družijo se med telovadbo	Druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
F21	Najmanj se družimo zgodaj zjutraj	Najmanj se družijo zjutraj	Pogostost druženj	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
F22	[…] ali pa zvečer	Najmanj se družijo zvečer	Pogostost druženj	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
F23	ko se vsak umakne v svojo sobo	Manj interakcij kadar so vsak v svoji sobi	Pogostost druženj	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
F24	Med aktivnostmi se več pogovarjamo	Več interakcij med aktivnostmi	Pogostost druženj	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
F25	Med prostim časom pa vsak dela svoje	Vsak počne kar želi	Preživljanje prostega časa	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
F26	Ponoči se pa nič ne družimo, ker spimo	Ponoči ni interakcij	V nočnem času	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F27	Mi je v redu	Zadovoljstvo s količino druženj	Želene spremembe	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
F28	Podnevi prinesejo zdravila	Interakcije kadar prinesejo zdravila	Odnosi z zaposlenimi	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi

F29	družimo se samo, kadar imamo aktivnosti	Druženje ob aktivnostih	Druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
F30	Ponoči se ne družimo	Ponoči ni interakcij z zaposlenimi	Odnosi z zaposlenimi	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F31	No, razen, če bi kaj nujno rabil	Ponoči interakcije, če bi kdo kaj potreboval	Odnosi z zaposlenimi	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F32	Kakovost življenja je, če si zdrav	Zdravje	Psihično in fizično zdravje	Vrednote	Kakovost življenja
F33	če se dobro razumeš z ljudmi	Dobri odnosi z ljudmi	Medosebni odnosi	Vrednote	Kakovost življenja
F34	Pa če si v glavi in telesu v redu	Psihofizično zdravje	Psihično in fizično zdravje	Vrednote	Kakovost življenja
F35	Na moje počutje vpliva, če sem zdrav	Počutje odvisno od zdravja	Psihično in fizično zdravje	Vrednote	Kakovost življenja
F36	Pa tudi, če me obiščejo moji	Obiski vplivajo na počutje	Vpliv na počutje	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
F37	Takrat se več družimo in pogovarjamo	Več interakcij med aktivnostmi	Pogostost druženj	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
F38	Želel bi si čim več takšnih dogodkov	Želi čim več dogodkov	Želene spremembe	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
F39	Ne počutim se osamljenega	Ni osamljen/a	Osamljenost	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
F40	Sem lih dovolj povezan z drugimi	Dovolj povezan z drugimi		Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi

F41	Osamljen sem samo kdaj, če ni obiskov dolgo	Občasna osamljenost, kadar ni obiskov	Osamljenost	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
F42	To je malokrat	Redko je osamljen	Osamljenost	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
F43	Ne vem, kako bi primerjal	Ne ve, kako bi primerjal kakovost pred in po prihodu v dom		Ocena kakovosti življenja	Kakovost življenja
F44	Je čisto drugačna situacija	Različna situacija		Ocena kakovosti življenja	Kakovost življenja
F45	Če si manj osamljen, si bolj vesel	Bolj vesel, kadar je manj osamljen		Vpliv osamljenosti	Kakovost življenja
F46	Če ne pa si bolj vase zaprt	Bolj vase zaprt, kadar je osamljen		Vpliv osamljenosti	Kakovost življenja
F47	Opazim, da se nekateri bolj zase držijo	Opazi odmaknjenost osamljenih ljudi	Osamljenost pri drugih	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F48	Tisti, ki ne hodijo na druženja	Bolj osamljeni tisti, ki ne hodijo na druženja	Osamljenost pri drugih	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F49	Zaposleni organizirajo ta druženja, kjer se družimo	Zaposleni organizirajo druženja	Podpora pri vključevanju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F50	Nekateri bolj spodbujajo	Nekateri zaposleni bolj spodbujajo	Podpora pri vključevanju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F51	To so tisti, ki so tudi z nami na druženjih	Največ druženja spodbujajo zaposleni v stalnem stiku	Podpora pri vključevanju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi

F52	Ja, tudi socialna delavka spodbuja	Spodbuja k udeležbi	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F53	[…] ker ima tudi ona kdaj to	Socialna delavka organizira druženja	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F54	Je kar pomembno	Spodbujanje je pomembno	Podpora pri vključevanju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F55	[…] ker nas tako obvestijo, kaj bo kdaj	Preko spodbujanja so obveščeni o druženjih	Druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
F56	Ja, vplivajo ja	Skupni prostori vplivajo na druženje	Vpliv na stike	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
F57	Ker nas je lahko tam več na kupu	Skupni prostori, kjer je lahko zbranih več ljudi	Prostor	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
F58	Da nas povabijo	Povabilo pripomore k večji udeležbi	Udeležba	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
F59	Ja, seveda	Se strinja	Spodbujanje k druženju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F60	Kadar pridejo pevski zbor	Pevski zbor	Druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
F61	ali pa kakšni drugi nastopi	Razni nastopi	Druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
F62	Pa tudi ta vsakodnevna druženja	Vsakodnevna druženja	Druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi

F63	Imam, ja	Izven ustanove ima dosti socialnih stikov		Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
F64	me pridejo otroci pa vnučki večkrat obiskat	Večkrat ga obiščejo otroci in vnuki	Pogostost stikov	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
F65	Odvisno, kako bi rekel	Pogostost variira	Pogostost stikov	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
F66	Imajo tudi sami službe pa delo	Pogostost je odvisna od drugih obveznosti	Pogostost stikov	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
F67	Ja, zelo pomembno	Obiski so mu pomembni		Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
F68	Če se slišimo pa vidimo sem boljše	Boljše počutje ob stikih	Vpliv na počutje	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
F69	Jaz mislim, da so zelo pomembni	Obiski so mu pomembni		Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
F70	ker se boljše počutiš, če pride kdo na obisk	Boljše počutje ob obiskih	Vpliv na počutje	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
F71	So določene ure, mislim da	Časovno omejeni obiski	Obiski	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
F72	Počutim se bolje, seveda	Dober vpliv na počutje	Vpliv na počutje	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
F73	Sem vedno vesel, če jih vidim	Veselje ob obiskih		Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi

F74	Ne vem pa, če to zares vpliva na druge odnose	Ne ve, če vpliva na odnose z drugimi	Vpliv na odnose	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
F75	Ja, seveda, s svojimi se slišim tudi po telefonu	Komunikacija po telefonu	Posredna komunikacija	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
F76	[…] to gre brez težav	Stiki po telefonu mu ne predstavljajo težav	Posredna komunikacija	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
F77	Video pa ne, ne	Ne uporablja video klicev	Posredna komunikacija	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
F78	To pa velik vpliv	Socialna podpora ima velik vpliv na kakovst življenja		Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F79	Da veš, da so tukaj ljudje, ki ti bodo pomagali, če boš rabil	Zavedanje dostopnosti pomoči		Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F80	Ker nikoli ne veš, kdaj boš ti rabil, da ti pomagajo	Nikoli ne veš, kdaj boš potreboval pomoč		Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F81	Ja sigurno so razlike	Razliko s tistimi s slabo socialno podporo opazi	Razlike z drugimi stanovalci	Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F82	Če imaš tako podporo, si vesel	Veselje ob dobri socialni podpori		Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F83	Če pa nimaš, si pa osamljen	Osamljenost brez socialne podpore		Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi

F84	[…] in vase zaprt	Brez socialne podpore si bolj zaprt vase		Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F85	Če je nimaš, potem sigurno težje se povežeš	Težje povezovanje brez podpore		Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F86	Nekaj so se menjavali	Opazi menjave		Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F87	Jah, se moraš na novo prilagoditi	Prilagajanje na novo osebje	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F88	Saj se vsega navadiš	Vsega se navadiš	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F89	Ja, lahko se spremeni	Odnosi se zaradi menjav lahko spremenijo	Vpliv menjav	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F90	Vsak ima svoj način dela, pa se moraš malo navaditi	Navaditi se je potrebno na nov način dela	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F91	Ne, to mislim, da ne	Menjave ne vplivajo na druženje z drugimi stanovalci	Vpliv menjav	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F92	Nič posebnega	Menjave ne vplivajo posebno na počutje	Vpliv menjav	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F93	Se na novo spoznamo	Na novo spozna ljudi	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F94	Glavno je, da so prijazni	Pomembno je, da so novi zaposleni prijazni	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi

F95	Dober je	Dober odnos s socialno delavko	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F96	Vedno pomaga	Socialna delavka je pripravljena pomagati	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F97	[…] pa je prijazna	Socialna delavka je prijazna	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F98	V redu	Odnos s socialno delavko v redu vpliva na odnos	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
F99	Dobro se počutim, če vem, da se lahko s kom pogovorim	Dobro se počuti, če ve, da se lahko s kom pogovori	Odnosi z zaposlenimi	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi

10.3.1.7 Intervju G

Tabela 8: Odprto kodiranje intervjuja G

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
G1	Moški	Moški		Spol sogovornika	Demografski podatki sogovornika
G2	Star sem 83 let	83 let		Starost sogovornika	Demografski podatki sogovornika
G3	Po poklicu sem bil mizar	Mizar		Izobrazba sogovornika	Demografski podatki sogovornika
G4	naredil sem srednjo šolo	Končana srednja đola		Izobrazba sogovornika	Demografski podatki sogovornika
G5	Sem bil poročen, ja	Vdovel/a		Zakonski stan	Demografski podatki sogovornika

G6	Imam dva otroka, oba že odrasla z družino	2 otroka		Potomstvo	Demografski podatki sogovornika
G7	Uh, ne vem točno, koliko časa sem že tukaj	Ne ve natančno		Število let v oskrbi v času intervjuja	Demografski podatki sogovornika
G8	Že kar dolgo	Več let		Število let v oskrbi v času intervjuja	Demografski podatki sogovornika
G9	Najprej nisem hotel priti sem	Sprva odpor do prihoda	Negativni občutki	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
G10	[…] ampak sem padel […]	Padec	Razlog za odhod	Odločitev za odhod v dom	Bivanje v domu za stare ljudi
G11	[…] in nisem več mogel vsega sam	Ni zmogel več vsega sam	Razlog za odhod	Odločitev za odhod v dom	Bivanje v domu za stare ljudi
G12	[….] potem pa smo se doma pogovorili	Pogovoril se je z bližnjimi		Odločitev za odhod v dom	Bivanje v domu za stare ljudi
G13	in smo se odločili, da grem	Skupna odločitev		Odločitev za odhod v dom	Bivanje v domu za stare ljudi
G14	Na začetku mi je bilo težko sprejeti	Težko sprejemanje selitve	Negativni občutki	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
G15	[…] zdaj pa je že dosti boljše	Postopno boljše počutje	Pozitivni občutki	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
G16	Ja, čisto drugače je	Drugače je kot doma	Negativni občutki	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi

G17	Raje bi bil doma, ampak tako je	Pogrešanje doma	Negativni občutki	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
G18	Sem v dvoposteljni sobi	Dvoposteljna soba		Tip nastanitve	Bivanje v domu za stare ljudi
G19	V redu je	Zadovoljstvo z nastanitvijo	Pozitivni občutki	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
G20	(Sostanovalec) je veliko v dnevni, tako da, če hočem, imam tudi svoj mir	Sostanovalec je veliko v dnevni sobi, zato ima tudi svoj mir	Pozitivni občutki	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
G21	lahko počnem stvari po svoje	Možnost samostojnosti	Pozitivni občutki	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
G22	Pomembna so	Druženje je pomembno	Pomen druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G23	Če se človek druži, mu dnevi hitreje minejo	Druženje pospeši potek dneva	Pomen druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G24	Imam pa tudi rad svoj mir	Rad ima svoj mir	Preživljanje prostega časa	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G25	Vsakega po malo	Rad ima tako druženja, kot tudi čas zase	Preživljanje prostega časa	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G26	Ko pridejo otroci na obisk pa najraje vidim	Najbolj vesel je, ko ga obiščejo otroci		Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
G27	Med obroki dol v jedilnici	Druženje v jedilnici	Prostor	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi

G28	Takrat se pri mizi kaj pogovorimo	Pogovor pri mizi	Druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G29	Ja, to pa le občasno grem	Občasna udeležba skupnih aktivnosti	Udeležba	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G30	Takrat se malo pogovarjamo	Pogovori	Druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G31	[…] ali pa kaj rešujemo	Reševanje nalog	Druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G32	sicer pa vsak večinoma počne svoje	Vsak počne kar želi	Preživljanje prostega časa	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G33	Zvečer	Najmanj druženja zvečer	V nočnem času	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G34	ker se večinoma vsak umakne v svojo sobo	Zvečer se vsi umaknejo v svoje sobe	V nočnem času	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G35	Na dejavnostih so kakšne križanke	Križanke	Druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G36	Takrat nas je več naenkrat	Na druženjih je več stanovalcev naenkrat	Udeležba	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G37	Med prostim časom pa se družimo bolj po občutku, če ima kdo voljo	V prostem času se družijo, če želijo	Preživljanje prostega časa	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G38	se usedemo skupaj na kavo dol v kavarni	Družijo se v kavarni	Preživljanje prostega časa	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi

G39	Ponoči pa ne	Ponoči ni interkacij	V nočnem času	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G40	takrat vsi počivamo	Ponoči stanovalci spijo	V nočnem času	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G41	Ja, podnevi je več stikov z zaposlenimi	Več stikov z zaposlenimi podnevi	Odnosi z zaposlenimi	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G42	[…] ko potekajo aktivnosti	Stiki med aktivnostmi	Odnosi z zaposlenimi	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G43	pa tudi, ko prinesejo tablete	Stiki ob zdravstvenih storitvah (tablete)	Odnosi z zaposlenimi	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G44	Ponoči pa samo, če bi bilo kaj nujnega	Ponoči interakcije, če bi kdo kaj potreboval	Odnosi z zaposlenimi	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G45	Se pravi, več se čez dan	Več druženja čez dan	Pogostost druženj	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G46	Zame to pomeni, da poskrbijo zate, če rabiš	Kakovost življenja je, če poskrbijo zate, kadar potrebuješ	Psihično in fizično zdravje	Vrednote	Kakovost življenja
G47	[…] ali pa se slabo počutiš	Kakovost življenja je, če poskrbijo zate, ko se slabo počutiš	Psihično in fizično zdravje	Vrednote	Kakovost življenja
G48	pa da imaš dobre odnose z ljudmi	Kakovost življenja so	Medosebni odnosi	Vrednote	Kakovost življenja

		dobri odnosi z ljudmi			
G49	Ja. Vse to kar ste rekli	Vpliv zdravja, obiskov in odnosov na kakovost življenja	Psihično in fizično zdravje	Vrednote	Kakovost življenja
G50	Take zadeve so mi zelo fajn	Rad ima posebne dogodke, kot so koncerti	Pomen druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G51	Malo popestrijo življenje	Posebni dogodki popestrijo življenje	Dogodki	Vrednote	Kakovost življenja
G52	[…]da ni vsak dan enak	Razbijanje rutine	Pomen druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G53	Takih dogodkov bi si želel vsaj enkrat na mesec	Želja po mesečnih dogodkih	Želene spremembe	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G54	Večinoma se dobro razumemo	Dobri odnosi s stanovalci		Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G55	Včasih se kdo zapre vase	Opazi zapiranje vase	Osamljenost pri drugih	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G56	[…] ali ni dobre volje	Slaba volja pri drugih	Osamljenost pri drugih	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G57	pa ga takrat raje pustim pri miru	Ob slabem razpoloženju drugih se umakne	Osamljenost pri drugih	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi

G58	Ne vem, kaj bi rekel, če sem kdaj osamljen	Ni prepričan, če je kdaj osamljen	Osamljenost	Občutki	Bivanje v domu za stare ljudi
G59	Saj se ves čas nekaj pogovarjamo	Ves čas se pogovarjajo		Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G60	Z mojimi se pa slišimo kaj po telefonu	Komunikacija po telefonu	Posredna komunikacija	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
G61	Tu je drugače	Razlika med življenjem prej in sedaj		Ocena kakovosti življenja	Kakovost življenja
G62	Doma sem bil večkrat sam	Doma je bil večkrat sam		Vpliv osamljenosti	Kakovost življenja
G63	[…]ampak sem sam več zmogel	Večja samostojnost pred prihodom v dom		Ocena kakovosti življenja	Kakovost življenja
G64	Sem delal kaj okoli hiše ali pa kaj podobnega	Pred prihodom v dom je opravljal več hišnih opravil		Ocena kakovosti življenja	Kakovost življenja
G65	Tukaj je pa drugače	Razlika med življenjem prej in sedaj		Ocena kakovosti življenja	Kakovost življenja
G66	Ni isto kot doma	Življenje v instituciji ni isto kot doma		Ocena kakovosti življenja	Kakovost življenja
G67	Če se predolgo počutim sam, nimam volje za nič	Kadar je predolgo sam, nima volje		Vpliv osamljenosti	Kakovost življenja
G68	Ja, kar se vidi	Opazi osamljenost pri drugih	Osamljenost pri drugih	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi

G69	Nekateri so bolj sami	Nekateri stanovalci so bolj sami	Osamljenost pri drugih	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G70	se tudi pri kosilu ne pogovarjajo kaj veliko	Nekateri stanovalci so pri obrokih bolj tihi	Osamljenost pri drugih	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G71	Meni je tega žal	Sočutje do osamljenih	Osamljenost pri drugih	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G72	[…] zato jih kdaj ogovorim	Kadar opazi osamljenost, posameznika ogovori	Osamljenost pri drugih	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G73	Saj včasih že ena prijazna beseda naredi veliko	Prijazna beseda pomaga pri osamljenosti	Osamljenost pri drugih	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G74	Zaposleni se kar trudijo	Trud zaposlenih	Podpora pri vključevanju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G75	Pogosto nas povabijo na kakšne dejavnosti, recimo na telovadbo	Pogosta vabila na telovadbo in delavnice	Podpora pri vključevanju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G76	ali pa tiste delavnice	Pogosta vabila na telovadbo in delavnice	Podpora pri vključevanju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G77	Najbolj dejaven je (delovni terapevt)	Delovni terapevti spodbujajo druženja	Podpora pri vključevanju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G78	pa tudi (socialna delavka) rada pride in	Spodbuja k udeležbi	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi

	nas malo spodbudi, če vidi, da smo kje pretiho				
G79	Najbolje je, ko je nekaj sproščenega	Najraje ima sproščene dejavnosti	Pomen druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G80	pa da se malo nasmejimo	Rad ima dejavnosti, kjer se nasmeji	Pomen druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G81	Je pa tudi od dneva odvisno	Udeležba odvisna od dneva	Udeležba	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G82	Jaz grem, kadar se počutim	Udeležba odvisna od počutja	Udeležba	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G83	Ne vem	Negotovost glede vpliva prostorov na druženje	Vpliv na stike	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G84	V jedilnici se vsak dan srečujemo in malo poklepetamo	Druženje v jedilnici	Prostor	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G85	v dnevni sobi se včasih skupaj usedemo pri tistih delavnicah	Druženje v dnevni sobi	Prostor	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G86	[…] ali kartamo	Kartanje	Druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G87	V dnevni sobi se največ dogaja	Največ dogajanja v dnevni sobi	Prostor	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G88	Ja, se	Se strinja	Spodbujanje k druženju	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi

G89	Vidi se, da radi vidijo, če pridemo	Zaposleni imajo radi, če se stanovalci udeležijo druženj	Udeležba	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G90	Kartanje	Veselje do kartanja	Pomen druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G91	pa križanke	Veselje do križank	Pomen druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G92	Včasih (delovni terapevt) tudi kakšne uganke pripravi	Uganke	Druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G93	Tudi telovadba	Veselje do telovadbe	Pomen druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G94	[…] in igre so super	Veselje do iger	Pomen druženja	Aktivnosti v domu	Bivanje v domu za stare ljudi
G95	Ja, jih imam	Dosti stikov izven doma		Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
G96	Slišimo se po telefonu	Komunikacija po telefonu	Posredna komunikacija	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
G97	Sem pa tja pa me tudi obiščejo	Občasni stiki	Pogostost stikov	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
G98	Ja, zelo pomembno je	Pomembnost ohranjanja stikov zunaj doma		Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
G99	Ne bi hotel, da čisto pozabijo	Strah pred pozabo		Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi

G100	Enim se to naredi	Nekaterim stanovalcem se zgodi, da domači nanje pozabijo		Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
G101	Pridejo v dom, potem pa se z nobenim več ne slišijo	Včasih pride do izgube stikov ob prihodu v dom		Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
G102	Grozno je to	Izguba stikov se mu zdi grozna		Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
G103	Ja, ko lahko, me obiščejo	Obiščejo ga, kadar utegnejo	Pogostost stikov	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
G104	To je fajn	Obiske ima rad		Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
G105	Obiski dobro vplivajo na moje počutje	Dober vpliv na počutje	Vpliv na počutje	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
G106	Obiski mislim, da so samo čez dan, saj je logično	Obiski čez dan	Obiski	Stiki z bližnjimi	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
G107	O, seveda bolje, ko pridejo več	Boljše počutje ob pogostih obiskih	Vpliv na počutje	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
G108	Ko jih ni dolgo, zna biti malo težko	Težje mu je, kadar dlje časa nima obiskov		Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
G109	Ne vem, če bi to rekel, da vpliva	Obiski ne vplivajo na odnose v domu	Vpliv na odnose	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi

G110	To nima veze z drugimi	Obiski ne vplivajo na odnose v domu	Vpliv na odnose	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
G111	Si pa bolj vesel, če dobiš obisk	Obiski izboljšajo razpoloženje	Vpliv na počutje	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
G112	tako da si nasploh potem boljše volje	Socialna podpora izboljša kakovost življenja		Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G113	Ja, verjetno vpliva na kakovost življenja	Pomoč in pogovor zmanjšujeta osamljenost		Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G114	Ko so ljudje okoli mene pripravljeni pomagati	Pomoč in pogovor zmanjšujeta osamljenost		Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G115	[…] ali se pogovarjati	Pomoč in pogovor zmanjšujeta osamljenost		Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G116	Ja, kar precej	Opazi razliko med posamezniki, ki imajo slabšo socialno podporo		Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G117	Tisti, ki imajo več, so boljše volje	Boljše volje so tisti, ki imajo boljšo socialno podporo		Pomen socialne podpore	Socialni stiki v domu za stare ljudi

G118	Tisti, ki so bolj sami, pa so pogosto tišji	Osamljeni posamezniki so pogosto tihi	Osamljenost pri drugih	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G119	jih manj vidiš med drugimi	Osamljeni posamezniki se manj družijo	Osamljenost pri drugih	Odnosi med stanovalci	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G120	Na začetku, ko sem se bolj zase držal, so me domači spodbujali	Spodbuda družine pripomore k druženju	Vpliv na odnose	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
G121	Tako verjetno vpliva. Da ti znajo kaj svetovati	Spodbuda družine pripomore k druženju	Vpliv na odnose	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
G122	Ali pa ti malo reči, da se moraš kaj s kom podružiti	Spodbuda družine pripomore k druženju	Vpliv na odnose	Občutki	Socialni stiki izven doma za stare ljudi
G123	Večinoma je stalno osebje	Večinoma stalno osebje		Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G124	Občasno pride do menjav, ampak ni pogosto	Redke menjave osebja		Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G125	Zdaj so se sicer nekaj menjali	Opazi menjave		Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G126	Ko se osebje pogosto menja, se moraš na novo navaditi	Prilagajanje na novo osebje	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G127	Stalno osebje pa že poznaš	Navajenost na stalno osebje	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi

G128	si bolj domač z njimi	Navajenost na stalno osebje	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G129	Malo traja, da se novih navadiš	Prilagajanje na novo osebje	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G130	Ja, ko pride novo osebje, je treba se navaditi	Prilagajanje na novo osebje	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G131	Ne vem, če to kaj vpliva na odnose	Ni prepričan, če menjave osebja vplivajo na odnose	Vpliv menjav	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G132	Bolj to, da ko si bolj domač z zaposlenimi, hitreje rečeš, če kaj rabiš	Za pomoč lažje vpraša tiste zaposlene, s katerimi je bolj domač	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G133	Večinoma dobre	Pozitivna izkušnja z novimi zaposlenimi	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G134	Pomembno je, da so prijazni	Pomembno je, da so zaposleni prijazni	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G135	Včasih pri komu vidiš, da se mu mudi, potem pa ga raje nič ne motiš	Kadar vidi, da se komu od zaposlenih mudi, ga raje ne moti	Občutki	Menjave zaposlenih	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G136	Dobro	Dober odnos s socialno delavko	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi

G137	V redu je	Dober odnos s socialno delavko	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G138	ima veliko dela	Socialna delavka ima veliko dela	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G139	Sem pa tja jo srečam na hodniku	Socialno delavko občasno sreča na hodniku	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G140	ali pa kdaj tudi na delavnici. Včasih jih ima ona	Socialna delavka organizira druženja	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G141	Tako kot pri drugih.	Odnos s socialno delavko je enako kot z drugimi	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi
G142	Fajn je	Odnos s socialno delavko je dober	Stiki s socialno delavko	Zaposleni	Socialni stiki v domu za stare ljudi

10.3.2 Osno kodiranje

Demografski podatki sogovornika

1. Spol sogovornika
   - Ženski (A1, B1, C1, D1)
   - Moški (E1, F1, G1)

2. Starost sogovornika
   - 82 let (A2)
   - 84 let (B2)
   - 79 let (C2)
   - 78 let (D2)

- 79 let (E2)
- 82 let (F2)
- 83 let (G2)

3. Izobrazba sogovornika
   - Končana srednja šola (B3, D3, G4)
   - Končana srednja tehnična šola (E3)
   - Trgovka (B4)
   - Delo v prodaji (B5)
   - Učiteljica (C3)
   - Zaposlitev v računovodstvu (D4)
   - Tehnik (E4)
   - Mizar (G3)

4. Zakonski stan
   - Vdovel/a (A3, B6, C4, D5, F4, G5)
   - Poročen (E5, F3)

5. Potomstvo
   - 3 otroke (A4)
   - 3 otroke in dva vnuka (A67)
   - 1 otrok (B7, C5, E6)
   - 2 otroka (D6, F5, G6)

6. Število let v oskrbi v času intervjuja
   - 9 let (A5)
   - 8 let (B8)
   - 2 leti (C6, F6)
   - 1,5 let (D7)
   - 3 leta (E10)
   - Ne ve natančno (G7)

- Več let (G8)

Bivanje v domu za stare ljudi

2. Odločitev za odhod v dom
    - Samostojna odločitev (A6, B10, C7, D8, E9, F7)
    - Pogovoril se je z bližnjimi (G12)
    - Skupna odločitev (G13)

    a. Razlog za odhod
    - Predlog zdravnika (A7)
    - Težave z gibanjem (B9)
    - Potreba po pomoči (C8, E12, F9)
    - Osamljenost doma (C9)
    - Starost (D9, E11)
    - Težave s hojo (F8)
    - Padec (G10)
    - Ni zmogel več vsega sam (G11)

3. Tip nastanitve
    - Enoposteljna soba (A8, B11, C11, D10, E13)
    - Najprej dvoposteljna soba (C10)
    - Dvoposteljna soba (F10, G18)

4. Občutki
    a. Pozitivni občutki
    - Zadovoljstvo s sobo (A9, B12, C12, D11, D12, E14, F12)
    - Glede sobe ne bi nič spremenila (A10)
    - Splošno zadovoljstvo (E36)
    - Vedno lahko najde družbo (E38)
    - Zadovoljstvo z bivanjem v domu (E75)

- Zadovoljstvo brez dodatnih potreb (E76)
- V redu, tako kot je (F13)
- Postopno boljše počutje (G15)
- Zadovoljstvo z nastanitvijo (G19)
- Sostanovalec je veliko v dnevni sobi, zato ima tudi svoj mir (G20)
- Možnost samostojnosti (G21)

b. Osamljenost

- Ni osamljen/a (A40, B24, B25, E37, E40, F39)
- Ob poškodbi (A42)
- Ob osamljenosti se zapre v sobo (C38)
- Ob osamljenosti bere (C39)
- Ob osamljenosti je najraje sama (C40, C41)
- Občasno se počuti osamljeno (D39)
- Osamljenost izraža tako, da je bolj tiha (D40)
- Glede osamljenosti ni obremenjen (E41)
- Ni sprememb občutka osamljenosti ob prihodu v dom (E42)
- Občasna osamljenost, kadar ni obiskov (F41)
- Redko je osamljen (F42)
- Ni prepričan, če je kdaj osamljen (G58)

c. Negativni občutki

- Ne želi biti v dvoposteljni sobi (D13)
- Negotovost ob prihodu (F11)
- Sprva odpor do prihoda (G9)
- Težko sprejemanje selitve (G14)
- Drugače je kot doma (G16)
- Pogrešanje doma (G17)

5. Aktivnosti v domu
   a. Druženja

- Prireditve (A62)
- Nastopi pevcev (A63, D60)
- Srečanja z zaposlenimi (A65)
- Dopoldanski krožki, kjer obravnavajo različne teme (B14)
- Zanimivi krožki (B35)
- Številčno veliko (organiziranih) dogodkov (C33)
- Številčno veliko aktivnosti (C34)
- Najljubša je delovna terapija (C57)
- Aktivnosti so zanimive (C58)
- Dopoldanske aktivnosti vključujejo telovadbo in druge dejavnosti (D63)
- Druženje in aktivnosti vzbujajo zanimanje (E15)
- Všeč so mu pevska druženja (E61)
- Družijo se ob obrokih (F17)
- Družijo se ob organiziranih druženjih (F19)
- Družijo se med telovadbo (F20)
- Druženje ob aktivnostih (F29)
- Preko spodbujanja so obveščeni o druženjih (F55)
- Pevski zbor (F60)
- Razni nastopi (F61)
- Vsakodnevna druženja (F62)
- Pogovor pri mizi (G28)
- Pogovori (G30)
- Reševanje nalog (G31)
- Križanke (G35)
- Kartanje (G86)
- Uganke (G92)

b. Preživljanje prostega časa

- Prosti čas preživlja v sobi (A23, C17)
- Branje (A24)
- Reševanje križank (A25)
- Igranje kart s stanovalko (A26)
- Poslušanje radia (C18)

- Dela, kar želi (C19)
- V prostem času počiva (D20)
- Vsak počne kar želi (F25, G32)
- Rad ima svoj mir (G24)
- Rad ima tako druženja, kot tudi čas zase (G25)
- V prostem času se družijo, če želijo (G37)
- Družijo se v kavarni (G38)

c. Udeležba

- Vsak dan (A19)
- Prostovoljna udeležba (A57)
- Udeležba odvisna od skupnih interesov (B33)
- Sodeluje pri dnevnih aktivnostih (D21)
- Vključevanje v vse aktivnosti (E16)
- Brez spodbujanja bi bila udeležba nižja (E51)
- Povabilo pripomore k večji udeležbi (F58)
- Občasna udeležba skupnih aktivnosti (G29)
- Na druženjih je več stanovalcev naenkrat (G36)
- Udeležba odvisna od dneva (G81)
- Udeležba odvisna od počutja (G82)
- Zaposleni imajo radi, če se stanovalci udeležijo druženj (G89)

d. Želene spremembe

- Zadovoljstvo nad količino dogodkov (A37)
- Brez želja (A38, B17)
- Zadovoljstvo z druženjem (A58)
- Ni potrebe po spremembah (A59, D36)
- Dogodki so ji všeč, kakršni so (A60, D35)
- To mora ostati tako kot je (A66)
- Ni prepričana (C21)
- Dovolj aktivnosti, odvisno od zmožnosti posameznika (C35)
- Želi čim več dogodkov (E33, E52, E60, F38)

- Več pevskih in plesnih nastopov (E53)
- Zadovoljstvo s količino druženj (F27)
- Želja po mesečnih dogodkih (G53)

e. Pomen druženja

- Rada obiskuje druženja (A13, A17)
- Dopoldansko druženje ima velik pomen (A64)
- Druženje je pomembno (B13, D14, F14, G22)
- Omogočajo učenje in širjenje obzorij (D15)
- Ko je v druži se ne počuti samo (D16)
- Najbolj všeč so dopoldanske aktivnosti (D62)
- Vsa druženja so mu všeč (E17)
- Druženja obogatijo stanovalce (E34)
- Druženja zbližujejo stanovalce (E35)
- Pevski in plesni nastopi pritegnejo stanovalce (E54)
- Druženja izboljšajo razpoloženje (E62)
- Ko so druženja, lepo preživijo dan (E63)
- Druženje dobro vpliva na počutje (E64)
- Pogovori krajšajo čas (F15)
- Druženje pospeši potek dneva (G23)
- Rad ima posebne dogodke, kot so koncerti (G50)
- Razbijanje rutine (G52)
- Najraje ima sproščene dejavnosti (G79)
- Rad ima dejavnosti, kjer se nasmeji (G80)
- Veselje do kartanja (G90)
- Veselje do križank (G91)
- Veselje do telovadbe (G93)
- Veselje do iger (G94)

f. Vpliv na stike

- Aktivnosti ne vplivajo na stike z drugimi (B15, B22)
- Negotovost glede vpliva prostorov na druženje (C55, G83)

- Skupni prostori vplivajo na druženje (D58, F56)
- Skupne dejavnosti prispevajo k povečanju interakcij (E59)

g. Prostor

- Družijo se v skupnih prostorih (C54)
- Druženje v jedilnici (D59, F18, G27, G84)
- Dovolj skupnih prostorov (E55)
- Druženja v pritličju (E56)
- Druženja v 1. nadstropju (E57)
- Dejavnosti v skupnih prostorih (E58)
- Skupni prostori, kjer je lahko zbranih več ljudi (F57)
- Druženje v dnevni sobi (G85)
- Največ dogajanja v dnevni sobi (G87)

h. Pogostost druženj

- Aktivnosti potekajo dopoldne (C15)
- Najmanj se družijo zvečer (C16, E21, F22)
- Družijo se po zajtrku / Največ druženj po zajtrku (D17, E18)
- Največ druženja dopoldne med aktivnostmi (D18)
- Druženje se včasih nadaljuje tudi popoldne / Včasih potekajo popoldne (D19, E20)
- Največ druženj pred kosilom (E19)
- Najmanj se družijo zjutraj (F21)
- Manj interakcij kadar so vsak v svoji sobi (F23)
- Več interakcij med aktivnostmi (F24, F37)
- Več druženja čez dan (G45)

Kakovost življenja

1. Ocena kakovosti življenja
   - Variira (A34)
   - Povezanost dobrega počutja s kakovostjo življenja (A80, B20, B21)
   - Kakovost se s prihodom v dom spremeni (C22, C24)

- Potrebno je prilagajanje (C23)
- Prilagajanje na novo okolje in ljudi (C25)
- Izguba popolne samostojnosti (C26)
- Na kakovost življenja vpliva več stvari (C27, C28)
- Splošno počutje vpliva na kakovost življenja (C32)
- Predstave o kakovosti življenja so drugačne od realnosti (D26)
- Kakovost življenja povezana z dostojanstvom (D27)
- Kakovost življenja pomeni, da si pozitiven (E27)
- Ne ve, kako bi primerjal kakovost pred in po prihodu v dom (F43)
- Različna situacija (F44)
- Razlika med življenjem prej in sedaj (G61, G65)
- Večja samostojnost pred prihodom v dom (G63)
- Pred prihodom v dom je opravljal več hišnih opravil (G64)
- Življenje v instituciji ni isto kot doma (G66)

2. Vrednote
    a. Psihično in fizično zdravje

- Zdravje (A28, A46, B18, C29, E31, F32)
- Dobro počutje (A33)
- Da lahko hodiš (A47)
- Ob bolezni kakovost pade (A49)
- Dobro počutje povečuje kakovost življenja (D30)
- Dobro počutje pomeni zadovoljivo kakovost življenja (D31)
- Dobro počutje vpliva na kakovost življenja (E30)
- Psihofizično zdravje (F34)
- Počutje odvisno od zdravja (F35)
- Kakovost življenja je, če poskrbijo zate, kadar potrebuješ (G46)
- Kakovost življenja je, če poskrbijo zate, ko se slabo počutiš (G47)
- Vpliv zdravja, obiskov in odnosov na kakovost življenja (G49)

    b. Medosebni odnosi

- Prijazni ljudje (A29)

- Pomoč (A30)
- Brez pritoževanja, če rabiš pomoč (A31)
- Medosebni stiki so pomembni (C13)
- Poznanstva so pomembna (C14)
- Obiski vplivajo na kakovost življenja (C31)
- Sprejemanje drugih (E28)
- Dobri odnosi z ljudmi (F33)
- Kakovost življenja so dobri odnosi z ljudmi (G48)

c. Dogodki

- Aktivnosti, ki medsebojno povezujejo (telovadba, umovadba) (B19)
- Prireditve vplivajo na kakovost življenja (C30)
- Posebni dogodki popestrijo življenje (G51)

3. Vpliv osamljenosti
   - Osamljenost vpliva na kakovost življenja (A48, B26, B28)
   - Osamljenosti pomeni, da nimaš nikogar (B27)
   - Osamljenost drugih ne vpliva nanjo (B29)
   - Če si osamljen, je kakovost slabša (C42)
   - Bolj vesel, kadar je manj osamljen (F45)
   - Bolj vase zaprt, kadar je osamljen (F46)
   - doma je bil večkrat sam (G62)
   - Kadar je predolgo sam, nima volje (G67)

Socialni stiki v domu za stare ljudi

1. Odnosi med stanovalci
   - Ena prijateljica (A11)
   - Pogovarja se z vsemi (A12)
   - Se ne povezuje (A35)
   - Pogovor z vsakim, ki to želi (A36)
   - S stanovalci se dobro razume (A39)

- Ne želi biti vsiljiva (A41, A53, D47)
- Prijaznost do vseh (A52)
- Od stanovalcev nič ne pričakuje (A87)
- Povezano in odprto (B23)
- Z različnimi sostanovalci različni odnosi (C36)
- Odnosi niso odtujeni (C37)
- Povezanost s stanovalci niha (D32, D34)
- Povezanost je odvisna od razpoloženja (D33)
- Počutje se spreminja glede na razpoloženje (D38)
- Počuti se povezano in dobro (D37)
- Pomaga drugim, če je mogoče (D45)
- Pomaga preko pogovora (D46)
- Omejene interakcije s stanovalci zaradi demence (E22)
- Povezanost je večja med dogodki (E32)
- Včasih ima rad mir (E39)
- Dovolj povezan z drugimi (F40)
- Dobri odnosi s stanovalci (G54)
- Ves čas se pogovarjajo (G59)

a. V nočnem času

- Ponoči ni interakcij (A27, B16, C20, D23, F26, G39)
- Socialni stiki ponoči so morda odvisni od tipa sobe (dvoposteljna) (D22)
- Najmanj druženja zvečer (G33)
- Zvečer se vsi umaknejo v svoje sobe (G34)
- Ponoči stanovalci spijo (G40)

b. Osamljenost pri drugih

- Osamljenosti ne opazi (A50)
- Osamljenost drugih slabo vpliva nanjo (A51)
- Ne ve, kako se odraža pri drugih (C43)
- Bilo je moteče (C44)
- Se je privadila (C45)

- Različne osebne skrbi (C46)
- Opazi osamljenost pri drugih (D41, G68)
- Stopnja osamljenosti se razlikuje med stanovalci (D42)
- Osamljenost se tudi pri drugih kaže tako, da so bolj tiho (D43)
- Ni ji vseeno (D44)
- Osamljenost pri drugih opazi (E45)
- Osamljenost drugih nanj ne vpliva (E46)
- Opazi odmaknjenost osamljenih ljudi (F47)
- Bolj osamljeni tisti, ki ne hodijo na druženja (F48)
- Opazi zapiranje vase (G55)
- Slaba volja pri drugih (G56)
- Ob slabem razpoloženju drugih se umakne (G57)
- Nekateri stanovalci so bolj sami (G69)
- Nekateri stanovalci so pri obrokih bolj tihi (G70)
- Sočutje do osamljenih (G71)
- Kadar opazi osamljenost, posameznika ogovori (G72)
- Prijazna beseda pomaga pri osamljenosti (G73)
- Osamljeni posamezniki so pogosto tihi (G118)
- Osamljeni posamezniki se manj družijo (G119)

2. Zaposleni
    a. Odnosi z zaposlenimi

- Rada govori z zaposlenimi (A14)
- Pomoč predvsem od zaposlenih (A32)
- Osebje opravi delo, brez dodatnega stika (A43)
- Osebje si vzame čas za pogovor (A44)
- Individualen pristop (A88)
- Veliko pomenijo lepe besede (A89)
- Različni odnosi z zaposlenimi (B30)
- Zaposleni so čez dan bolj na voljo, ponoči ne (D24)
- Ponoči ne potrebuje stikov z zaposlenimi (D25)
- Želi si, da je pomoč vedno na voljo (D28)
- Ne želi večkrat prositi za pomoč (D29)

- Če bi potrebovala pomoč, bi jo dobila (D76)
- Interakcije ob zdravstvenih storitvah (F28, G43)
- Ponoči ni interakcij z zaposlenimi (F30)
- Dobro se počuti, če ve, da se lahko s kom pogovori (F99)
- Ponoči interakcije, če bi kdo kaj potreboval (F31, G44)
- Stiki med aktivnostmi (G42)

b. Podpora pri vključevanju

- Povabijo k sodelovanju (A54, A56, C47, C53, E49)
- Obveščanje preko plakatov (C48)
- Spodbujajo druženje preko skupin (D48)
- Največ druženja spodbujajo zaposleni v stalnem stiku (D50, F51)
- Miren pristop deluje najbolje (D53)
- Pozitivna naravnanost spodbuja druženje (D54)
- Dobra volja zaposlenih vpliva na druženje (D55)
- Pomembna je zainteresiranost zaposlenih (D56)
- Aktivno spodbujanje druženja je pomembno (D57)
- Delovni terapevti spodbujajo druženja (D51, E47, G77)
- Vodje dejavnosti spodbujajo druženja (E48)
- Spodbujanje sodelovanja in pogovora (E50)
- Zaposleni organizirajo druženja (F49)
- Nekateri zaposleni bolj spodbujajo (F50)
- Spodbujanje je pomembno (F54)
- Trud zaposlenih (G74)
- Pogosta vabila na telovadbo in delavnice (G75, G76)

c. Vpliv na druženja

- Ne pozna vpliva zaposlenih (A55)
- Nekateri imajo večji vpliv (C49)
- Vodje skupine imajo vpliv (C50)
- Vpliv je odvisen od delovnega mesta (D49)

d. Spodbujanje k druženju

- Se strinja (A61, B34, C56, D61, F59, G88)

e. Stiki s socialno delavko

- Dober odnos s socialno delavko (A100, F95, G136, G137)
- Pozitiven vpliv na počutje (A101, D90)
- Delo v pisarni (A102)
- Socialna delavka organizira druženja (A103, C51, F53, G140)
- Odličen odnos s socialno delavko (B68)
- Socialna delavka je skrbna (B69)
- Njena podpora pomaga pri druženju z drugimi stanovalci (B70)
- Spodbuja k udeležbi (B71, C52, D52, F52, G78)
- Rada jo srečava na druženjih (B72)
- Odprt odnos s socialno delavko (C73)
- Socialna delavka umiri počutje (C74)
- Učinkovitost socialne delavke (C75)
- Zadovoljstvo s socialno delavko (D87)
- Je prijetna in srčna (D88)
- Enak vpliv kot pri ostalih zaposlenih (D89)
- Korekten odnos s socialno delavko (E108)
- Zadovoljstvo z odnosom (E109)
- Želja po večjem stiku s socialno delavko (E110)
- Socialna delavka je pripravljena pomagati (F96)
- Socialna delavka je prijazna (F97)
- Odnos s socialno delavko v redu vpliva na odnos (F98)
- Socialna delavka ima veliko dela (G138)
- Socialno delavko občasno sreča na hodniku (G139)
- Odnos s socialno delavko je enako kot z drugimi (G141)
- Odnos s socialno delavko je dober (G142)

3. Telesni stik

- Objema le majhne otroke (A15)

- Objemanje je neobičajno (A16)

4. Pomen socialne podpore
   - Veliko pomeni (A45, A86)
   - Zmedenost ob prihodu v dom (A91)
   - Pomembnost prijaznega odnosa do novih stanovalcev (A92)
   - Lažja prilagoditev na življenje v domu (A93)
   - Socialna podpora je dobrodošla (B54)
   - Ni ti vseeno, če k tebi ni nikogar (B56)
   - Različne potrebe po obiskih (B58)
   - Nevtralna ocena (C67)
   - Brez posebnih izkušenj (C68)
   - Pomembnost stikov zunaj doma (E70)
   - Zadovoljstvo s socialno podporo (E90, E92)
   - Samoorganizacija socialne podpore (E91)
   - Socialna podpora ima velik vpliv na kakovost življenja (F78)
   - Zavedanje dostopnosti pomoči (F79)
   - Nikoli ne veš, kdaj boš potreboval pomoč (F80)
   - Veselje ob dobri socialni podpori (F82)
   - Osamljenost brez socialne podpore (F83, F84)
   - Težje povezovanje brez podpore (F85)
   - Socialna podpora izboljša kakovost življenja (G112)
   - Pomoč in pogovor zmanjšujeta osamljenost (G113, G114, G115)
   - Opazi razliko med posamezniki, ki imajo slabšo socialno podporo (G116)
   - Boljše volje so tisti, ki imajo boljšo socialno podporo (G117)

   a. Razlike z drugimi stanovalci
   - Obstoj razlik je vedno (A90)
   - Razliko s tistimi s slabo socialno podporo opazi (B55, E93, F81)
   - Stanovalci brez socialne podpore se držijo bolj zase (B57)
   - Ni razlike med odnosi s tistimi s slabšo socialno podporo (B59)
   - Ne razmišlja o tem (C69)

- Ni opazne razlike (D77, D78)

5. Menjave zaposlenih
   - Opazi menjave (A94, B60, F86, G125)
   - Ni pozorna na spremembe (C70)
   - Osebje se pogosto menja (D79)
   - Osebje se prepogosto menja (D80)
   - Pogoste menjave osebja (E99)
   - Večinoma stalno osebje (G123)
   - Redke menjave osebja (G124)

   a. Občutki
   - Navajenost na stalno osebje (A95, B63, G127, G128)
   - Prilagajanje na novo osebje (A96, E104, F87, G126, G129, G130)
   - Potrebno je privajanje na novo osebje (C72)
   - Menjave so neprijetne (A97, B62, E102)
   - Menjave so znosne (B61)
   - Brez posebnih občutkov (C71)
   - Menjave osebja so delno moteče (D81)
   - Težko se navadi na novo osebje (D82)
   - Novi zaposleni so v redu (D84)
   - Brez pripomb na nove zaposlene (D85)
   - Različna stopnja interakcij z zaposlenimi (D86)
   - Spremembe sprejme (E106)
   - Če je novo osebje prijazno, je v redu (E107)
   - Vsega se navadiš (F88)
   - Navaditi se je potrebno na nov način dela (F90)
   - Na novo spozna ljudi (F93)
   - Pomembno je, da so novi zaposleni prijazni (F94)
   - Pozitivna izkušnja z novimi zaposlenimi (G133)
   - Za pomoč lažje vpraša tiste zaposlene, s katerimi je bolj domač (G132)
   - Pomembno je, da so zaposleni prijazni (G134)

- Kadar vidi, da se komu od zaposlenih mudi, ga raje ne moti (G135)

b. Vpliv menjav

- Brez vpliva na medosebne odnose (A98, B64, B65, D83)
- Brez vpliva na splošno počutje (A99)
- Različno vpliva na počutje (B66)
- Vpliv na počutje odvisno od njihove priljubljenosti (B67)
- Negativen vpliv menjav na počutje (E100)
- Negativen vpliv menjav na odnose (E101)
- Kakovost odnosov se z menjavami spremeni (E103)
- Nima vpliva nad spremembami osebja (E105)
- Odnosi se zaradi menjav lahko spremenijo (F89)
- Menjave ne vplivajo na druženje z drugimi stanovalci (F91)
- Menjave ne vplivajo posebno na počutje (F92)
- Ni prepričan, če menjave osebja vplivajo na odnose (G131)

Socialni stiki izven doma za stare ljudi

1. Stiki z bližnjimi
   - Prijateljica (A70)
   - Stiki s svojci (A75)
   - Ima stike z bližnjimi (B36)
   - Največ z domačimi in prijatelji (B40)
   - Ima nekaj sorodnikov/prijateljev (C59)
   - V bližini ima veliko bližjih (E43)
   - Izven doma ima veliko sorodnikov (E65)
   - Izven doma ima veliko prijateljev (E66)
   - Izven ustanove ima dosti socialnih stikov (F63)
   - Dosti stikov izven doma (G95)

a. Pogostost stikov

- Vsakodnevni stiki (A18, A68)

- Obiski, kadar je možno (A69)
- Ko imajo čas (A77)
- Kadar imajo možnost (B48)
- Zadovoljstvo s pogostostjo obiskov (A76)
- Večkrat tedensko (B38)
- Ima redne obiske (B42, E73)
- Pogostost ni pomembna (B43)
- Občasni stiki (C61, G97)
- Obiski družine dvakrat na teden (D64)
- Obiski ob koncu tedna (E8)
- Ima veliko obiskov znancev in sorodnikov (E23)
- Pogoste interakcije z bližnjimi (E67)
- Želja po čim pogostejših obiskih (E74)
- Nima težav z vzpostavljanjem stikov (E95)
- Večkrat ga obiščejo otroci in vnuki (F64)
- Pogostost variira (F65)
- Pogostost je odvisna od drugih obveznosti (F66)
- Obiščejo ga, kadar utegnejo (G103)

b. Obiski

- Med vikendi in prazniki (A20)
- Odpeljejo na obisk (A21)
- V domu za stare ljudi (A22)
- Obiski potekajo podnevi (B46, E80)
- Obiski omogočajo različne poglede (D66)
- Pridobiva informacije o dogajanju zunaj doma (D67)
- Skupaj gredo v kavarno (E24)
- Skupaj gredo na sprehode (E25)
- Ne ve točno, kakšen je urnik obiskov (E79)
- Časovno omejeni obiski (F71)
- Obiski čez dan (G106)

c. Posredna komunikacija

- Poročanje novosti preko telefona (A71)
- Ne uporablja video klicev (A84, B53, E89, F77)
- Komunikacija po telefonu (A85, B51, B52, E7, E87, F75, G60, G96)
- Samostojnost pri komunikaciji (E88)
- Stiki po telefonu mu ne predstavljajo težav (F76)

2. Občutki
   - Veselje ob obisku (A72, A78, A79, B44, F73)
   - Dobro je imeti stike (A73)
   - Ni ji dolgčas (B37)
   - Stiki so pomembni (C60)
   - Všeč so ji obiski (D65)
   - Obiski so mu pomembni (F16, F67, F69)
   - Obiski ji koristijo (D69)
   - Občutek razočaranja ob redkih obiskih (D73)
   - Obiski mu polepšajo dan (E26)
   - Dobro počutje zaradi dobre socialne mreže (E44)
   - Dobro počutje (E72)
   - Ne potrebuje drugega (E69)
   - Zadovoljstvo z zunanjimi stiki (E71)
   - Najbolj vesel je, ko ga obiščejo otroci (G26)
   - Pomembnost ohranjanja stikov zunaj doma (G98)
   - Strah pred pozabo (G99)
   - Nekaterim stanovalcem se zgodi, da domači nanje pozabijo (G100)
   - Včasih pride do izgube stikov ob prihodu v dom (G101)
   - Izguba stikov se mu zdi grozna (G102)
   - Obiske ima rad (G104)
   - Težje mu je, kadar dlje časa nima obiskov (G108)

a. Vpliv na odnose

- Obiski ne vplivajo na odnose v domu (A82, A83, B49, B50, C66, G109, G110)

- Obiski delno vplivajo na socialne interakcije (D74)
- Dobro počutje izboljša medosebne odnose (D75)
- Obiski vplivajo na interakcije z drugimi (E83)
- Obiski olajšajo socialne interakcije (E85)
- Obiski povečajo odprtost (E86)
- Pomanjkanje socialne podpore vpliva na odprtost posameznika (E94)
- Lažje povezovanje temelji na njegovih izkušnjah (E96)
- Socialna podpora olajšuje povezovanje (E97)
- Socialna podpora olajša medosebne z drugimi (E98)
- Ne ve, če vpliva na odnose z drugimi (F74)
- Spodbuda družine pripomore k druženju (G120, G121, G122)

b. Vpliv na počutje

- Dober vpliv na počutje (A74, B41, B45, C62, C63, D68, D71, F72, G105)
- Zadovoljstvo ob obisku (A81)
- Stiki vplivajo na počutje (B39)
- Ne počuti se slabše, kadar nima obiskov (B47)
- Obiski pomirjajo (C64)
- Ob pogostih stikih boljše počutje (C65)
- Obiski izboljšajo razpoloženje (D70, E29, E84, G111)
- Pomanjkanje obiskov poslabša počutje (D72)
- Veselje ob stikih z bližnjimi (E68)
- Obiski dobro vplivajo nanj (E77)
- Obiski vplivajo na splošno dobro počutje (E78)
- Dobro počutje ob obiskih (E81)
- Obisk hčerke dobro vpliva na počutje (E82)
- Obiski vplivajo na počutje (F36)
- Boljše počutje ob stikih (F68)
- Boljše počutje ob obiskih (F70)
- Boljše počutje ob pogostih obiskih (G107)